

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๙๑/๕๒

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ผศ.ศรินทร์ทิพย์ ภูสำลี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. หลักสูตรท้องถิ่น
 ๓. แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบประเมินความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นประธานผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับขอบความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ ๒๙๒/๕๒

วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

เรียน ดร.เนติ เฉลยวาเรศ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. หลักสูตรท้องถิ่น
 ๓. แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบประเมินความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน การสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/ ๑๐๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นางสุนันทา สุนทรประเสริฐ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. หลักสูตรท้องถิ่น
 ๓. แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบประเมินความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุนยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทร์เรือง เป็นประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน การสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็น อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๘ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐ Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/ ๑๐๐๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นายสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. หลักสูตรท้องถิ่น
 ๓. แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบประเมินความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน การสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็น อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐ Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/ ๑๐๐๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เรียน นายอารมณ วงศ์บัณฑิต

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แผนการจัดการเรียนรู้
 ๒. หลักสูตรท้องถิ่น
 ๓. แบบสอบถามวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 ๔. แบบประเมินความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน การสร้างเครื่องมือใช้ในการทำวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้เรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพ ของเครื่องมือในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ไคร้ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมหนังสือนี้ และขอขอบพระคุณเป็น อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใส)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ , ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐ Email : education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/๑๒๔๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ปัจจุบันอยู่ในขั้นตอน ระหว่างการเก็บข้อมูล ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดของท่านได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูล ในครั้งนี้

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางคมคาย เกรอด ดำเนินการเก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่างซึ่ง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาสังกัดของท่าน หวังอย่างยิ่งในความกรุณาและคงได้รับความอนุเคราะห์ด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุญาตด้วยจักเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะครุศาสตร์

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๕ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email: education@tru.ac.th

ที่ ศธ ๐๕๔๙.๐๒/ ๑๒๒๑

คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

เรื่อง ขออนุญาตทดลองใช้ (Try out) เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษก

ด้วยนางคมคาย เกรอด นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ โดยมี ผศ.ดร.ปราโมทย์ จันทรเรือง เป็นประธานผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ และ ดร.สุพจน์ เกิดสุวรรณ เป็นกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอน การทดลองใช้เครื่องมือ (Try out) เพื่อตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้น

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านให้ นางคมคาย เกรอด ดำเนินการทดลองใช้เครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ในสถานศึกษาสังกัดของท่านเพื่อเก็บข้อมูล ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณเป็น อย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุเทพ อ่อนใสว)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

โทร.๐-๓๖๔๑-๑๑๑๒ . ๐-๓๖๔๒-๒๖๐๗-๙ ต่อ ๔๑๑

โทรสาร ๐-๓๖๔๒-๒๖๑๐

Email : education@tru.ac.th

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
(สำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และครูกลุ่มสาระ
การเรียนรู้ศิลปะ)

.....

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสอนหลักสูตรท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบ
ตามความเป็นจริง โดยแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อย
ที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 7 ข้อ

- ❖ ชื่อ.....
 - ❖ เพศ.....
 - ❖ อายุ.....ปี
 - ❖ ระดับการศึกษาสูงสุด.....
 - ❖ ตำแหน่งการทำงาน.....
 - ❖ ประสบการณ์การทำงาน.....ปี
 - ❖ ประสบการณ์การอบรมหรือสัมมนาหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือนำผู้รู้ในท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - ไม่เคย
 - เคย เรื่อง.....
-
- จัดโดยหน่วยงาน.....

ตอนที่ 2 ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 3 ข้อ

1. ท่านคิดว่าปัจจุบันหลักสูตรท้องถิ่นมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างไรต่อการจัดการศึกษา และมีสภาพดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นอย่างไร

.....

.....

.....
2. ท่านคิดว่าการส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเป็นสิ่งที่ดี และควรสนับสนุนส่งเสริมหรือไม่ ในลักษณะใด

.....

.....

.....

3. ในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยนั้น ท่านคิดว่าควรมีเนื้อหา แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาในการพัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะอื่นๆ จำนวน 2 ข้อ

1. ปัญหาและอุปสรรค ที่ท่านเคยประสบมาในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีอะไรบ้าง และมีแนวทางการแก้ไขปัญหาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

**แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของแบบสัมภาษณ์**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาแบบสัมภาษณ์ และให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกาเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องคะแนน ของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
2.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
3.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น
4.	ความสอดคล้องของประเด็นสัมภาษณ์เกี่ยวกับเนื้อหาแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เรื่องการอนุรักษ์เพลงฉ่อย

ข้อ	ประเด็น	ระดับความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
5.	ความสอดคล้องของประเด็น สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหาในการ พัฒนาหลักสูตรหรือการจัดกิจกรรม การเรียนรู้การสอน			

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

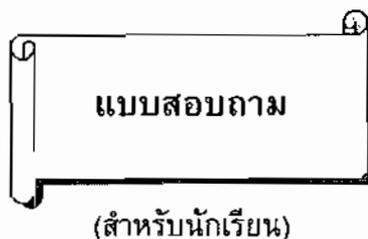
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามนักเรียน

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ในการให้ทางโรงเรียนเปิดสอน หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อย
ที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยให้ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาถ่ายทอดความรู้และ
ประสบการณ์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
ตามความเป็นจริง แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 11 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการให้โรงเรียนเปิดหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่
บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ข้อ

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง จงเติมข้อความลงในช่องว่าง

- ❖ ชื่อ.....
- ❖ เพศ.....
- ❖ อายุ.....ปี
- ❖ อาชีพของบิดา.....อาชีพของมารดา.....
- ❖ นักเรียนเคยมีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการแสดงเพลงน้อยหรือไม่
 เคย ไม่เคย
 (ถ้าเคย) นักเรียนมีความรู้หรือมีประสบการณ์ในการแสดงเพลงน้อยอย่างไรบ้าง

ตอนที่ 2 ความต้องการให้โรงเรียนเปิดสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่

บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ข้อ

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง

1. นักเรียนมีความต้องการให้นำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาถ่ายทอดความรู้เรื่องเพลงน้อยหรือไม่
 ต้องการ เพราะ.....
 ไม่ต้องการ เพราะ.....
2. นักเรียนต้องการเรียนเรื่องเพลงน้อย เพื่อประโยชน์ในด้านใด
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องเพลงน้อย
 เพื่อให้มีความสามารถแสดงเพลงน้อยได้
 เพื่อสืบทอดเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น
 เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป
 เพื่อให้มีความรู้เรื่องราวของท้องถิ่น
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

ภาคผนวก ง

แบบสนทนากลุ่ม (focus group)

แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง

ของแบบสนทนากลุ่ม (focus group)

ประเด็นสนทนากลุ่ม

(สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ศึกษานิเทศก์ กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชน ตัวแทนผู้ปกครอง)

เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

ประเด็นสนทนากลุ่มฉบับนี้เป็นประเด็นคำถามในการสนทนาเกี่ยวกับสภาพความต้องการและขอขยายเนื้อหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริง โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน จำนวน 11 ข้อ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพความต้องการ ขอขยายเนื้อหา และข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 6 ข้อ

ประเด็นสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

คำชี้แจง กรุณาเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

- ❖ ชื่อ.....
- ❖ เพศ.....
- ❖ อายุ.....ปี
- ❖ อาชีพ.....
- ❖ การศึกษาสูงสุด.....

ตอนที่ 2 สภาพความต้องการ และขอขยายเนื้อหาการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง
วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โดยกำหนดประเด็นคำถามดังนี้

1. ท่านคิดว่าการนำปราชญ์ชาวบ้าน (ผู้ที่มีความสามารถเรื่องเพลงฉ่อย) มาร่วมสอนใน
โรงเรียนมีความสำคัญและความจำเป็นหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. หากนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามาร่วมในการจัดการเรียนการสอนควรทำในลักษณะใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรระหว่างการนำปราชญ์ชาวบ้านมาสอนในโรงเรียนกับการนำนักเรียนไปเรียนกับปราชญ์ชาวบ้านในชุมชนที่มีความรู้ ความสามารถในเรื่องเพลงฉ่อย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. เนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องเพลงฉ่อย สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรียนรู้ในระยะเวลาประมาณ 20 ชั่วโมง (อาจมากหรือน้อยกว่านี้ได้) ควรประกอบด้วยเนื้อหาอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. ท่านคิดว่า ถ้าต้องการให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในเรื่องเพลงฉ่อย ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในด้านต่างๆ ต่อไปนี้อย่างไร

วิธีสอน.....

.....

สถานที่.....

สื่อและอุปกรณ์.....

.....

การวัดผลประเมินผล.....

.....

.....

.....

**แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง
ของประเด็นสนทนากลุ่ม**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาประเด็นสนทนากลุ่ม และให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ	ประเด็น	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสถานภาพข้อมูลทั่วไปของผู้ร่วมสนทนากลุ่ม
2.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาหลักสูตร เรื่องเพลงฉ่อย
3.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของหลักสูตรเพลงฉ่อย
4.	ความสอดคล้องของประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการนำปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก จ

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน่อยที่บ้านคุณยาย
แบบประเมินหลักสูตรฉบับร่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

หลักสูตรท้องถิ่น

เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย

คมคาย เกรอด

โรงเรียนสุพรรณภูมิ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1

หลักสูตรท้องถิ่น
เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย

- หลักการ
- จุดหมาย
- โครงสร้าง
- การจัดเวลาเรียน
- คำอธิบายรายวิชา
- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- ขอบข่ายสาระการเรียนรู้
- แนวทางการจัดการเรียนการสอน
- สื่อการเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผล

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ประกอบด้วย หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง การจัดเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หลักการ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีความสามารถในการแข่งขันในเวทีโลกพร้อมกับปรับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจทางการศึกษาให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น นอกจากนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรมและมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวดำเนินงานของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจนทั้งเป้าหมาย ของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาว่าจะต้องจัดการเรียนการสอนให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ และสภาพของท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นพัฒนาหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตามความเหมาะสม

จากแนวทางดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น มีจุดเน้นที่สำคัญ ที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องช่วยกันสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ ตรงกับชีวิต สภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย จึงเป็นหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มุ่งให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้ผู้เรียนคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งสถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ตลอดจนการประเมินผลตามสภาพจริง

จุดหมาย

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถในการแสดงเพลงฉ่อย และมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. เพื่อสามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู พูด เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน “เพลงฉ่อย” ได้ตามหลักการใช้ภาษา
2. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านของอำเภอศรีประจันต์
3. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง เพลงฉ่อย
4. เพื่อให้นักเรียนมีทักษะเกี่ยวกับ ลักษณะของคำประพันธ์ จังหวะการร้อง การรำ และการแสดงเพลงฉ่อย
5. เพื่อให้นักเรียนมีนิสัยรักการทำงานร่วมกับผู้อื่น
6. เพื่อให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน
7. เพื่อให้นักเรียนมีค่านิยมในการอนุรักษ์และถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นเรื่อง เพลงฉ่อย

โครงสร้าง

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ได้นำหลักสูตรแกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมาเป็นกรอบกำหนดแนวทางในการปรับใช้ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพความต้องการของชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยนำมาจัดทำเป็นหลักสูตรสาระเพิ่มเติมจากสาระการเรียนรู้พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามหลักการ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงได้กำหนดโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ใช้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. สาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ไว้
ดังนี้

1. เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย
2. ความหมาย ลักษณะ ประเภทของวรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น
3. ความหมาย ลักษณะ ประเภทของเพลงพื้นบ้าน
4. ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์

เรื่อง คำที่ควรศึกษา

5. การบูรณาการต่างสาระ
6. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย
7. ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย
8. การฝึกร้องเพลงน้อย
9. การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงน้อย
10. การเข้าวงแสดงเพลงน้อย
11. ความสำคัญ และการอนุรักษ์เพลงน้อย

การจัดเวลาเรียน

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดเวลาเรียนไว้ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ใช้ระยะเวลาสอนสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง จำนวน 6 สัปดาห์ กับอีก 2 ชั่วโมง รวมระยะเวลาทั้งหมด 20 ชั่วโมง และอัตราเวลาเรียนของมวลประสบการณ์โดยประมาณ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง เวลาเรียนของหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

เนื้อหา	อัตราเวลาเรียนโดยประมาณ	
	ร้อยละ	ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี	40	8
ภาคปฏิบัติ	60	12
รวม	100	20

คำอธิบายรายวิชา

ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ความคิด ในเรื่องการอ่านบทร้อยแก้วและบทร้อยกรอง โดยการอ่านออกเสียง อธิบายการนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับและมีมารยาทในการอ่าน

ใช้กระบวนการในการเขียนสื่อสาร โดยเขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

เลือกฟัง ดูและพูดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการพูดและแสดงความรู้ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเกี่ยวกับเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายอย่างมีเหตุผล และมีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด

ศึกษาธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย โดยการหาคำศัพท์และความหมายของคำ แต่งบทร้อยกรองเพลงน้อย และวิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

ศึกษาวรรณคดีหรือวรรณกรรม บทร้อยกรองเพลงพื้นบ้าน โดยการอธิบายคุณค่าของวรรณคดี หรือวรรณกรรมที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และรำหรือร้องและแสดงเพลงน้อยได้ตามความสนใจและมีมารยาทในการรำหรือร้องและแสดงเพลงน้อย

มาตรฐานการเรียนรู้ แบ่งเป็น 5 สาระ

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง และร้องเพลงได้ถูกต้อง
2. อธิบายการนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต
3. อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ
4. มีมารยาทในการอ่าน
5. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม
6. เขียนเรื่องตามจินตนาการ

7. มีมารยาทในการเขียน
8. พุดแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
9. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเกี่ยวกับเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้าน

คุณยายอย่างมีเหตุผล

10. มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด
11. หาคำศัพท์และความหมายในเรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ได้ถูกต้อง
12. วิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายได้ถูกต้อง
13. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
14. แต่งบทหรือกรองเพลงน้อยได้
15. รำหรือร้องและแสดงเพลงน้อยได้ตามความสนใจและมีมารยาทในการรำหรือร้องและแสดงเพลงน้อย

แสดงเพลงน้อย

ขอข่ายสาระการเรียนรู้

กำหนดสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน/ชั่วโมง		
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
1. เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา	1	○ เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย	0.5	0.5	1
2. ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ	2	○ วรรณกรรมท้องถิ่น	1	1	2
	3	○ เพลงพื้นบ้าน	1	1	2
3. ฝึกการใช้หลักภาษา	4	○ ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย	0.5	0.5	1
		○ ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์	0.5	0.5	1
		○ เรื่อง คำที่ควรศึกษา			
4. บูรณาการต่างสาระ	5	○ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ○ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ	0.5	0.5	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลาเรียน/ชั่วโมง		
			ทฤษฎี	ปฏิบัติ	รวม
		<ul style="list-style-type: none"> ○ สาระการเรียนรู้ศิลปะ ○ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ○ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ○ สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ○ สาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี 			
5. พัฒนาทักษะพื้นฐาน	6	○ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย	1	1	2
	7	○ ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย	1	1	2
	8	○ การฝึกร้องเพลงน้อย	-	2	2
6. สนุกสนานตามลีลา	9	○ การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงน้อย	-	1	1
	10	○ การเข้าวงแสดงเพลงน้อย	-	4	4
	11	○ ความสำคัญ และการอนุรักษ์เพลงน้อย	1	-	1
รวม			8	12	20

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

เพื่อให้การจัดการศึกษาตามหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย เป็นไปตามจุดประสงค์ข้างต้น จึงกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้

1. จัดการเรียนการสอนยืดหยุ่นตามสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. จัดการเรียนการสอนโดยให้บุคคลในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญา ร่วมกับครูในหลักสูตร เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย
3. จัดการเรียนการสอน เรื่อง เพลงน้อย มีการบูรณาการทั้งภายในสาระการเรียนรู้และต่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

4. จัดการเรียนการสอนโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ โดยการคำนึงถึงความต้องการและความสนใจของนักเรียน

5. จัดการเรียนการสอนโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริงมากที่สุดและมุ่งเน้นกระบวนการกลุ่ม

6. จัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการปฏิบัติจริงของนักเรียน โดยการนำนักเรียนไปเรียนนอกสถานที่ที่บ้านของศิลปินเพลงพื้นบ้านหรือนำศิลปินเพลงพื้นบ้านมาช่วยสอนในโรงเรียน และมีการนำนักเรียนไปแสดงเพลงน้อยในโอกาสต่างๆ

7. จัดการเรียนการสอนโดยสอดแทรกเรื่องค่านิยมในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น

สื่อการเรียนรู้

1. แผนการจัดการเรียนรู้
2. ใบความรู้
3. ใบงาน
4. แผนที่ความคิด
5. หนังสือเล่มเล็ก
6. ปราชญ์ชาวบ้าน และวิทยากรในท้องถิ่น
7. หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย”
8. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง “วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย”
9. แอปบันทึกเสียงการแสดงเพลงน้อย
10. CD บทร้องเพลงพื้นบ้าน
11. วิดีทัศน์การแสดงเพลงน้อย
12. เพลงน้อย คาราโอเกะจากคอมพิวเตอร์
13. เวทีการแสดง ฉาก เครื่องเสียง เครื่องแต่งกาย พานไหว้ครู

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล จัดให้มีการวัดและประเมินผลเป็นระยะก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน เมื่อเรียนจบเนื้อหาตามหลักสูตร ตามตัวชี้วัดของเนื้อหาสาระตามหลักสูตร โดยให้ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ทักษะและเจตคติ คือ

1. ด้านความรู้ ความเข้าใจ (พุทธิพิสัย) ได้แก่ การวัดและประเมินผู้เรียนในส่วนของเกี่ยวข้องกับความรู้ทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับเพลงน้อย ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย วรรณกรรมท้องถิ่น เพลงพื้นบ้าน ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ คำที่ควรศึกษา การบูรณาการต่างสาระ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย การฝึกร้องเพลงน้อย ทำนองและจังหวะ การร้องเพลงน้อย ลำดับขั้นตอนในการร้อง บทบาทหน้าที่ของผู้ร้องเพลงน้อย การใช้ภาษาทำ

รำประกอบเนื้อร้องของเพลงน้อย การเข้าวงแสดงเพลงน้อย ความสำคัญและคุณค่าของเพลงน้อยและวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อย โดยใช้แบบทดสอบ จำนวน 30 ข้อ

2. ด้านทักษะ (ทักษะพิสัย) ได้แก่ การวัดและประเมินผล ประเมินกระบวนการปฏิบัติงาน ผลงานและคุณลักษณะในการทำงานของผู้เรียนในด้านทักษะต่าง ๆ ทักษะในการฝึกตามลำดับขั้นตอนในการแสดงเพลงน้อย โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นผู้ประเมิน

3. ด้านเจตคติ (จิตพิสัย) ได้แก่ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ประเมินคุณลักษณะเจตคติในการทำงาน ด้านความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความสนใจใฝ่รู้ และความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล

1. แบบทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พุทธิพิสัย)
2. แบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานของนักเรียน
3. แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน
4. แบบประเมินคุณลักษณะในการทำงานของนักเรียน
5. แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย
6. แบบประเมินผลงาน ชิ้นงาน
7. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านของนักเรียน

วิธีวัด

1. ทดสอบก่อนและหลังการใช้หลักสูตร โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (พุทธิพิสัย)
2. สังเกตจากการตอบคำถามและการซักถามของนักเรียน
3. สังเกตความสนใจในการปฏิบัติงานของนักเรียน
4. สังเกตจากการแสดงเพลงน้อยของนักเรียน
5. การตรวจผลงานของนักเรียนจากใบงาน
6. การตรวจผลงานของนักเรียนจากการแต่งคำประพันธ์ของเพลงน้อย
7. การตรวจผลงานของนักเรียนในการเขียนหนังสือเล่มเล็ก

แนวการสอน

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ
- สาระการเรียนรู้
- ทักษะ / กระบวนการ
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- การประเมินผลรวบยอด
- กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

แนวการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

แนวการสอนหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ประกอบด้วย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ / กระบวนการ คุณลักษณะ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของ ภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว บทร้อยกรอง และร้องเพลงได้ถูกต้อง
2. อธิบายการนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต
3. อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ
4. มีมารยาทในการอ่าน
5. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม
6. เขียนเรื่องตามจินตนาการ

7. มีมารยาทในการเขียน
8. พูดยุติแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู
9. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเกี่ยวกับเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้าน

คุณยายอย่างมีเหตุผล

10. มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด
11. หาคำศัพท์และความหมายในเรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ได้ถูกต้อง
12. วิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายได้ถูกต้อง
13. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
14. แต่งบทหรือยกกรองเพลงฉ่อยได้
15. รำหรือร้องและแสดงเพลงฉ่อยได้ตามความสนใจและมีมารยาทในการรำหรือร้องและแสดงเพลงฉ่อย

แสดงเพลงฉ่อย

สาระสำคัญ

การเรียนรู้เพลงพื้นบ้านเป็นการร่วมอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นาภาคภูมิใจ วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมาทั้งที่เป็นลายลักษณ์และมุขปาฐะ ที่ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นภาคต่างๆของไทย สร้างสรรค์ขึ้นมา โดยคนในท้องถิ่นมีเนื้อร้อง ทำนอง รูปแบบ ฉันทลักษณ์เป็นไปตามความนิยมของท้องถิ่นรวมทั้งภาษาที่ใช้ก็เป็นภาษาท้องถิ่นนั้นๆ ยอมรับว่าเป็นเอกลักษณ์ร่วมกัน การเรียนรู้ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยายและศิลปิน เพลงพื้นบ้านที่มีชื่อเสียง ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในการแสดงเพลงพื้นบ้าน เป็นอย่างดีและเป็นผู้ที่มีความเสียสละและช่วยเหลือสังคม เป็นการร่วมอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นที่นาภาคภูมิใจ “เพลงฉ่อย” เป็นเพลงพื้นบ้านที่มีในจังหวัดสุพรรณบุรี สืบทอดมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน มีลักษณะเด่นในการใช้ถ้อยคำ นิยมเล่นในเทศกาลต่างๆ โดยลักษณะคำประพันธ์เป็นกลอนหัวเดียว ชายหญิงร้องโต้ตอบกัน ทำนองการร้องจังหวะกระชับ นิยมการปรบมือให้จังหวะอาจมีกรับไว้ช่วยตีให้จังหวะ หรือไม่มีก็ได้ และนำมาบูรณาการกับสาระการเรียนรู้ต่างๆได้อย่างเหมาะสม มีลักษณะคำประพันธ์ ในหนึ่งบทจะมีเพียงสองวรรคหรือหนึ่ง คำกลอน โดยลงท้ายคำสัมผัสด้วยเสียงสระและเสียงพยัญชนะเสียงเดียวกันทั้งบทเช่น กลอนไฉ กลอนลา กลอนลี เป็นต้น การร้องเพลงฉ่อยมีลำดับขั้นตอนการร้องจากบทไหว้ครู การร้อง เพลงเกริ่น การร้องเพลงประหรือบทหักท่าย (โต้ตอบ)การร้องเพลงลาและอวยพรในการร้อง เพลงฉ่อยผู้ร้องจะแบ่งหน้าที่เป็น 2 กลุ่ม คือ นักร้องนำ (พ่อเพลงแม่เพลง) และนักร้องประกอบ (ลูกคู่) มีการใช้ภาษาทำรำให้สอดคล้องกับเนื้อร้อง เพื่อความสวยงามและความเพลิดเพลิน การ เข้าวงแสดงเพลงฉ่อย จะมีการแบ่งหน้าที่ 1) นักร้องนำ (พ่อเพลง แม่เพลง) เป็นผู้ที่มีความสามารถในการร้องเพลงฉ่อยได้เป็นอย่างดี 2) นักร้องประกอบ (ลูกคู่) ทำหน้าที่คอยร้องรับเวลา ลงเพลง 3) ใช้การปรบมือให้ถูกต้องตามทำนองและจังหวะ เนื้อร้องจะสอดคล้องกับโอกาสที่ไป

แสดง เพลงน้อยมีความสำคัญ และมีคุณค่าเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นมรดกทางวัฒนธรรม แสดงวิถีชีวิตของชาวบ้านอย่างเด่นชัด สอดแทรกคำสั่งสอนไว้ในบทเพลง เพื่อกล่อมเกลาจิตใจ ผู้ฟังให้เป็นคนดีในสังคม และสามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวได้ ดังนั้นควรมีการอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป

หน่วยการเรียนรู้ มีลำดับขั้นตอนการเรียนรู้เป็น 6 ขั้นตอน มีสาระการเรียนรู้ ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่น

- ความหมายของวรรณกรรมและวรรณกรรมท้องถิ่น
- ลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น
- ประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น
- คุณค่าและประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

- อธิบายความหมายของเพลงพื้นบ้าน
- บอกที่มาของเพลงพื้นบ้าน
- บอกลักษณะของเพลงพื้นบ้าน
- วิเคราะห์เนื้อหาของเพลงพื้นบ้าน
- จำแนกประเภทของเพลงพื้นบ้าน
- อธิบายศัพท์สำนวนที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้าน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฝึกการใช้หลักภาษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

- ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย
- ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์
- เรื่อง คำที่ควรศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การบูรณาการต่างสาระ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบูรณาการต่างสาระ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาทักษะพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การฝึกร้องเพลงน้อย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สนุกสนานตามลีลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงฉ่อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง ความสำคัญ และการอนุรักษ์เพลงฉ่อย

ทักษะ / กระบวนการ

1. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจ
2. อ่านออกเสียงและบอกความหมายและแยกประเภทของอาหารในเพลงกับข้าว

เพชรฆาต

3. กัดลายมือ
4. อธิบายความหมาย ลักษณะ ประเภท คุณค่าและประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่น
5. การแสดงความคิดเห็น
6. การอภิปรายสรุปความ
7. การพูดรายงานนำเสนองาน
8. การระดมความคิด
9. การเขียนสื่อสารตามจินตนาการ โดยร่วมมือกันเขียนแผนที่ความคิด
10. ศึกษา อธิบายความหมาย ที่มา ลักษณะ เนื้อหา ประเภทและศัพท์สำนวนที่ปรากฏ

ในเพลงพื้นบ้าน

11. พูดยุติความรู้ ความเข้าใจ
12. ตั้งคำถามและตอบคำถาม
13. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเพลงพื้นบ้าน
14. การร้องเพลงพื้นบ้าน
15. การสัมภาษณ์ศิลปินเพลงพื้นบ้าน
16. การแสดงบทบาทสมมุติ
17. สรุปความรู้ที่ได้รับเป็นแผนที่ความคิดในการบูรณาการต่างสาระการเรียนรู้
18. นำนักเรียนไปเรียนนอกสถานที่ที่บ้านปราชญ์ชาวบ้านหรือนำปราชญ์ชาวบ้านมา

สอนในโรงเรียน

19. การซักถามและจดบันทึกความรู้
20. การกล่าวความรู้สึกและขอบคุณปราชญ์ชาวบ้าน
21. ช่วยกันสรุปเกี่ยวกับ เรื่อง เพลงฉ่อย
22. ร่วมกันอ่านคำประพันธ์และร้องเป็นทำนองเพลงฉ่อย
23. เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร้องเพลงฉ่อยในบทไหว้ครูหรือฟังเสียงร้องเพลงฉ่อยของ

ศิลปินต่างๆ จากแผ่นซีดีเพลง

24. สนทนาและซักถาม

25. การสาธิตวิธีการร้องเพลงน้อย
26. ฟังร้องเพลงน้อยตามครู ปราชญ์ชาวบ้าน หรือจากแถบบันทึกเสียง
27. ร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการร้องเพลงให้ถูกต้อง
28. ช่วยกันอภิปรายและคิดภาษาทำร่ำตามเนื้อร้องในบทไหว้ครู เนื้อร้องเพลงน้อยที่

ชื่นชอบ

29. ฟังการใช้ทำร่ำที่กลุ่มตนเองคิดขึ้น และร้องเพลงประกอบด้วย
30. ครูหรือปราชญ์ชาวบ้านแนะนำการร้องและการใช้ภาษาทำร่ำที่ถูกต้อง
31. ร่วมกันร่ำประกอบการร้องเพลงน้อยอีกครั้งตามข้อเสนอแนะ
32. ชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงน้อยของศิลปินในโอกาสต่าง ๆ และร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับ

การชมวีดิทัศน์

33. แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาทและหน้าที่ในการแสดงเพลงน้อย
34. ช่วยกันแต่งคำประพันธ์เพลงน้อยตามสถานการณ์ที่กำหนดให้
35. ฟังการแสดงของกลุ่มตนเองตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับให้เกิดความชำนาญ และ

ความพร้อมเพรียงกัน

36. ทำบัตรเชิญผู้ปกครอง ครู นักเรียนมาชมการแสดง
37. นักเรียนแสดงเพลงน้อยบนเวทีในห้องประชุม และช่วยกันสรุปข้อดี ข้อเสียในการ

แสดง

38. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อเพลงน้อย
39. การร่วมอภิปรายแสดงความคิดเห็นบอกวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อยและศิลปวัฒนธรรม

ของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

40. ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญและคุณค่า ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อยร่วมกัน

พร้อมกันจัดทำหนังสือเล่มเล็ก

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการอ่าน และการร้องเพลง
2. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น
3. มีมารยาทในการเขียน
4. มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด
5. ความชื่นชมที่มีต่อศิลปินพื้นบ้านในอำเภอศรีประจันต์
6. มีมารยาทในการชมการแสดงบทบาทสมมุติ
7. เห็นคุณค่าและความสำคัญของเพลงน้อย
8. มีมารยาทในการร่ำและร้องเพลงน้อย
9. มีมารยาทในการชมการแสดง

การประเมินผลรวบยอด

1. สังเกตการพูดแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์
2. ประเมินผลการตัดลายมือ
3. ประเมินผลชิ้นงาน
4. ประเมินผลชิ้นงานการเขียนแผนที่ความคิด
5. ประเมินผลชิ้นงานการทำหนังสือเล่มเล็ก
6. ประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย
7. ผลงานการทำกิจกรรม
8. พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
9. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
10. สังเกตการตอบคำถามและการซักถาม
11. สังเกตการแสดงบทบาทสมมติ
12. ตรวจสอบผลงานจากใบงาน
13. สังเกตจากการแต่งคำประพันธ์เพลงน้อย
14. สังเกตการเคาะจังหวะ การปรบมือ
15. สังเกตการร้องเพลงน้อย
16. สังเกตการวิเคราะห์ปัญหา
17. สังเกตการใช้ภาษาทำท่า
18. สังเกตการแสดงเพลงน้อย

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

กิจกรรมที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย ได้ดำเนินการดังนี้

1. ทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนการใช้หลักสูตรเพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจจากข้อทดสอบ จำนวน 30 ข้อ
2. ร่วมกันร้องเพลง “กับข้าวเพชรฆาต” ในทำนองเพลงน้อย
3. แบ่งกลุ่มละ 4-5 คน ศึกษาใบความรู้ “เพลงกับข้าวเพชรฆาต”
4. กัดลายมือเนื้อเพลง “กับข้าวเพชรฆาต” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด
5. ช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเพลง

กิจกรรมที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่น โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเรื่อง วรรณกรรมแล้วอภิปรายร่วมกัน จากเรื่องที่อ่าน
 - * ความหมายของวรรณกรรม
 - * มีลักษณะต่างจากวรรณกรรมทั่วไป หรือวรรณคดีที่เคยอ่านอย่างไร
2. ร่วมกันอภิปรายหาข้อสรุปความหมายของคำว่า "วรรณกรรม"
3. นักเรียนออกมาพูดหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ฟัง การอ่านเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่น เช่นการร้องเพลงพื้นบ้าน การละเล่นทान โดยให้ตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษา เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่นพร้อมยกตัวอย่างวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะตามหัวข้อที่กำหนดให้
5. ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น พร้อมส่งผลงานที่ครู
6. ชักถามเรื่องราวทั้งหมดจากกลุ่มต่างๆ เพื่อเป็นการสรุปประเภท รูปแบบ ลักษณะวรรณกรรมท้องถิ่น
7. แต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นแต่ละประเภทพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
8. ร่วมกันอภิปรายคุณค่าและประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่นพร้อมทั้งยกตัวอย่างวรรณกรรม
9. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ร่วมกันวิเคราะห์ถึงวรรณกรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับความหมาย ประเภท ลักษณะ คุณค่า ประโยชน์ และตัวอย่างของวรรณกรรมท้องถิ่นและร่วมคิดทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping)
10. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนที่ความคิด
11. ช่วยกันวิจารณ์และสรุปผลงานของนักเรียน

กิจกรรมที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เพลงพื้นบ้าน โดยดำเนินการดังนี้

1. เปิดซีดีเพลงพื้นบ้านเช่น เพลงเดินกำรำเคียว เพลงพวงมาลัย เพลงอีแซว และเพลงฉ่อย ให้นักเรียนฟัง และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรีที่รู้จัก
2. ร่วมกันอภิปรายเพลงพื้นบ้านที่ได้ฟัง
3. ร่วมกันอภิปรายสรุปความหมายของคำว่า "เพลงพื้นบ้าน"
4. ฝึกหัดให้นักเรียนร้องเพลงพื้นบ้านที่สนใจ

5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มศึกษา ที่มา ลักษณะของ เพลงพื้นบ้าน

6. แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดตั้งคำถามพร้อมเฉลยคำตอบกลุ่มละ 5 คำถามจาก ใบความรู้ที่แจกให้ ซึ่งคำถามจะซ้ำกันไม่ได้ โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันถามไปเรื่อยๆ

7. เขียนคำถาม และคำตอบลงในสมุด

8. ร่วมกันสรุป ที่มา ลักษณะของ เพลงพื้นบ้าน

9. แต่ละกลุ่มวิเคราะห์เนื้อหา ประเภทและศัพท์สำนวนที่ปรากฏใน เพลงพื้นบ้าน

โดยครูกำหนดประเภทของ เพลงพื้นบ้านให้แต่ละกลุ่มทำกิจกรรม

10. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

11. ร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ

12. แบ่งกลุ่มฝึกร้องในแต่ละเพลงให้ได้ในตัวอย่าง เพลงพื้นบ้าน

13. แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน

14. แบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันสรุปเรื่อง เพลงพื้นบ้าน เป็นหนังสือเล่มเล็ก

กิจกรรมที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฝึกการใช้หลักภาษา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คนให้ศึกษา เรื่อง ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้าน คุณยาย แล้วนักเรียนช่วยกันสรุปและแสดงความคิดเห็น นำมาจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก แล้วมา นำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย

3. ชมวีซีดี การาโอเกะ เพลงพื้นบ้านคณะแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

แม่ขวัญใจ ศรีประจันต์ หรือแม่บัวผัน จันทร์ศรี

4. ร่วมกันอภิปราย และแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเพลงน้อยของศิลปินในจังหวัด สุพรรณบุรี

5. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มให้ไปสัมภาษณ์หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตหรือศึกษา จากใบความรู้ เรื่องประวัติและผลงานศิลปิน เพลงพื้นบ้าน ที่นักเรียนชื่นชมในท้องถิ่นของตนเอง

6. แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน

7. ร่วมกันซักถามและแสดงความคิดเห็นและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบุคคลใน ท้องถิ่น

8. ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติและผลงานศิลปิน เพลงพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี

9. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แข่งขันกันค้นคว้าคำที่ควรศึกษา

10. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำผลงานมาเสนอหน้าชั้นเรียน

กิจกรรมที่ 5

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การบูรณาการต่างสาระ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบูรณาการต่างสาระ โดยการทำเนิการดังนี้

1. สนทนาเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายนั้นสามารถบูรณาการเกี่ยวข้องกับวิชาใดได้บ้างช่วยกันยกตัวอย่าง
2. สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรียนรู้เรื่องการเขียนแผนผังการแสดงเพลงฉ่อย
3. สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แต่งประโยคภาษาอังกฤษผู้ชมการแสดง เขียนบัตรเชิญเป็นภาษาอังกฤษ
4. สาระการเรียนรู้ศิลปะ วาดภาพประกอบทำหนังสือเล่มเล็ก หนังสือหน้าเดียว หนังสือสมมติ แผนที่ความคิด เกี่ยวกับเรื่องเพลงฉ่อย (นาฏศิลป์) อภิปรายถึงความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องเชื่อมโยงและถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง
5. สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การถ่ายทอดทางพันธุกรรมของมนุษย์ ใครที่มีเชื้อสายหรือพ่อแม่ปู่ย่าตายายร้องเพลงพื้นบ้านได้ ลูกก็ย่อมจะมีพรสวรรค์ในการร้องเพลงมากกว่าคนอื่น พร้อมทั้งยกตัวอย่างนักร้องลูกทุ่งที่โด่งดัง
6. สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำโครงการเกี่ยวกับการหาแนวปฏิบัติในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. สาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา การใช้บทเพลงในการช่วยจัดการกับอารมณ์และความเครียด อารมณ์เสียกับความเครียดก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ จึงควรสร้างศักยภาพของตนเองในการผ่อนคลายอารมณ์ และความเครียด โดยการร้องทำนองเพลงฉ่อย เพลง"กับข้าวเพชฌฆาต" หรือชมการแสดง
8. สาระการเรียนรู้การทำงานอาชีพ และเทคโนโลยีร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ในการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะการแสดงเพลงพื้นบ้าน ถือว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี โดยเฉพาะนักเรียนที่เคยร่วมวงเพลงกับแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์
9. สรุปรวมความรู้ที่ได้จากการบูรณาการจากสาระการเรียนรู้อื่นเป็นแผนที่ความคิด (Mind Mapping) จากใบงาน แล้วออกมานำเสนอผลงานเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม

กิจกรรมที่ 6

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาทักษะพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อย ได้ดำเนินการดังนี้

1. พานักเรียนไปเรียนนอกสถานที่ที่บ้านของปราชญ์ชาวบ้าน (ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเพลงฉ่อย)หรือเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ที่โรงเรียนในเรื่องประวัติความ

เป็นมาของเพลงน้อยให้นักเรียนฟังหรือ ครูผู้สอนเป็นผู้อธิบาย หรือให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้

2. ชักถามและจดบันทึกความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย

3. ตัวแทนนักเรียนกล่าวความรู้สึกและขอบคุณปราชญ์ชาวบ้านแล้วบอกวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อยและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

4. ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นที่ได้รับความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน

5. ช่วยกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องเพลงน้อย โดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด (Mind Mapping)

กิจกรรมที่ 7

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาทักษะพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย โดยดำเนินการดังนี้

1. นำตัวอย่างลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย ในบทไหว้ครูมาให้ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขระวิธีโดยพร้อมเพรียงกัน และอภิปรายร่วมกัน

2. ช่วยกันเขียนแผนผังคำประพันธ์เพลงน้อย

3. แบ่งกลุ่ม ออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อยแล้วช่วยกันแต่งคำประพันธ์ในหัวข้อเรื่องที่กำหนด

4. แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและส่งตัวแทนออกมาเขียนคำประพันธ์ให้ครบเนื้อหาตามที่ต้องการ

5. แต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแต่งคำประพันธ์

6. ร่วมกันอ่านคำประพันธ์ที่นักเรียนช่วยกันแต่งขึ้น และร้องเป็นทำนองเพลงน้อย

กิจกรรมที่ 8

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาทักษะพื้นฐาน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง การฝึกร้องเพลงน้อย โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร้องเพลงน้อยในบทไหว้ครู หรือให้นักเรียนฟังเสียงร้องเพลงน้อยของศิลปินต่าง ๆ จากแถบบันทึกเสียงโดยให้นักเรียนสังเกตวิธีการร้องและปรบมือให้เข้าจังหวะ

2. ร่วมกันสนทนาและซักถาม เกี่ยวกับวิธีการร้องเพลงน้อยที่ถูกต้อง

3. ครูหรือปราชญ์ชาวบ้านอธิบายพร้อมทั้งสาธิตวิธีการร้องเพลงน้อยให้ถูกต้องตามอักขระวิธี ของทำนองและจังหวะอีกครั้ง

4. ฝึกร้องเพลงน้อยตามครู ปราชญ์ชาวบ้าน หรือจากแถบบันทึกเสียง แบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มร้องเพลงกันเอง

5. แต่ละกลุ่มวิจารณ์การร้องเพลงของกลุ่มตนเอง และของกลุ่มเพื่อน

6. ร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการร้องเพลงให้ถูกต้องตามทำนองเพลงน้อย

7. ร่วมกันร้องเพลงน้อยในบทไหว้ครูและฝึกฝนการร้องเพลงน้อยที่ถูกต้องตามทำนองอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความชำนาญ

กิจกรรมที่ 9

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สนุกสนานตามลีลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงน้อย โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ร่วมกันร้องเพลงน้อยในบทไหว้ครูพร้อมกับปรบมือให้ถูกต้องตามจังหวะประกอบการร้องเพลง

2. เชิญปราชญ์ชาวบ้านหรือครูผู้สอนที่มีความสามารถในการรำ อธิบายวิธีการรำให้สวยงาม และใช้ภาษาทำรำให้สอดคล้องกับเนื้อร้อง พร้อมทั้งสาธิตการใช้ทำรำประกอบการร้องเพลงน้อย

3. ช่วยกันอภิปรายและคิดภาษาทำรำตามเนื้อร้องในบทไหว้ครู

4. แบ่งกลุ่ม ออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกเนื้อร้องเพลงน้อยที่ชื่นชอบ และช่วยกันคิดทำรำ

5. ฝึกการใช้ทำรำที่กลุ่มตนเองคิดขึ้น และร้องเพลงประกอบด้วย

6. ครูหรือปราชญ์ชาวบ้านแนะนำการร้องและการใช้ภาษาทำรำที่ถูกต้องอีกครั้งและให้คำแนะนำเพิ่มเติมในจุดบกพร่องของแต่ละกลุ่มที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้รับและร่วมกันรำประกอบการร้องเพลงน้อยอีกครั้ง

กิจกรรมที่ 10

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สนุกสนานตามลีลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การเข้าวงแสดงเพลงน้อย โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

○ ชั้นที่ 1 ฟังให้คันทูรู้ทำนอง

1. ชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงน้อยของศิลปินในโอกาสต่างๆ เช่น ชมการแสดงของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

○ ชั้นที่ 2 ฝักร้องจากบทหลัก

2. ร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงน้อย

3. แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาทและหน้าที่ในการแสดงเพลงน้อย

○ ชั้นที่ 3 รู้ฉันทลักษณ์แม่นยำ

4. แบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันแต่งคำประพันธ์เพลงน้อยในเรื่อง การรณรงค์ลดภาวะ

โลกร้อนโดยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์โดยมีความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์

○ ชั้นที่ 4 ตีทำรำตามเนื้อร้อง

5. แต่ละกลุ่มไปฝึกการแสดงโดยการตีทำรำตามเนื้อร้องของกลุ่มตนเองตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับให้เกิดความชำนาญ และความพร้อมเพรียงกัน ซึ่งปราชญ์ชาวบ้านและครูให้กำลังใจ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

6. ทำบัตรเชิญผู้ปกครอง ครู นักเรียนมาชมการแสดงของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิ จัดการแสดงขึ้น เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามความหมายและรูปประโยค

○ ชั้นที่ 5 เข้าวงลองแสดงดู

7. แสดงเพลงน้อย บนเวทีในห้องประชุมอาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียนสุพรรณภูมิ

8. ช่วยกันสรุปการแสดงเพลงน้อยของแต่ละกลุ่มว่ามีข้อดี ข้อเสียและควรปรับปรุงอะไรบ้าง และสามารถนำไปแสดงเป็นอาชีพได้

กิจกรรมที่ 11

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สนุกสนานตามลีลา

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง ความสำคัญและการอนุรักษ์ เพลงน้อย โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ร่วมสนทนาเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อเพลงน้อยหลังจากได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมในการแสดงเพลงน้อย

2. เปิดบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ในคอมพิวเตอร์แล้วนำเนื้อร้องเพลงน้อย เรื่อง อนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน ให้นักเรียนอ่านอย่างถูกต้อง โดยพร้อมเพรียงกัน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและความรู้ที่ได้รับจากเนื้อเพลง

3. แบ่งกลุ่ม และช่วยกันคิดเกี่ยวกับเรื่อง คุณค่าและความสำคัญของเพลงน้อย จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

4. บอกวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อยและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

5. ร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญ และคุณค่า ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อย

6. เขียนหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับเรื่อง การอนุรักษ์เพลงน้อย และวาดรูปพร้อมระบายสีประกอบในหนังสือเล่มเล็ก

7. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้หลักสูตร จำนวน 30 ข้อ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนใช้และหลังการใช้หลักสูตร

2. ไบความรู้
3. ไบงาน
4. แผนที่ความคิด(Mind Mapping)
5. การประเมินผลกิจกรรม
6. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรม
7. แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย
8. ซีดีเพลงพื้นบ้าน
9. หนังสือเล่มเล็ก
10. แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี
11. หนังสือหน้าเดียว
12. หนังสือสามมิติ (หนังสือป๊อบอัฟ)
13. การแสดงบทบาทสมมติ
14. อินเทอร์เน็ต
15. เพลง"กับข้าวเพชรฆาต"
16. แผนภูมิแท่ง
17. ปราชญ์ชาวบ้าน
18. หนังสือเพลงน้อย
19. ตัวอย่าง คำประพันธ์เพลงน้อย
20. แผนผังคำประพันธ์เพลงน้อย
21. บทไหว้ครู
22. แถบบันทึกลีเสียง
23. เครื่องบันทึกเสียง
24. วีดีทัศน์
25. เครื่องฉายวีดีทัศน์
26. เครื่องดนตรี ใช้การปรบมือ
27. เครื่องแต่งกาย ได้แก่ เสื้อผ้า และเครื่องประดับ
28. เวทีการแสดงในอาคารเอนกประสงค์
29. บทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
30. เนื้อเพลงน้อย เรื่อง อนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน

แผนการจัดการเรียนรู้
เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ
- สาระการเรียนรู้
- ทักษะ / กระบวนการ
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- การประเมินผลรวบยอด
- กิจกรรมการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

**การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย**

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท.1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วบทร้อยกรอง และร้องเพลงได้ถูกต้อง 2. อธิบายการนำความรู้ ความคิดจากเรื่องทีอ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต 3. อ่านหนังสือตามความสนใจและอธิบายคุณค่าที่ได้รับ 4. มีมารยาทในการอ่าน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เชื่อม โยงเข้าสู่เนื้อหา ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงน้อย
สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท.2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ	5. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม 6. เขียนสื่อสารตามจินตนาการโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม 7. มีมารยาทในการเขียน	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่น
สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท.3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์	8. พูดแสดงความรู้ ความเข้าใจจุดประสงค์ของเรื่องที่ฟังและดู 9. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเกี่ยวกับเรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายอย่างมีเหตุผล 10. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ	11. หาคำศัพท์และความหมายในเรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ได้ถูกต้อง 12. วิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยายได้ถูกต้อง	หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ฝึกการใช้หลักภาษา ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 -เรื่อง ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย -เรื่อง ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์ -เรื่อง คำที่ควรศึกษา
สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทย อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	13. อธิบายคุณค่าของ วรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง 14. แต่งบทร้อยกรองเพลงน้อยได้	หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 บูรณาการต่างสาระ ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง การบูรณาการต่างสาระ
		หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พัฒนาทักษะพื้นฐาน ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่องการฝึกร้องเพลงน้อย
	15. รำหรือร้องและแสดงเพลงน้อยได้ตามความสนใจและมีมารยาทในการรำหรือร้องและแสดงเพลงน้อย	หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 สนุกสนานตามลีลา ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของเพลงน้อย

มาตรฐานการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้
		<ul style="list-style-type: none"> ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย ○ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง ความสำคัญและการอนุรักษ์เพลงฉ่อย

หน่วยการเรียนรู้

หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหน่วยการเรียนรู้ 6 หน่วยการเรียนรู้ และแบ่งเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 20 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา / ชั่วโมง
1. เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา	1	○ เตรียมความพร้อมนำเข้าสู่วรรณกรรมเพลงฉ่อย	1
2. ศึกษาเรื่องให้เข้าใจ	2	○ วรรณกรรมท้องถิ่น	2
	3	○ เพลงพื้นบ้าน	2
3. ฝึกการใช้หลักภาษา	4	○ ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย	1
		○ ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่อำเภอศรีประจันต์	1
		○ เรื่อง คำที่ควรศึกษา	

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	สาระการเรียนรู้	เวลา / ชั่วโมง
4. บูรณาการต่าง สาระ	5	<ul style="list-style-type: none"> ○ สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ○ สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ○ สาระการเรียนรู้ศิลปะ ○ สาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ○ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ○ สาระการเรียนรู้สุขศึกษา และพลศึกษา ○ สาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยี 	1
5. พัฒนาทักษะ พื้นฐาน	6	○ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย	2
	7	○ ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงน้อย	2
	8	○ การฝึกร้องเพลงน้อย	2
6. สนุกสนาน ตามลีลา	9	○ การใช้ภาษาทำรำประกอบ เนื้อร้อง ของเพลงน้อย	1
	10	○ การเข้าวงแสดงเพลงน้อย	4
	11	○ ความสำคัญและการอนุรักษ์เพลง น้อย	1
รวม			20

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. สังเกตการพูดแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์
2. ประเมินผลการคัดลายมือ
3. ประเมินผลชิ้นงาน

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูดแสดงความคิดเห็น	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผล
การคัดลายมือ	-เขียนตัวอักษรถูกต้อง -เว้นช่องไฟเหมาะสม -ตัวอักษรสม่ำเสมอ -สะอาดเรียบร้อย	-เขียนตัวอักษรถูกต้อง -เว้นช่องไฟเหมาะสม -ตัวอักษรไม่สม่ำเสมอ -สะอาดเรียบร้อย	-เขียนตัวอักษรถูกต้อง -เว้นช่องไฟเหมาะสม -ตัวอักษรไม่สม่ำเสมอ -ไม่สะอาดเรียบร้อย	-เขียนตัวอักษรถูกต้อง -เว้นช่องไฟไม่เหมาะสม -ตัวอักษรไม่สม่ำเสมอ -ไม่สะอาดเรียบร้อย
ชิ้นงาน	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาขาดสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานเกินเวลาที่กำหนด

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ทำแบบทดสอบเพื่อวัดพื้นฐานความรู้ความเข้าใจจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการใช้หลักสูตร จำนวน 30 ข้อ

ขั้นสอน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “กับข้าวเพชฌฆาต” ในทำนองเพลงน้อย
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 4-5 คน ศึกษาไปความรู้ “เพลงกับข้าวเพชฌฆาต”
 - 3.1 นักเรียนปฏิบัติตามใบงานที่ได้รับมอบหมาย
 - 3.2 ตัวแทนนักเรียนนำเสนอผลงาน ที่หน้าชั้นเรียน
4. นักเรียนคัดลายมือเนื้อเพลง “กับข้าวเพชฌฆาต” ด้วยตัวบรรจงครึ่งบรรทัด

ขั้นสรุป

5. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์ที่ได้รับจากเพลง

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการใช้หลักสูตร
2. ใบความรู้
3. ใบงาน

ใบความรู้

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เพลง “กับข้าวเพชฌฆาต”

คำร้อง/ทำนอง จี๊ พิจิตร

ขับร้อง ชวัญจิต ศรีประจันต์

วันนี้เป็นงานวันเกิด กินเลี้ยงกินเถิดสนุกกันดี
 นื่องทำอาหารต้องการเลี้ยงผี กับข้าววันนี้อร่อยถึงใจ
 เออ....เรื่องผีมือทำกับข้าวใครไม่สู้ฉัน คนเขาเลื่องลือกันทั้งเหนือใต้
 วันนี้รวมกลุ่มกันทั้งหนุ่มสาว ทั้งอาหารหวานคาวทำได้
 ไม่ต้องลงขันกินกันเถิด วันนี้เป็นงานวันเกิดหนอไม่เป็นไร
 ขอเชิญลิ้มรสเข้ามาทดลอง ว่าฝีมือของน้องเด็ดแค่ไหน
 ผัดเผ็ดแมวตำตำยำข้าง แกงจืดเนื้อค่างกับกอไผ่
 จู๋ฉี่คางคกทั้งจิ้งจกปิ้ง ทั้งตุ๋กแกมผัดขิงลึงยัดไส้
 ลูกปิ่นแกงส้มรสกลมกล่อม เกาหลาลูกบอมพีใส่หอมหัวใหญ่
 ค้อนผัดพะแนง แซลงเปี้ยวหวาน
 กระทบทอดมัน หัวหวานชุบไข่
 ชุบลูกกระเบิดใส่ใบบัวบก สาระหมั่นมิดพก
 ห่อหมกปิ่นใหญ่ ของหวานก็มีรสดีเด่น
 อีโต้แซ่เย็นแสบไส้ ตะพุดหวาดกรอบ
 จอบแซ่อีม ถ้าไม่เชื่อก็ชิม จะจิตใจ
 ทั้งตันตาลเชื่อม ตันกล้วยฉาบ
 แกงบวดอีดาบ ฉันก็ทำได้
 มะพร้าวหรือก็ใส่ กันไปทั้งเปลือก
 กินแล้วตาเหลือก พากันหลงไหล
 เชิญตามสบายหายห่วง กินแล้วท่องร่วมกันทุกราย

5. การระดมความคิด

6. การเขียนสื่อสารตามจินตนาการ โดยร่วมมือกันเขียนแผนที่ความคิด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการเขียน

2. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น

การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. สังเกตการพูดแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์

2. ประเมินผลชิ้นงานการเขียนแผนที่ความคิด

การประเมินผล

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน \sqrt ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การตรงต่อเวลา			
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 ลักษณะวรรณกรรม	5			
กิจกรรม 2 การจำแนกประเภทวรรณกรรมท้องถิ่น	5			
กิจกรรม 3 แผนที่ความคิดคุณค่าวรรณกรรมท้องถิ่น	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความคิดเห็น	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล
การพูดนำเสนอ ข้อมูลหน้าชั้น เรียน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ชัดเจน -ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ไม่ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา ไม่มี ความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ไม่ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน
ชิ้นงาน (แผนที่ความคิด)	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาขาดสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานเกินเวลาที่ กำหนด

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. สนทนาพูดคุยเกี่ยวกับเพลงกับข้าวเพชฌฆาตเมื่อชั่วโมงที่แล้วและแจกเอกสารให้นักเรียนศึกษาไปความรู้ที่ 1 เรื่อง วรรณกรรมแล้วอภิปรายร่วมกัน จากเรื่องที่ย่าน

1.1 ความหมายของวรรณกรรม

1.2 มีลักษณะต่างจากวรรณกรรมทั่วไป หรือวรรณคดีที่เคยอ่านอย่างไร

ชั้นสอน

2. ครูสนทนาโดยการซักถามและให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหาข้อสรุปความหมายของคำว่า "วรรณกรรม"
3. นักเรียนออกมาพูดหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ฟัง การอ่านเกี่ยวข้องกับวรรณกรรมท้องถิ่น เช่นการร้องเพลงพื้นบ้าน การเล่านิทาน โดยให้ตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
4. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ให้แต่ละกลุ่มศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่องวรรณกรรมท้องถิ่น
5. ให้แต่ละกลุ่มยกตัวอย่างวรรณกรรมท้องถิ่นที่มีลักษณะตามหัวข้อที่กำหนดให้ต่อไปนี้
 - กลุ่มที่ 1 วรรณกรรมท้องถิ่น บันทึกขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนท้องถิ่น
 - กลุ่มที่ 2 วรรณกรรมท้องถิ่นจะใช้ภาษาท้องถิ่น
 - กลุ่มที่ 3 วรรณกรรมท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการด้านความบันเทิง
 - กลุ่มที่ 4 วรรณกรรมท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการด้านสั่งสอน

จริยธรรม

6. ให้แต่ละกลุ่มออกมารายงานหน้าชั้น พร้อมส่งผลงานที่ครู
7. นักเรียนซักถามเรื่องราวทั้งหมดจากกลุ่มต่างๆ เพื่อเป็นการสรุปประเภท รูปแบบ ลักษณะวรรณกรรมท้องถิ่น
8. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอธิบายความหมายของวรรณกรรมท้องถิ่นแต่ละประเภท พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ
 - กลุ่มที่ 1 วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทนิทาน
 - กลุ่มที่ 2 วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทเพลงพื้นบ้าน
 - กลุ่มที่ 3 วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทกาพย์ สำนวน
 - กลุ่มที่ 4 วรรณกรรมท้องถิ่นประเภทตำนาน

9. ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอหน้าห้องเรียนพร้อมส่งผลงานที่ครู

ขั้นสรุป

10. นักเรียนช่วยกันซักถามเรื่องราวทั้งหมดจากกลุ่มต่างๆ เพื่อเป็นการสรุปลักษณะ รูปแบบ และประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปทบทวนความรู้เดิมเมื่อชั่วโมงที่ 1 แล้วแจกเอกสารใบความรู้

ที่ 3 คุณค่าวรรณกรรมท้องถิ่นและประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่น และใบความรู้ที่ 4 ตัวอย่างของวรรณกรรมท้องถิ่นให้นักเรียนศึกษา

ขั้นสอน

2. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายคุณค่าและประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่นพร้อมทั้งยกตัวอย่างวรรณกรรม

3. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน เรียกว่า “กลุ่มระดมสมอง”

4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ถึงวรรณกรรมท้องถิ่น เกี่ยวกับความหมาย ประเภท ลักษณะ คุณค่า ประโยชน์ และตัวอย่างของวรรณกรรมท้องถิ่นจากใบความรู้ที่ 1-4 และร่วมคิดทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping) ใช้เวลาประมาณ 15 นาที

5. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนที่ความคิด กลุ่มละ 3 นาที

6. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแผนที่ความคิด โยงเรื่องสรุปแต่ละกลุ่ม

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนช่วยกันวิจารณ์และสรุปผลงานของนักเรียน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง วรรณกรรม
2. ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง วรรณกรรมท้องถิ่น
3. ใบความรู้ที่ 3 เรื่อง คุณค่าและประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่น
4. ใบความรู้ที่ 4 เรื่อง ตัวอย่างวรรณกรรมท้องถิ่น
5. ใบงานแผนที่ความคิด
5. การประเมินผลกิจกรรม
6. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำกิจกรรม

ใบความรู้ที่ 1

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง วรรณกรรม

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539, หน้า 754) อธิบายว่า วรรณกรรม หมายถึง งานหนังสือ งานนิพนธ์ที่สร้างขึ้นทุกชนิด ไม่ว่าจะแสดงออกมาโดยวิธีหรือในรูปอย่างใด เช่น หนังสือ จุลสาร สิ่งเขียน สิ่งพิมพ์ ปาฐกถา เทศนา คำปราศรัย สุนทรพจน์ สิ่งบันทึกเสียง ภาพ

วรรณกรรม คือ ภาพสะท้อนของสังคม คำนี้เป็นคำที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวาง วรรณกรรมที่เกิดในยุคใด สมัยใด จะแสดงออกถึงภาพของสังคมและวัฒนธรรมเช่นนั้น วรรณกรรมหนึ่งที่นิยมมากที่สุดคือ เพลงพื้นบ้าน

ประเภทของวรรณกรรม

เนื่องจาก วรรณคดี เป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรม ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว แม้จะมีความแตกต่างบ้างก็ตาม แต่เมื่อกล่าวถึงประเภทของวรรณกรรม ก็จะกล่าวถึง ประเภทของวรรณคดี ด้วยเช่นกัน ซึ่งได้มีผู้เขียนได้แบ่งประเภท ตามเกณฑ์และลักษณะต่าง ๆ มากมาย ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

แบ่งตามลักษณะการประพันธ์ มี 2 ประเภท คือ

1. **วรรณกรรมร้อยแก้ว** คือ วรรณกรรมที่ไม่กำหนดบังคับคำหรือฉันทลักษณ์ เป็นความเรียงทั่วไป การเขียนในลักษณะนี้ยังแบ่งย่อยออกเป็น

1.1 **บันเทิงคดี (Fiction)** คือ วรรณกรรมที่มุ่งให้ความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นประการสำคัญและให้ข้อคิด คตินิยมหรือ สอนใจแก่ผู้อ่านเป็นวัตถุประสงค์รองดังที่ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2518, หน้า 9) กล่าวว่า บันเทิงคดี เป็นวรรณกรรมที่ผู้ประพันธ์มีจุดประสงค์ที่ให้ความเพลิดเพลิน แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าบันเทิงคดีเป็นวรรณกรรมที่ไร้สาระ บันเทิงคดีอาจมีสาระในด้านปรัชญา ด้านความเข้าใจการเมือง หรือประวัติศาสตร์ดีกว่าหนังสือสารคดีบางเรื่องก็ได้ วรรณกรรม ประเภทนี้ผู้ประพันธ์มุ่งหมายให้ความบันเทิง ต้องกระตือรือร้นผู้อ่าน มิใช่สำหรับให้ผู้อ่านได้ความรู้หรือความคิดเห็น บันเทิงคดีสามารถจำแนกย่อยได้ดังนี้

1.1.1 **นวนิยาย (Novel)** คือ การเขียนผูกเรื่องราวของชีวิตอันมีพฤติกรรมร่วมกัน มีความสัมพันธ์กัน ในลักษณะจำลองสภาพชีวิตของสังคมส่วนหนึ่งส่วนใด โดยมีความมุ่งหมายให้ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน คือให้ผู้อ่านเกิดสะท้อนอารมณ์ไปกับเนื้อเรื่องอย่างมีศิลปะ

1.1.2 เรื่องสั้น (Short Story) คือ การเขียนเรื่องจำลองสภาพชีวิตในช่วงสั้น คือ มุมหนึ่งขงชีวิต หรือเหตุการณ์หนึ่ง หรือช่วงระยะหนึ่งของชีวิต เพื่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจผู้อ่าน หรือ นิยามอีกอย่างหนึ่งว่า เรื่องสั้น คือ วิกฤตการณ์ชุดหนึ่ง มีความสัมพันธ์สืบเนื่องกัน และนำไปสู่จุดยอดหนึ่ง (Climax) (ธวัช ปุณโณทก, 2537, หน้า 12)

1.1.3 บทละคร (Drama) คือการเขียนที่ใช้ประกอบการแสดงเพื่อให้เกิดความบันเทิง เช่น บทละครวิทยุ บทละครพูด และบทละครโทรทัศน์ เป็นต้น

1.2 สารคดี (Non-Fiction) คือ วรรณกรรมที่มุ่งให้ความรู้ หรือ ความคิด เป็นคุณประโยชน์สำคัญ อาจเขียนเชิงอธิบายเชิงวิจารณ์ เชิงพรรณนาสั่งสอน โดยอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง อย่างมีระบบมีศิลปะในการถ่ายทอดความรู้ เพื่อมุ่งตอบสนองความอยากรู้อยากเห็นให้แก่ผู้อ่าน และก่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญาแก่ผู้อ่าน ซึ่ง ธวัช ปุณโณทก (2527, หน้า 11) ได้แบ่งย่อยดังนี้

1.2.1 ความเรียง (Essay) คือ การถ่ายทอดความรู้ อาจจะได้มาจากการประสบหรือตำราวิชาการ มาเป็นถ้อยความตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจตามความรู้ ความคิดที่ผู้เขียนเสนอมา บางครั้งมีผู้เรียกว่า "สารคดีวิชาการ"

1.2.2 บทความ (Article) คือความคิดเห็นของผู้เขียนต่อเรื่องราวที่ประสบมา หรือต่อข้อเขียนของผู้อื่น หรือต่อเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ในการเขียนบทความผู้เขียนมุ่งที่จะบอกถึงความเห็น ความรู้สึกนึกคิดมากกว่าที่จะถ่ายทอดความรู้เหมือนความเรียง

1.2.3. สารคดีท่องเที่ยว (Travelogue) คือ การบันทึกการท่องเที่ยวและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ประสบพบเห็นขณะที่ท่องเที่ยวไป โดยมุ่งที่จะให้ความรู้แก่ผู้อ่านและให้ความเพลิดเพลินด้วย

1.2.4. สารคดีชีวประวัติ (Biography) คือ การบันทึกพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคลิภาพหนึ่งมุ่งที่จะให้เห็นสภาพชีวิตประสบการณ์ของบุคลิภาพนั้นทุกแง่มุม แต่ไม่ใช่ประวัติศาสตร์ และนิยาย

1.2.5. อนุทิน (Diary) คือการบันทึกประจำวันที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง จะเป็นการบันทึกความรู้สึกนึกคิดของตนเองในประจำวัน หรืออาจจะบันทึกประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน หรือบันทึกเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเตือนความจำ

1.2.6. จัดหมายเหตุ (Archive) คือ การบันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของทางราชการ หรือบันทึกเหตุการณ์สำคัญ ๆ ของสถาบัน หน่วยงานหรือตระกูล โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานเชิงประวัติเหตุการณ์ของชาติ หรือของสถาบัน หรือหน่วยงานราชการ หรือของตระกูล

2. **วรรณกรรมร้อยกรอง** คือ วรรณกรรมที่การเขียนมีการบังคับรูปแบบด้วย
ฉันทลักษณ์ต่างๆ เช่น บังคับฉันทะ บังคับคำ และแบบแผนการสัมผัสต่าง ๆ บางครั้งเรียกงาน
เขียนประเภทนี้ว่า กวีนิพนธ์ หรือ คำประพันธ์ เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย ลิลิต เป็นต้น
นอกจากนี้วรรณกรรมร้อยกรองยังแบ่งเป็นชนิดย่อย ๆ ดังนี้

2.1 **วรรณกรรมประเภทบรรยาย (Narrative)** คือ วรรณกรรมร้อยกรองที่มีโครงเรื่อง
ตัวละคร และเหตุการณ์ต่าง ๆ ผูกเป็นเรื่องราวต่อเนื่องกันไป เช่น ขุนช้างขุนแผน พระอภัยมณี
อิเหนา เป็นต้น

2.2. **วรรณกรรมประเภทพรรณนา หรือ รำพึงรำพัน (Descriptive or Lyrical)** มัก
เป็นบทร้อยกรองที่ผู้แต่งมุ่งแสดงอารมณ์ส่วนตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่มีโครงเรื่อง เช่น นิราศ
และเพลงยาว เป็นต้น (ประทีป เหมือนนิล, 2519, หน้า 22-23.)

2.3. **วรรณกรรมประเภทบทละคร (Dramatic)** เป็นบทร้อยกรองสำหรับการอ่านและ
ใช้เป็นบทสำหรับการแสดงด้วย เช่น บทพากย์โขน บทละครร้อง บทละครรำ เป็นต้น

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
วรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่น หมายถึง วรรณกรรมเป็นมุขปาฐะ (ใช้ถ้อยคำเล่าสืบต่อ ๆ กันมา) และลายลักษณ์ (บันทึกในวัสดุต่างๆ เช่น ในใบลาน และบันทึกในกระดาษที่เรียกว่า สมุดไทย สมุดข่อย เป็นต้น) วรรณกรรมเหล่านี้ปรากฏอยู่ในท้องถิ่นภาคต่าง ๆ ของไทย โดยคนท้องถิ่นนั้นเป็นผู้สร้างสรรค์ขึ้นมา รูปแบบฉันทลักษณ์เป็นไปตามความนิยมของคนท้องถิ่น ภาษาที่ใช้เป็นภาษาของท้องถิ่นนั้น ๆ วรรณกรรมท้องถิ่นมีอยู่ในทุกท้องถิ่นของประเทศไทย เช่น ท้องถิ่นใต้ ท้องถิ่นเหนือ ท้องถิ่นอีสาน ท้องถิ่นภาคกลาง

ประเภทของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่น สามารถแบ่งประเภทได้ ดังนี้

1. วรรณกรรมที่แบ่งตามลักษณะรูปแบบวรรณกรรม

1.1 วรรณกรรมร้อยแก้ว คือ เรื่องราวหรือบันทึกด้วยภาษาที่ไม่มีลักษณะบังคับใด ไม่มีคณะสัมผัส ฯลฯ

1.2 วรรณกรรมร้อยกรอง คือ เรื่องราวหรือบันทึกด้วยภาษาที่กำหนดตามลักษณะคำประพันธ์ มีคณะสัมผัส ฯลฯ

2. วรรณกรรมที่แบ่งตามลักษณะการสืบต่อมี 2 ประเภท หรือ 2 วิธีการ คือ

2.1 วรรณกรรมมุขปาฐะ เป็นวรรณกรรมเรื่องเล่าด้วยปาก ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร สืบต่อหรือสืบทอดด้วยการจำแล้วเอาไปเล่าต่อ ๆ กัน จากปากหนึ่งสู่ปากหนึ่ง จากชุมชนหนึ่งสู่ชุมชนหนึ่ง การจำเอาไปเล่าต่อ (แบบเชื่อว่ากันว่า)นี้ ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อน ในรายละเอียดเนื้อหา ถ้อยคำสำนวน ได้ เพราะอาจมีการ ตัด ตก ต่อ เติม ด้วยเหตุผลต่าง ๆ วรรณกรรมประเภทนี้ ได้แก่ เพลงพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน คำานาน นิทาน นิยาย ประจําถิ่น เพลง ปริศนาคำทาย สำนวนภาษิต คำพังเพย การละเล่น การแสดง เครื่องมือเครื่องใช้ อาหารการกิน ยาพื้นบ้าน ความเชื่อ ประเพณีและพิธีกรรม

2.2 วรรณกรรมลายลักษณ์ คือวรรณกรรมที่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งที่มาเนื้อหาของวรรณกรรมลายลักษณ์อาจจะเคยเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะคือเป็นเรื่องเล่ามาก่อนหรือจะเป็นเรื่องที่ประพันธ์ขึ้นใหม่ก็ได้ ความผิดพลาดคลาดเคลื่อนในแต่ละฉบับมีน้อยกว่า

การเล่าด้วยปาก เพราะมีการบันทึกเป็นหลักฐาน แต่บางทีก็มีการผิดเพี้ยน ตัด ตก เต็ม จาก
 อาลักษณ์คนจดบันทึกก็มี

วรรณกรรมท้องถิ่น

(เรวัติ เอี่ยมจินตนากิจ, 2552) กล่าวว่า วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นส่วนหนึ่งของ
 วัฒนธรรมพื้นบ้าน ที่บันทึกเรื่องราวชีวิตความเป็นอยู่ การประพฤติปฏิบัติของประชาชน
 ธรรมดาทั่วไป ที่สืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน วัฒนธรรมพื้นบ้านมีขอบข่ายกว้างขวาง โดย
 ตามรูปแบบได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. วัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทต้องอาศัยภาษา ได้แก่

1.1 นิทานพื้นบ้าน เช่น เทพนิยาย นิทานประจำถิ่น นิทานวีรบุรุษ นิทานเกี่ยวกับ
 สัตว์ นิทานอธิบายเหตุ นิทานตลกขบขัน นิทานรำเริง

1.2 ภาษาถิ่น รวมทั้งวัฒนธรรมการพูดจาและการตั้งชื่อ เช่น ชื่อบ้านนามเมือง ที่มี
 ความเชื่อเข้าไปเกี่ยวข้อง

1.3 บทกวีนิพนธ์ คำคม คำพังเพย

1.4 ปริศนาคำทาย

1.5 คำพูดที่คล้องจองกัน เช่น คำกลอนสำหรับเด็ก

1.6 เพลงพื้นบ้าน ได้แก่ เพลงพื้นบ้านที่ร้องด้วยภาษาถิ่น มีทำนองเป็นของท้องถิ่น

เช่น เพลงกล่อมเด็ก เพลงขับร้อง เป็นเรื่องราว

2. วัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทที่ไม่ต้องอาศัยภาษาเป็นสื่อ ได้แก่

2.1 สถาปัตยกรรมพื้นบ้าน

2.2 ศิลปะพื้นบ้าน

2.3 หัตถกรรมพื้นบ้าน

2.4 เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน

2.5 อาหารพื้นบ้าน การบริโภคและนิสัยของชาวบ้าน

2.6 อากัปกริยาของชาวบ้าน เช่น ท่าทางการแสดงความอาย อากาโรธ อากา
 รต่อรับหรือปฏิเสธ และอากัปกริยาทั่ว ๆ ไป

2.7 ดนตรีพื้นบ้าน

3. วัฒนธรรมพื้นบ้านประเภท ประสมประสาน

3.1 ความเชื่อ ได้แก่ การถือโชคลาง คาถาอาคม การทำเสน่ห์ และเครื่องรางของขลัง

3.2 ละครชาวบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน และระบำของชาวบ้าน

3.3 ประเพณี และพิธีกรรมพื้นบ้าน

3.4 งานมหกรรม พิธีการฉลอง

3.5 การเล่น หรือกีฬาพื้นบ้าน รวมทั้งการเล่นของเด็ก

3.6 ยากกลางบ้าน

รูปแบบของวรรณกรรมท้องถิ่นภาคกลาง

1. กลอนสวด หรือเรียกว่า คำพากย์ ได้แก่ ภาพยานี ฦบัง สุรางคนางค์
2. กลอนบทละคร (นอก) ใช้ฉันทลักษณ์เหมือนกลอนบทละครทั่วไป แต่ไม่เคร่งครัด จำนวนคำและแบบแผนมากนัก
3. กลอนนิทาน ส่วนบทประพันธ์เป็นกลอนสุภาพ (กลอนแปด) เป็นรูปแบบที่ได้รับความนิยมมาก
4. กลอนแหล่ นิยมจดจำสืบต่อกันมาหรือต้นกลอนสด ไม่นิยมบันทึกเป็นลายลักษณ์

ลักษณะของวรรณกรรมท้องถิ่น

วรรณกรรมท้องถิ่นมีลักษณะเฉพาะที่ทำให้แตกต่างจากวรรณคดีและวรรณกรรมทั่วไป ดังนี้

1. วรรณกรรมท้องถิ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดกันทางมุขปาฐะ กล่าวคือ มีลักษณะไม่เป็นทางการแพร่หลายอยู่ในกลุ่มชนท้องถิ่น จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามรายละเอียดปลีกย่อย ในขณะที่ถ่ายทอดโดยการเล่าเสริมต่อๆ มาจึงทำให้เรื่องราวแพร่กระจายออกไป
2. วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นแหล่งข้อมูล ที่บันทึกเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชนท้องถิ่นอันเป็นแบบฉบับให้คนรุ่นต่อมาเชื่อถือและปฏิบัติตาม เช่น การนับถือผีบรรพบุรุษที่มักจะต้องพิธีบวงสรวง หรืออัญเชิญเทวดา ให้อภัยต่างๆ
3. วรรณกรรมท้องถิ่นมักจะไม่ปรากฏนามผู้แต่ง เพราะเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา หรือถ้ามีนามผู้แต่งมักจะเป็นผู้คัดลอก หรือเรียบเรียงขึ้นมาจากเรื่องเล่ากันอยู่ในท้องถิ่นนั้น
4. วรรณกรรมท้องถิ่นจะใช้ภาษาท้องถิ่น ลักษณะถ้อยคำที่ใช้จึงเป็นคำง่าย ๆ สื่อความหมายอย่างตรงไปตรงมา
5. วรรณกรรมท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนองความต้องการของสังคมในท้องถิ่นทั้งในด้านความบันเทิง และอธิบายเรื่องราวต่างๆ ตลอดจนสั่งสอนจริยธรรมอีกด้วย

ใบความรู้ที่ 3

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 คุณค่าของวรรณกรรมท้องถิ่น

คุณค่าของวรรณกรรมท้องถิ่น มีดังนี้

1. วรรณกรรมท้องถิ่นเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ที่ทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลง
มโนทัศน์ของกลุ่มชนในแต่ละท้องถิ่น

2. วรรณกรรมท้องถิ่นมีอิทธิพลต่อการกำหนดระเบียบปฏิบัติและพฤติกรรมของ
กลุ่มชนในท้องถิ่น

3. วรรณกรรมท้องถิ่นทำให้เห็นความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวไทย
กล่าวคือ พ่อแม่ต้องเลี้ยงบุตรให้เจริญเติบโตและมีครอบครัวสืบต่อไป ซึ่งแนวคิดและพฤติกรรม
ของตัวละครจะปรากฏสะท้อนนายออกมาให้เห็นวิถีของชาวบ้าน มีลักษณะเป็นครอบครัวใหญ่ที่
นิยมให้ลูกๆ อยู่กับพ่อแม่ วรรณกรรมท้องถิ่นทำให้เห็นค่านิยมในสังคมนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นค่านิยม
เรื่องความงาม ความดี ความเจริญหรือคุณธรรมต่างๆ ที่สืบเนื่องมาจากพุทธศาสนา

ประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่น

(เรวัตี เอี่ยมจินตนาภิจ, 2552) กล่าวถึงประโยชน์ของวรรณกรรมท้องถิ่น ดังนี้

1. ทำให้ผู้ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นเข้าใจความเชื่อ
2. ทำให้ทราบค่าที่ใช้ในท้องถิ่นต่างๆ วรรณกรรมท้องถิ่นที่เป็นลายลักษณ์อักษรเป็น
แหล่งคลังของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี
3. การศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นในสถาบันการศึกษา
4. ทำให้ผู้ศึกษาวรรณกรรมท้องถิ่นทราบถึงความสามารถของกวีพื้นบ้าน
5. ให้ความบันเทิงใจแก่ชุมชน เช่น ขับเสภาในภาคกลาง เล่าคำหรือขับลำนำ
ภาคเหนือ อ่านหนังสือในบุญเจือนเชื่อนดีในภาคอีสาน การสวดหนังสือและสวดตำนานของภาคใต้
6. ให้เข้าใจในค่านิยม โลกทัศน์ของแต่ละท้องถิ่นโดยผ่านทางวรรณกรรม
7. เข้าใจวัฒนธรรมของชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น
8. ก่อให้เกิดความรักถิ่น ห่วงแหนมาตุภูมิ และรักสามัคคีในท้องถิ่นของตน

๕ ใบความรู้ที่ 4

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

ตัวอย่างวรรณกรรมท้องถิ่น

เพลงพื้นบ้านมีลักษณะคำประพันธ์เป็นร้อยกรองที่เกิดจากการจัดวางจังหวะของคำและสัมผัสคล้องจอง ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว เช่น เพลงกล่อมเด็กและเพลงสำหรับเด็ก มีคำประพันธ์เป็นร้อยกรองง่าย ๆ ตัวอย่าง เช่น

เพลงกล่อมเด็ก

เพลงเจ้าเนื้อเย็น

เจ้าเนื้อเย็น	แม่มิให้ไปเล่นที่หาดทราย
ครั้นว่าน้ำขึ้นมา	มันจะพาเจ้าลอยหาย
แสนเสียดาย	เจ้าคนเดียวเอ๋ย

เพลงจำจี้

จำจี้มะเขือเปราะ	กะเทาะหน้าแฉ่น
พายเรือออกแอ่น	กะแทนตันกุ่ม
สาวสาวหนุ่มหนุ่ม	อาบน้ำท่าไหน
อาบน้ำท่าวัด	เอาแป้งที่ไหนผัด
เอากระจกที่ไหนส่อง	เยี่ยมเยียมมองมอง

เพลงพื้นบ้าน

บทร้องเพลงอีแซว "เยาวชนคนดีศรีสุพรรณ"

เราเป็นเด็กสุพรรณ	ต้องสร้างสรรค์สังคม
ให้ผู้ใหญ่กล่าวชม	ชนนิยมทั่วไทย
ต้องประพฤติเพียบพร้อม	นำใจน้อมปฏิบัติ
คุณความดีแน่ชัด	ต้องฝึกหัดกันไว้
คุณธรรมพื้นฐาน	สิบเอ็ดประการมุ่งมั่น
เป็นเด็กดีศรีสุพรรณ	ชื่อดังลั่นทั่วไทย

(บทร้อง : สุนันทา สุนทรประเสริฐ)

เพลงพวงมาลัย

ช. เอ้อระเหยลอยมา
คนไหนเล่าแม่เจ้าปัญญา
นิสัยเป็นเพลงอย่าอมเพลง
ที่ร้องชวนสำนวนเรียกนาง
พวงเจ้าเอยมาลัย

พี่จะขอว่าเป็นพวงมาลัย (รับซ้ำทั้งหมด)
ว่าได้ให้ว่าไวไว
นึ่งเฉยอมเชิงทำไม
คนดีชื่อดังอย่าดูตาย
อย่าซ้ำไถลเลยเอ๋ย (รับซ้ำทั้งหมด)
(สมบูรณ์ สุพรรณยศ)

เพลงประกอบการละเล่นของเด็ก

เพลง “จ้ำจี้”

จ้ำจี้มะเขือเปาะ	กะเทาะหน้าแวน	พายเรือออกแอน
กระแท่นตันกุ่ม	สาวสาวหนุ่มหนุ่ม	อาบน้ำท่าไหน
อาบน้ำท่าวัด	เอาแป้งที่ไหนผัด	เอากระจกที่ไหนส่อง
เยียมเยียมมองมอง	นกขุนทองร้องอู้..	

วรรณคดีพื้นบ้าน

ขุนช้างขุนแผน

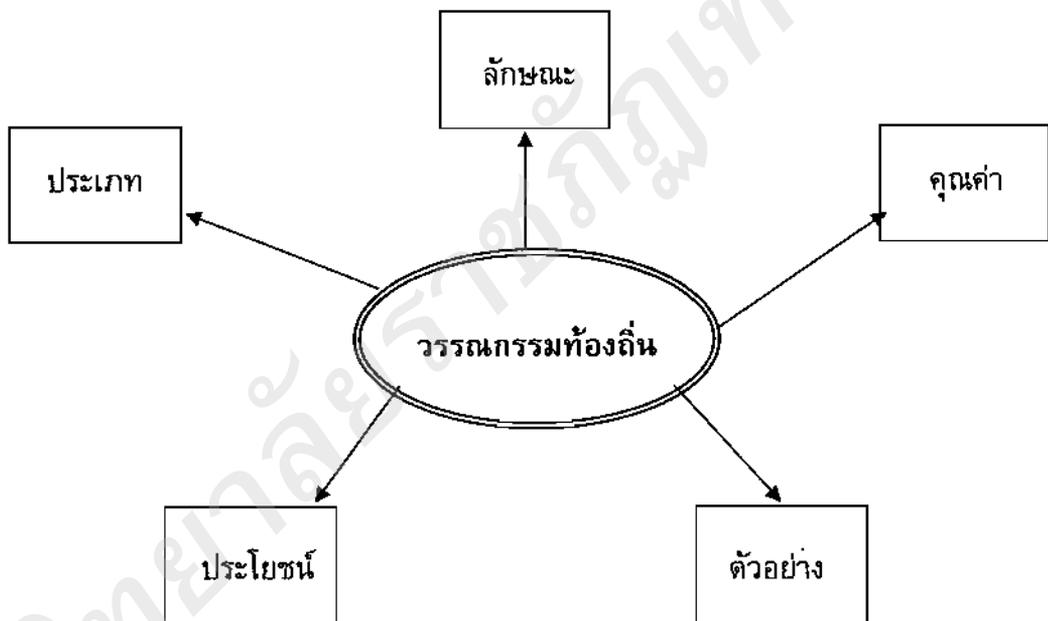
เจ้าพลายงามถามซักตระหนักแน	พลงบอกแม่ลูกค้านแสนหนักหนา
อ้ายคนนี่ไม่ใช่พ่อจะขอลา	ไปหาย่าอยู่บ้านกาญจนบุรี
สงสารแต่แม่คุณของลูกแก้ว	จะลับแล้วตายเป็นไม่เห็นผี
เพราะพ่อเลี้ยงเดียงสาไม่ปราณี	อยู่ที่นี้ชีวิตจะบรลย
ไปสู้อยววยวางเสียข้างหน้า	ด้วยเกิดมามีกรรมจะทำไฉน
ขอลาแม่แต่นี้นับไป	แล้วร้องไห้หวนคิดถึงบิดา
ไอ้พ่อคุณขุนแผนของลูกเอ๋ย	เมื่อไรเลยลูกจะได้ไปเห็นหน้า
ต้องติดคุกทุกซ่ทุเรศเวทนา	เจ้าครวญคร่ำว่าด้วยอาลัย

จากหนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต
วรรณคดีลำน่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ถึงวรรณกรรมท้องถิ่น เกี่ยวกับ ความหมาย ประเภท ลักษณะ คุณค่า ประโยชน์ และตัวอย่างของวรรณกรรมท้องถิ่นจากใบความรู้ที่ 1-4 และร่วมคิดทำแผนที่ความคิด (Mind Mapping)

2. พูดยุติแสดงความรู้ ความเข้าใจ
3. อภิปรายสรุปความ
4. ตั้งคำถามและตอบคำถาม
5. วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากการฟังและดูเพลงพื้นบ้าน
6. การรายงานนำเสนองาน
7. การร้องเพลงพื้นบ้าน

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด
2. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น

การประเมินผลรวบยอด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. สังเกตการพูดแสดงความคิดเห็น การวิเคราะห์
2. ประเมินผลชิ้นงานการทำหนังสือเล่มเล็ก

การประเมินผล

1. ผลงานการทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การตรงต่อเวลา			
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1 (ควรปรับปรุง)
เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การร้องเพลงพื้นบ้าน	5			
กิจกรรม 2 ตั้งคำถามและตอบคำถามเรื่องลักษณะของ เพลงพื้นบ้าน	5			
กิจกรรม 3 การรายงานนำเสนองาน	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

การประเมินผลงาน

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการณ์พูด รายงาน พูดแสดงความ คิดเห็น	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล
การพูดนำเสนอ ข้อมูลหน้าชั้น เรียน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ชัดเจน -ออกเสียงถูกต้อง ชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ไม่ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหา มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิด ไม่ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้อง ชัดเจน
ชิ้นงาน	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาขาดสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานเกินเวลาที่ กำหนด

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูเปิดซีดีเพลงพื้นบ้านเช่น เพลงเดินกำรำเคียว เพลงพวงมาลัย เพลงอีแซว และ เพลงฉ่อย ให้นักเรียนฟังใช้เวลา 10 นาที และร่วมสนทนาเกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านในจังหวัด สุพรรณบุรีที่นักเรียนรู้จัก

ขั้นสอน

2. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเพลงพื้นบ้านที่ได้ฟัง ดังนี้
 - 2.1 เป็นเพลงประเภทใด
 - 2.2 มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับอะไร
 - 2.3 มีลักษณะอย่างไร
 - 2.4 มีที่มาอย่างไร
 - 2.5 ใช้ในโอกาสใด

แล้วครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คนว่า “นักเรียนเคยฟังเพลงพื้นบ้านใดบ้าง” พร้อมทั้งให้นักเรียนออกมาแสดงความสามารถ

3. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปความหมายของคำว่า “เพลงพื้นบ้าน”
4. ฝึกหัดให้นักเรียนร้องเพลงพื้นบ้านที่สนใจ
5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มศึกษา ที่มา ลักษณะของเพลงพื้นบ้านจากใบความรู้ที่ 1
6. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดตั้งคำถามพร้อมเฉลยคำตอบกลุ่มละ 5 คำถามจากใบความรู้ที่แจกให้ ซึ่งคำถามจะซ้ำกันไม่ได้
7. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำคำถามที่ทางกลุ่มช่วยกันคิดมาถามกลุ่มอื่น โดยผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันถามไปเรื่อยๆ จนหมดเวลาที่กำหนด
8. นักเรียนเขียนคำถาม และคำตอบลงในสมุด

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป ที่มา ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนช่วยกันทบทวนความรู้เมื่อชั่วโมงที่ผ่านมาและให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา ประเภท และศัพท์สำนวนที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้านในใบความรู้ที่ 2 และ 3 ตามลำดับ

ขั้นสอน

2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มให้ตั้งชื่อกลุ่มและแบ่งหน้าที่กันภายในกลุ่ม
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์เนื้อหา ประเภทและศัพท์สำนวนที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้าน จากใบความรู้ที่ 4 โดยครูกำหนดประเภทของเพลงพื้นบ้านให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรม

กลุ่ม 1 เพลงเกี่ยวข้องกับพิธีกรรม

กลุ่ม 2 เพลงเด็ก

กลุ่ม 3 เพลงร้องเล่น

4. ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 5 นาที
 5. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย แสดงความคิดเห็นในสิ่งที่แต่ละกลุ่มนำเสนอ
 6. ให้นักเรียนดูตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน ใบความรู้ที่ 5 แล้วแบ่งกลุ่มฝึกร้องในแต่ละเพลงให้ได้
 7. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ขั้นสรุป**
8. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันสรุปเรื่องเพลงพื้นบ้าน จากใบความรู้ที่ 1-5 เป็นหนังสือเล่มเล็ก

กิจกรรมเสนอแนะ

เชิญวิทยากรที่ชำนาญการร้องเพลงพื้นบ้านมาสาธิตการร้องเพลงพื้นบ้าน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ซีดีเพลงพื้นบ้าน
2. ใบความรู้ที่ 1 ที่มาของเพลงพื้นบ้าน
3. ใบความรู้ที่ 2 ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน
4. ใบความรู้ที่ 3 ประเภทของเพลงพื้นบ้าน
5. ใบความรู้ที่ 4 ศัพท์สำนวนที่ปรากฏในเพลงพื้นบ้าน
6. ใบความรู้ที่ 5 ตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน
7. หนังสือเล่มเล็ก

ใบความรู้ที่ 1

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3

เรื่อง เพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้าน (Folk Song) คือ เพลงของท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง และเป็นที่รู้จักกันดีเฉพาะถิ่นนั้นๆ ลีลาการขับร้องหรือการพ็อนรำ จึงมีอิสระทั้งในด้านรูปแบบ และเนื้อหา จึงเป็นที่นิยมของชาวบ้าน ด้วยสาเหตุที่เพลงพื้นบ้านใช้ภาษาถิ่น ใช้ทำนองสนุก จังหวะเร้าใจ เนื้อหาย่ายทอดความรู้สึกรื่นเริง อุดมการณ์ ความเป็นอยู่และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพลงพื้นบ้านถือว่าเป็นวรรณกรรมชาวบ้านประเภทหนึ่งที่ใช้ร้องเล่นในสังคมท้องถิ่นถ่ายทอด สืบทอดกันมาโดยใช้ความจำ ไม่มีการบันทึกให้ทราบถึงผู้แต่ง ที่มาของเพลงหรือแม้กระทั่งระเบียบวิธีการเล่นก็ใช้จดจำสืบทอดกันมา จึงเรียกได้ว่าเป็นวรรณกรรมปากเปล่าหรือวรรณกรรมมุขปาฐะ เป็นวัฒนธรรมทางด้านความบันเทิงของชาวบ้านในท้องถิ่น แล้วแพร่กระจายจากถิ่นหนึ่งไปยังอีกถิ่นหนึ่ง มีความสัมพันธ์กับวิถีชีวิตเป็นอย่างมาก

เพลงพื้นบ้านเป็นวิวัฒนาการทางการใช้ภาษาในระดับสูงขึ้นมา เพราะเมื่อสังเกตดูเพลงพื้นบ้านจะเป็นสื่อถ่ายทอดเรื่องราวอันเกิดขึ้นในสังคมชาวบ้านทุกระดับจากระดับชาวบ้านในหมู่บ้าน ตำบล เมือง จนกระทั่งถึงระดับชาติ เมื่อถึงระยะหนึ่งจะมีผู้คิดประดิษฐ์คำให้เรื่องเหล่านั้นมีคำที่ไพเราะ ถ้อยคำล่องจ่อง เมื่อถึงระยะหนึ่งก็จะมีผู้คิดใส่ทำนองร้องและใส่เครื่องดนตรีประกอบ ทำให้เพลงพื้นบ้านมีความไพเราะ มีคุณค่าทางด้านให้ความบันเทิงและสะท้อนสภาพสังคมทุกด้าน เราสามารถจะศึกษาชีวิต ความเชื่อ ค่านิยม ภาษาและวัฒนธรรมอื่นๆ จากเพลงพื้นบ้านได้ทั้งสิ้น

วิวัฒนาการขั้นสูงสุดของเพลงพื้นบ้านก็คือ กลายเป็นวรรณคดีประจำชาติจากตำนานพื้นบ้าน นิทานร้อยแก้ว นิทานร้อยกรอง วรรณคดี เล่าเป็นนิทาน ตัวอย่างเช่น ตำนานขุนช้างขุนแผน นิทาน เสภา วรรณคดีเรื่อง ขุนช้าง ขุนแผน ตำนานชาตก นิทานชาตก กลอนเทศน์ วรรณคดี มหาเวสสันดรชาตก ตำนานพระลอ นิทาน ขับซอ วรรณคดีลิลิตพระลอเล่าและวิวัฒนาการเช่นนี้ ก็พบในทุกชาติที่มีวัฒนธรรมดั้งเดิมประจำชาติและจากการเล่นพื้นบ้านก็กลายเป็นมหรสพประจำชาติได้เช่นเดียวกัน

ที่มาของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านมีมาตั้งแต่ตั้งอาณาจักรสุโขทัย ตามหลักฐานในตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ เพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมของชุมชนนั้น ๆ เกิดจากประเพณี พิธีกรรมหรือเกิดจาก

การละเล่นเพื่อความบันเทิงใจในงานนักขัตฤกษ์ เช่น ตรุษ สงกรานต์ งานกฐิน เป็นต้น รูปแบบไม่แน่นอน เนื้อหาบอกถึงความรัก ความดีใจ ความเศร้าโศก ฯลฯ เป็นบทเพลงที่ชาวบ้านเป็นผู้แต่งขึ้นจากอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็มีแรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดเพลงพื้นบ้าน ดังนี้ (ชนินทร จิตชินะกุล, 2545, หน้า 90-93)

1. ความรัก เป็นแรงบันดาลใจที่ทำให้เกิดเพลงพื้นบ้านมากที่สุด โดยผู้ร้องจะร้องในทำนองเกี่ยวพาราตีหรือฝากรัก เช่น เพลงพวงมาลัย

2. ความเศร้าโศก ความพลัดพราก ความผิดหวัง เป็นอารมณ์สะเทือนใจที่ก่อให้เกิดเพลงพื้นบ้านได้ประการหนึ่ง เพราะแม้แต่วรรณคดีไทยหลายๆเรื่องก็ได้รับแรงบันดาลใจทางด้านอารมณ์ สะเทือนใจ เช่นกัน

3. ความหยาบโลนเกี่ยวกับเพศ มนุษย์โดยทั่วไปจะรู้สึกพอใจหรือสนุกที่ได้พูดในเรื่องเกี่ยวกับเพศ เช่น เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงเกี่ยวข้าว เป็นต้นและผู้ฟังเองก็มีความสนุกสนานครึกครื้นไปด้วยซึ่งเนื้อหาจะมีลักษณะเป็นการเปรียบเทียบ ใช้ภาษาสองแง่สองง่าม เช่น บทดีหมากผ่าในเพลงเรือ

4. สังคม เนื่องจากเพลงพื้นบ้านในยุคหลังจะมีเนื้อหาที่สะท้อนสภาพสังคมตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน รวมทั้งพฤติกรรมวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม เช่น ในเพลงระบำบ้านนา

5. การเมือง เพลงพื้นบ้านในบางเพลงจะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองในยุคสมัยนั้นๆ เช่น บทเพลงฉ่อยในสมัยรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ที่ชักชวนให้ประชาชนปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อขาย

ใบความรู้ที่ 2

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

สุกัญญา สุจนายา (2545, หน้า 12-18)

เพลงพื้นบ้านในเชิงคติชนวิทยารวมทั้งบทร้อยกรองและดนตรีซึ่งส่งทอดมาตาม
ประเพณีมุขปาฐะ มีลักษณะทั่วไปดังต่อไปนี้ คือ

1. เพลงพื้นบ้านเป็นงานของชาวบ้านซึ่งส่งทอดมาโดยการเล่าจากปากต่อปาก อาศัย
การฟังและการจดจำ ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ข้อที่น่าสังเกตก็คือ แม้ว่าเพลง
พื้นบ้านจะสืบทอดมาตามประเพณีมุขปาฐะดังกล่าวข้างต้น แต่ก็มิได้หมายความว่าเพลงทุก
เพลงจะมีต้นกำเนิดโดยชาวเมืองหรือจากการร้องปากเปล่าเท่านั้น ชาวบ้านอาจได้รับเพลงบาง
เพลงมาจากชาวเมือง แต่เมื่อผ่านการถ่ายทอดโดยการร้องปากเปล่าและการท่องจำนานๆ เข้าก็
กลายเป็นเพลงชาวบ้านไป ตัวอย่างเช่น เพลงกล่อมเด็กภาคกลางบางเพลงนำมาจากบทร้องส่ง
ของละครร้อง เพลงรำวง

2. เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงที่ไม่มีกำเนิดแน่นอนเนื่องจากสืบทอดกันมาจนไม่ทราบ
ต้นตอที่แน่ชัด

3. เพลงพื้นบ้านเป็นเพลงของกลุ่มชนคนในสังคมมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ
บทเพลง ชาวบ้านร่วมกันขับร้องหรืออย่างน้อยเคยฟังและรู้จักเนื้อเพลง เป็นต้นว่าเพลงในทุ่งนา
และลานนวดข้าว เช่น เพลงเกี่ยวข้าว เพลงสงฟาง เพลงพานฟาง เป็นเพลงที่เกิดขึ้นจากการ
ทำงานร่วมกันของชาวนา ชาวนามีส่วนในการร้องเพลงโต้ตอบกัน เนื้อร้องจึงสั้นและง่ายต่อการ
โต้ตอบ คนอื่นๆ ที่ไม่ได้ร้องในขณะนั้นก็เป็นผู้คอยร้องรับและให้จังหวะ

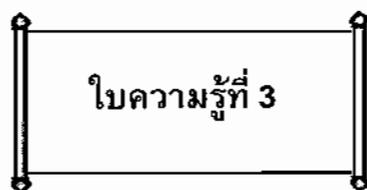
4. เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่เป็นเพลงที่มีเนื้อร้องและทำนองไม่ตายตัว เนื้อร้องหรือ
บทเพลงสามารถขยายออกไปได้เรื่อยๆหรือตัดทอนให้สั้นเข้าก็ตามใจคนร้อง เราจึงพบเสมอว่า
เพลงพื้นบ้านเพลงเดียวกันแต่มีเนื้อความแตกต่างกัน เช่น เพลงกล่อมเด็กที่ชื่อ เจ้าขุนทอง เป็น
เพลงกล่อมเด็กที่แพร่หลายมากเพลงหนึ่งและเป็นเพลงที่มีสำนวนแตกต่างกันมากที่สุดเพลง
หนึ่งด้วย

5. เพลงพื้นบ้านส่วนใหญ่มีความเรียบง่าย ความเรียบง่ายนั้นปรากฏอยู่ในถ้อยคำ การร้องและการแสดงออก ความเรียบง่ายในถ้อยคำคือการใช้คำ สำนวนโวหาร และความเรียบง่ายๆ ที่ชาวบ้านใช้โดยทั่วไป ไม่ใช่ศัพท์สูงที่ต้องแปล

ความเรียบง่ายในการร้องก็ถือมีการร้องซ้ำคำ ซ้ำวรรค มีทำนองหลักเพียงทำนองเดียว ร้องซ้ำไปซ้ำมาหลายเที่ยว การร้องซ้ำนั้นอาจอยู่ในบทร้องของพ่อเพลง-แม่เพลง ซึ่งร้องทวนวรรคเดิมเพื่อทอดเวลาคิดวรรคต่อไป หรืออาจเป็นการร้องรับลูกคู่ก็ได้

ส่วนความเรียบง่ายในการแสดงออกก็คือ ในยามร้องเล่นไม่ต้องการอุปกรณ์ประกอบมากมาย เพลงพื้นบ้านภาคกลางที่มีลักษณะการแสดง เช่น เพลงปรบไก่ เพลงฉ่อย ฯลฯ ร้องเล่นกันตามลานบ้านลานวัด หรือตามเวที่ยกสูงที่ไม่มีการสร้างฉากประกอบ เวทีที่สร้างขึ้นสร้างเพื่อช่วยในการดูการฟังมากกว่าจะสร้างเพื่อความสวยงาม นอกจากนั้นเครื่องดนตรีที่ใช้ประกอบก็เป็นเพียงเครื่องดนตรีเพื่อให้จังหวะหรือใช้การปรบมือประกอบก็ได้ ในด้านการแต่งกายก็แต่งกายตามแบบชาวบ้านทั่วไปไม่ได้มีเครื่องแต่งกายพิเศษเฉพาะ

6. ในการประพันธ์ชาวบ้านจะคิดถ้อยคำในลักษณะเป็นกลุ่มเสียง เป็นวรรคตอน เพื่อให้ลงจังหวะมากกว่าคิดเป็นคำ ๆ เพราะฉะนั้นเพลงพื้นบ้านจึงมีรูปแบบคล้ายคลึงกัน หรืออาจเป็นกลอนเดียวกัน แต่สามารถยกย้ายให้ร้องได้หลายทำนองเพียงแต่เพิ่มหรือลดคำ หรือเปลี่ยนตำแหน่งสัมผัสเล็กน้อย ดังเช่นพ่อเพลง-แม่เพลงภาคกลางใช้กลอนชุดเดียวกันร้องได้ทั้งเพลงเกี่ยวข้าว เพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงอีแซว

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
ประเภทของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านภาคกลางแบ่งตามจุดประสงค์ในการร้องได้ 7 ประเภท คือ เพลงกล่อมเด็ก เพลงปลอบเด็ก เพลงเด็กร้องเล่น เพลงประกอบการละเล่น เพลงโต้ตอบ เพลงร้องรำพัน และ เพลงประกอบพิธีกรรม (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด, 2542, หน้า 4611)

1. เพลงกล่อมเด็ก คือเพลงที่ร้องเพื่อกล่อมให้เด็กนอนหลับได้เร็วขึ้น เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็กโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน คือ กล่าวถึง ภาวะการนอนหลับ ความรักความอาทรของแม่ที่มีต่อลูก เพลงกล่อมเด็กในภาคกลางนิยมเปรียบเทียบความน่ารักน่าเอ็นดูของเด็กกับสัตว์ที่คุ้นเคย เช่น นกเขา นกเอี้ยง นกขุนทอง ฯลฯ นอกจากนี้เพลงกล่อมเด็กหลายบทยังกล่าวถึงเรื่องอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเด็ก เช่น ความรักระหว่างหนุ่มสาว ความประพฤติน่าเกลียดของคนในสังคม ปัญหาในครอบครัว เช่น ความยากจน การขาดพ่อ การดูถูกของเพื่อนบ้าน ฯลฯ และเรื่องราวในวรรณคดีหรือนิทานที่รู้จักกันดีในสังคม

2. เพลงปลอบเด็ก คือ เพลงหยอกเด็ก เป็นเพลงที่ร้องเพื่อปลอบ หรือหยอกเด็กเล็กๆ เป็นเพลงสั้นๆ ใช้คำง่ายมักเป็นคำเลียนเสียงธรรมชาติ เพื่อฝึกให้เด็กรู้จักใช้อวัยวะแขน-ขา ตัวอย่างเพลงปลอบเด็ก เช่น “ตั้งไข่ล้ม ดัมไข่กิน ไข่ตกดิน อดกินไข่เนื้อ” (ประกอบการสอนเดิน) จับปูดำ ขำปูมา จับปูมา คว่ำปูทะเล สนุกจริงเอ๋ย แล้วนอนนอนเปล ะ โอละเห่ นอนเปลหลับไป

3. เพลงเด็กร้องเล่น คือ เพลงที่เด็กใช้ร้องเล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน อาจเป็นเพลงร้องธรรมดาหรือเพลงล้อเลียน ซึ่งเป็นเพลงสั้นๆ เล่นคำคล้องจองและเล่นเสียงสูงต่ำ เนื้อหาของเพลงนำมาจากสิ่งรอบๆ ตัวเด็ก เรื่องธรรมชาติ ครอบครัว เพื่อนฝูง บางวรรคก็มีความหมายบางวรรค ก็ไม่มีความหมาย เพราะมุ่งกระทั่งเสียงให้น่าสนใจเท่านั้นเช่น “ขี้ตูดกลางนา ขี้ตาตุ๊กแก ขี้มูกยายแก่ ออระแฉ้ ออระซอน” วรรคสุดท้ายของเพลงนี้ไม่มีความหมาย แต่ช่วยย้ำเสียงให้สนุก เพลงร้องเล่นบางเพลงนอกจากร้องเอาสนุกแล้วยังช่วยสอนเด็กให้รู้จักหาคำคล้องจองได้อีกด้วย เพลงร้องบางทีก็มีท่าทางง่ายๆ ประกอบด้วย

4. เพลงประกอบการละเล่น คือ เพลงที่ใช้ร้องประกอบเมื่อมีการเล่น ส่วนใหญ่เป็นการร้องกลุ่ม บางทีก็มีการปรบมือให้จังหวะหรือทำท่าทางประกอบด้วย ได้แก่ บทร้องประกอบการละเล่นของเด็ก เช่น จำจี้ มอญซ่อนผ้า และเพลงร้องประกอบการเล่นของหนุ่มสาวยาม

ครูสงกรานต์ เช่น เพลงคล้องช้าง เพลงระบำ ซึ่งเป็นเพลงปรับของการเล่นลูกช่วงชัยรำ ฯลฯ เพลงเข้ามีต่างๆ เช่น เพลงแม่ศรี เพลงสิงลม เป็นต้น

5. เพลงโต้ตอบ เพลงโต้ตอบชายหญิงหรือนักวิชาการเรียกว่า เพลงปฏิพากย์คือเพลงที่หนุ่มสาวใช้ร้องโต้ตอบกันในเชิงเกี่ยวพาราสี มีจุดเด่นที่ปฏิภาณการใช้โวหารซึ่งไหวซึ่งพริบกัน เพลงโต้ตอบของชาวไทยภาคกลางมีอยู่มากหลายสิบชนิดมีทั้งเพลงโต้ตอบขนาดนั้น ร้องโต้ตอบวรรคต่อวรรคจนถึงโต้ตอบแบบบทต่อบท ดำเนินเรื่องเป็นชุดยาว

เพลงโต้ตอบขนาดนั้นได้แก่ เพลงเต้นกำรำเคียว เพลงสงฟาง เพลงพานฟาง เพลงระบำ เพลงพวงมาลัย เพลงชักเย่อ เป็นต้น

เพลงโต้ตอบขนาดยาว ได้แก่ เพลงอีแซว เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเต้นกำ เพลงฉ่อย เพลงปรบไก่ เพลงเทพทอง เป็นต้น

ส่วนเพลงพื้นบ้านที่พัฒนาไปเป็นมหรสพ เป็นเพลงที่ร้องได้ในโอกาสทั่วไป เพลงกลุ่มนี้ได้แก่ เพลงอีแซว เพลงฉ่อย เพลงปรบไก่ เพลงเทพทอง เพลงระบำบ้านนา เพลงทรงเครื่อง และลำตัด

6. เพลงร้องรำพัน คือ เพลงร้องเดี่ยวเพื่อพรรณนาอารมณ์ ความรู้สึกส่วนตัว หรือพรรณนาสิ่งที่พบเห็น เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น อาจร้องธรรมดาหรือมีเครื่องดนตรีประกอบก็ได้ ข้อสำคัญอยู่ที่ผู้ร้องซึ่งจะร้องคนเดียว เพลงประเภทนี้ทุกโอกาสไม่เจาะจงเทศกาล ได้แก่ เพลงพาดควายซึ่งเด็กเลี้ยงควายร้องเล่นในยามเย็น เพลงขอทาน ซึ่งวงฉิ่งหรือวงกลองหรือโหม่ง

7. เพลงประกอบพิธีกรรม คือ เพลงที่ใช้ร้องประกอบในพิธีกรรมต่างๆ ในพิธีกรรมดังกล่าว เพลงประกอบพิธีจะเป็นส่วนสำคัญยิ่ง เพราะได้สรุปจุดประสงค์หรือหลักการในการทำพิธีนั้นๆ ไว้ในบทร้อง ส่วนดนตรีที่บรรเลงประกอบก็ช่วยให้ผู้เข้าร่วมในพิธีเกิดอารมณ์คล้อยตาม ได้แก่ เพลงแห่นางแมว ในพิธีขอฝนประมาณเดือน 8-9 ซึ่งทำกันในเดือนที่ฝนมาล่าหรือปีที่แล้งจัด เพลงปั้นเมฆ บทแหล่ บทสวดขวัญในพิธีทำขวัญเด็ก พิธีโกนจุก พิธีบวชนาค และพิธีแต่งงาน สวดคฤหัสถ์ หรือสวดมาลัย ซึ่งร้องในงานศพ

ใบความรู้ที่ 4

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ศัพท์สำนวนที่ปรากฏในเพลง

ศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเพลงพื้นบ้าน สุกัญญา สุขฉายา (2545, หน้า 18-21)

1. ผู้ร้อง

ชาวภาคกลางเรียกผู้ร้องเพลงนำในเพลงโต้ตอบของฝ่ายชายว่า พ่อเพลง และเรียกผู้หญิงที่ร้องเพลงนำของฝ่ายหญิงว่า แม่เพลง ผู้ร้องคนแรกเรียกว่า คอตัน คนที่ร้องถัดไปเรียกว่า คอสอง คอสาม ตามลำดับ

ในการเล่นเพลงโคราชของชาวโคราช จะเรียกคนที่ประกอบอาชีพในการเล่นเพลงว่า หมอเพลง รวมความทั้งชายหญิง

ทางอีสานเรียกว่า หมอสำ รวมความทั้งชายหญิง

ทางภาคเหนือเรียกผู้เชี่ยวชาญในการขับชอว่า ช่างชอ ซึ่งรวมความถึงชายหญิง ถ้าช่างชอมารวมวงร้องเพลงโต้ตอบกันเรียกว่า คู่ต๋อง

ทางภาคใต้เรียกผู้ร้องว่า แม่คู่ หรือ แม่เพลง (เพลงนา เพลงบอก) ซึ่งรวมความทั้งชายและหญิง ผู้ร้องเสริมหรือคอสองเรียกว่า ห้ายไฟ (เพลงนา)

2. ลูกคู่

ลูกคู่ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ร้องรับ ร้องซ้ำความ ร้องสอดแทรกขัดจังหวะ ตามแต่ลักษณะของเพลงเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน และยังมีหน้าที่ให้จังหวะผู้ร้องโดยการปรบมือ ตีกรับ ตีฉิ่ง สำหรับลูกคู่ในวงเพลงสวดมาลัยของภาคใต้ เรียกว่า คู่หู

3. ครูเพลง

ธรรมเนียมไทยยกย่องครูว่าเป็นผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะครูในด้านการแสดงจะต้องมีการไหว้รำลึกพระคุณครูก่อนเล่นเพลงพื้นบ้านที่เป็นการแสดงทุกครั้ง จะต้องมีการไหว้ครูเพลง ครูเพลง มี 2 ประเภท

3.1 ประเภทแรก ครูเพลงที่เป็นจิตวิญญาณ อาจเป็นเทพหรือผีที่ศิลปินนับถือและเชื่อว่าสามารถดลบันดาลให้การแสดงของตนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ครูเพลงประเภทนี้พบในเพลงพื้นบ้านที่เป็นเพลงอาชีพ เช่น เพลงน้อยและเพลงทรงเครื่องของภาคกลาง พ่อเพลง-แม่เพลงจะไหว้ หัวพ่อแก่หรือฤาษี

3.2 ประเภทที่สอง ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่ามีความสามารถในการร้องอาจเป็นผู้ร้องรุ่นเก่าที่รู้จักแต่ชื่อ หรือเป็นผู้ที่มีคนฝากตัวเป็นศิษย์ให้ช่วยฝึกสอน

4. ครูพักลักจำ

ครูพักลักจำ คือ ครูที่ผู้ร้องเพลงพื้นบ้านภาคกลางและภาคใต้มิได้ฝากตัวเป็นศิษย์ให้สอนเพลงโดยตรง แต่แอบฟังหรือได้ยินกลอนที่ร้องแล้วจำกลอนเขามาร้องต่อ

5. มุดโต

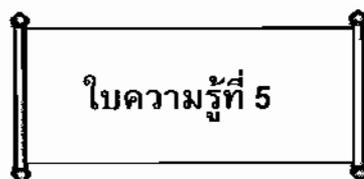
สารานุกรมเพลงพื้นบ้านภาคกลางของอเนก นาวิกมูลอธิบายความหมายคำนี้ว่า ถึงแล้วซึ่งความรู้คือรู้แจ้งนอกจากกลอนที่ครูมอบให้แล้วพ่อเพลง-แม่เพลงที่ชำนาญจะสามารถประดิษฐ์กลอนได้ด้วยตนเอง มีปฏิภาณไหวพริบ เรียกว่า *มุดโตแตก* ตรงกับคำว่า *แตกสำ* ในภาษาของชาวหมอลำ

6. กลอนแดง

กลอนแดงเป็นภาษาของชาวเพลงภาคกลาง หมายถึง กลอนที่มีคำกล่าวถึงอวัยวะเพศและพฤติกรรมทางเพศอย่างตรงไปตรงมาไม่มีการเลี่ยง คำเหล่านี้ตามปกติสังคมก็ถือว่าเป็นคำหยาบ ไม่ใช่พูดทั่วไปในชีวิตประจำวัน เพลงพื้นบ้านภาคกลางบางเพลง เช่น เพลงเทพทอง เพลงปรบไก่ เพลงแห่นางแมว มีความเชื่อว่าจะต้องร้องให้ออกกลอนแดงมากๆ

7. กลอนดับ

กลอนดับ หมายถึง กลอนชุดต่างๆ ที่ผูกเป็นเรื่องในการร้องของเพลงพื้นบ้านภาคกลาง เช่น ดับชิงชู้ หมายถึง กลอนผูกเป็นเรื่องชายสองแฉ่งหญิงหนึ่ง ดับกระได หมายถึง กลอนที่เกี่ยวกับเรื่องบันไดเรือน กลอนดับมีต่างๆ กันไป เช่น ดับเมรี ดับหมานิล ดับแมว ดับตีหมาคว่ำ ดับกลอนลี ดับกลอนลัน เป็นต้น

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3
ตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน

เพลงพวงมาลัย

เอ้อระเหยลอยมา	หอมดอกจำปาชื่นใจ
(ลูกคู่รับ : เอ้อระเหยลอยมา	หอมดอกจำปาชื่นใจ
พี่มาประสพพบน้องนุช	ช่างบริสุทธิ์สดใส
พิศพักตร์อรนงค์ทรวงตรงสำอาง (ร้องซ้ำ)	ทุกสิ่งทุกอย่างวิไล
ผิวพรรณโสภานัยน์ตาดังดวง	ลักยิ้มสองข้างชวนใจ
พวงเจ้าเอ๋ยมาลัย	พี่อยากจะได้ชมเอย

เพลงเกี่ยวข้าว

พ่อเพลง : เกี่ยวกันเถิดเอย เอ๋ยเกี่ยวแม่เกี่ยว อย่ามัวชะงัดแลเหลียว เดี่ยวเดียวจะเกี่ยวก้อย
เอย

ลูกคู่รับ : เอ๋ย เอ๋ย ก้อยเอย อย่ามัวชะงัดแลเหลียว เดี่ยวเดียวจะเกี่ยวก้อยเอย

แม่เพลง : ลูกขึ้นมาแล้วเอย เอ๋ยมาพ้อมมา มาแล้วมาพ้อมมา ทั้งลู่ทั้งทิดสะกิดขา แม่เพลงรับ
ทำแนเอย (ลูกคู่รับ)

บทไหว้ครูเพลงฮีแซว

ประนมนิ้วน้อมนบ	กราบเคารพเหนือเศียร
พร้อมดอกไม้ธูปเทียน	บรรจงจิตและใจ
คุณพระพุทธรูปธรรม	พระสงฆ์ล้ำบารมี
ลูกขออัญชลี	พระศรีรัตนตรัย
วอนไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์	ทั่วทุกทิศทุกทาง
โปรดเอ็นดูลูกบ้าง	ให้กลับอย่างมีชัย

บทไหว้ครูเพลงฉ่อย

ยกมือพนมกราบก้มทေး	พร้อมทั้งไหว้คุณพระทั่วทิศทั่วไทย
ไหว้คุณครูบาคุณก็อาจารย์	ลูกจะขอขบขัน ร่วมแรงร่วมใจ
ไหว้ครูเพลงฉ่อยให้ช่วยลูกที	ให้ลูกร้องดี จับใจ

(ลูกคู่รับ) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีความชื่นชมที่มีต่อศิลปินพื้นบ้านในอำเภอศรีประจันต์
2. มีมารยาทในการชมการแสดงบทบาทสมมุติ
3. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น

การประเมินผลรวบยอด

การประเมินผล

1. ผลงานการทำกิจกรรม
2. พฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
3. แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม
4. สังเกตจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
5. สังเกตการตอบคำถามและการซักถาม
6. สังเกตการแสดงบทบาทสมมุติ
7. ตรวจสอบผลงานจากหนังสือเล่มเล็ก
8. ตรวจสอบผลงานจากใบงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน $\sqrt{\quad}$ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การตรงต่อเวลา			
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การสรุปและแสดงความคิดเห็น	5			
กิจกรรม 2 การนำเสนอผลงาน	5			
กิจกรรม 3 การทำกิจกรรมในใบงานที่ 1และ2	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็นอย่างไม่มีเหตุผล
การแสดงบทบาทสมมุติ	-ความพร้อมของเครื่องแต่งกาย -ความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบการแสดง -ทักษะการแสดง -ความถูกต้องของเนื้อหา -มารยาทในการเป็นผู้ชมที่ดี	-ความพร้อมของเครื่องแต่งกาย -ความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบการแสดง -ทักษะการแสดง -ไม่มีความถูกต้องของเนื้อหา -ไม่มีมารยาทในการเป็นผู้ชมที่ดี	-ความพร้อมของเครื่องแต่งกาย -ความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบการแสดง -ไม่มีทักษะการแสดง -ไม่มีความถูกต้องของเนื้อหา -ไม่มีมารยาทในการเป็นผู้ชมที่ดี	-ความพร้อมของเครื่องแต่งกาย -ไม่มีความพร้อมของอุปกรณ์ประกอบการแสดง -ไม่มีทักษะการแสดง -ไม่มีความถูกต้องของเนื้อหา -ไม่มีมารยาทในการเป็นผู้ชมที่ดี
การพูดนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิดชัดเจน -ออกเสียงถูกต้องชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิดชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิดไม่ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน	-พูดตรงประเด็น -ลำดับเนื้อหาไม่มีความต่อเนื่อง -แสดงแนวคิดไม่ชัดเจน -ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน
การทำหนังสือเล่มเล็ก	-การวางแผน ทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาสมบูรณ์ -ภาพประกอบสวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	-การวางแผน ทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาสมบูรณ์ -ภาพประกอบสวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	-การวางแผน ทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ไม่มีภาพประกอบที่สวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	-การวางแผน ทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ไม่มีความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ไม่มีภาพประกอบที่สวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนในเรื่องจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งประกอบด้วยอำเภอทั้งหมดมี 10 อำเภอ อำเภอใดบ้าง ให้นักเรียนดูใบความรู้ที่ 1 เรื่อง แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี ว่าแต่ละอำเภออยู่ตำแหน่งใด โดยเน้นที่อำเภอศรีประจันต์

ขั้นสอน

2. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 5 คนให้ศึกษาใบความรู้ที่ 2 เรื่อง ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย แล้วนักเรียนช่วยกันสรุปและแสดงความคิดเห็นจากการศึกษาใบความรู้ที่ 2 นำมาจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก แล้วมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ขั้นสรุป

3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นนำ

1. ครูให้นักเรียนชมวีซีดี คาราโอเกะ เพลงพื้นบ้านคณะแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ แม่ขวัญใจ ศรีประจันต์ หรือแม่บัวผัน จันทรศรี

ขั้นสอน

2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นที่มีต่อเพลงฉ่อยของศิลปินในจังหวัดสุพรรณบุรี

2.1 ได้รับความรู้อะไรบ้างจากการแสดงเพลงฉ่อย

2.2 มีความเพลิดเพลินในการชมการแสดงหรือไม่อย่างไร

2.3 นักเรียนชื่นชมศิลปินเพลงฉ่อยท่านใด เพราะเหตุใด

3. แบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มให้ไปสัมภาษณ์หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตหรือศึกษาจากใบความรู้ที่ 3 ประวัติและผลงานศิลปินเพลงพื้นบ้าน ที่นักเรียนชื่นชมในห้องถิ่นของตนเอง ลงในใบงานที่ 1

4. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ตหรือศึกษาจากใบความรู้ที่ 3 ประวัติและผลงานศิลปินเพลงพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรีและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติเป็นศิลปินท่านนั้น

5. นักเรียนร่วมกันซักถามและแสดงความคิดเห็น

6. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับบุคคลในห้องถิ่น มีประเด็นดังต่อไปนี้

6.1 ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่นักเรียนชื่นชม ถือเป็นบุคคลตัวอย่างในห้องถิ่นของเราได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

6.2 บุคคลที่จะเป็นตัวอย่างในห้องถิ่นควรมีลักษณะอย่างไรและในห้องถิ่นของเรามีใครบ้างที่เป็นบุคคลตัวอย่าง

7. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับประวัติและผลงานศิลปินเพลงพื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรี แล้วเลือกจัดทำเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น หนังสือหน้าเดียว หรือหนังสือสามมิติ (หนังสือป๊อปอัพ) หรือหนังสือเล่มเล็ก เป็นการบ้าน

8. แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม แข่งขันกันค้นคว้าคำที่ควรศึกษาจากใบความรู้ที่ 2 และ 3 แล้วหาความหมายของคำลงในใบงานที่ 2 กลุ่มที่ได้มาและรวดเร็วจะเป็นผู้ชนะ

9. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำผลงานมาเสนอหน้าชั้นเรียน

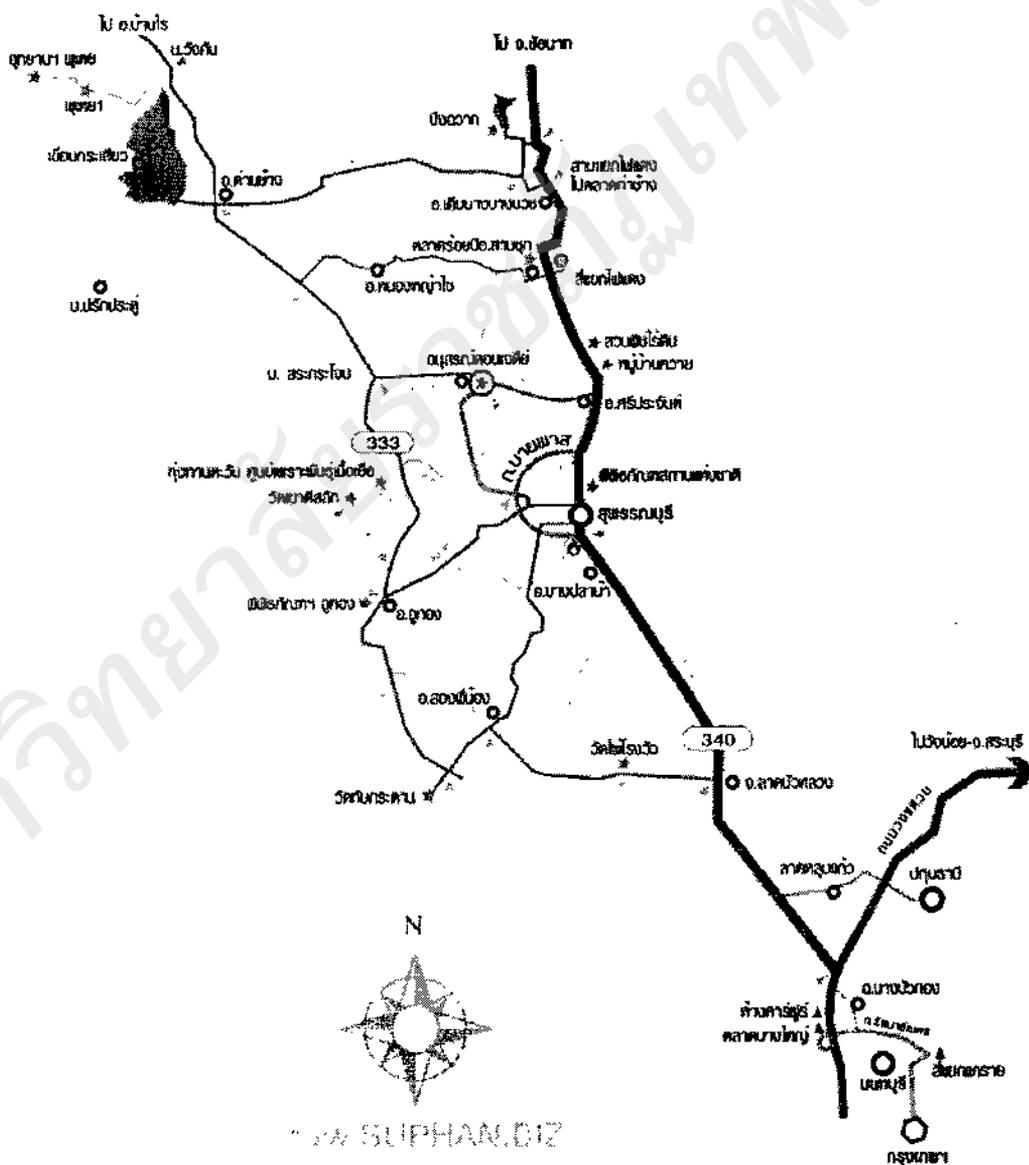
ขั้นสรุป

10. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องคำที่ควรศึกษาอีกครั้ง
สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ใบความรู้ที่ 1 แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี
3. ใบความรู้ที่ 2 ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย
4. ใบความรู้ที่ 3 ประวัติและผลงานศิลปินเพลงพื้นบ้าน
5. ใบงานที่ 1-2
6. หนังสือเล่มเล็ก
7. หนังสือหน้าเดียว
8. หนังสือสามมิติ (หนังสือป๊อปอัพ)
9. วีซีดี คาราโอเกะ เพลงพื้นบ้าน
10. การแสดงบทบาทสมมติ
11. อินเทอร์เน็ต

ใบความรู้ที่ 1

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4
แผนที่จังหวัดสุพรรณบุรี

ใบความรู้ที่ 2

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ประวัติอำเภอศรีประจันต์ที่บ้านคุณยาย

บ้านคุณยายของผู้วิจัยอยู่ที่อำเภอศรีประจันต์ ซึ่งเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุพรรณบุรี ที่มีประเพณีการเล่นเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ได้แก่ เพลงเรือ ลำตัด เพลงฉ่อย เพลงพวงมาลัย และเพลงอีแซว โดยเฉพาะการเล่นเพลงพื้นบ้านมีลักษณะที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัด ซึ่งอำเภอศรีประจันต์จะเป็นแหล่งรวมศิลปินเพลงพื้นบ้านมากมาย

ความเป็นมา

อำเภอศรีประจันต์ มีพื้นที่น้อยที่สุดในจำนวนทั้งหมดของจังหวัดสุพรรณบุรีเดิมอำเภอศรีประจันต์ เป็นท้องที่ของอำเภอเมืองกับอำเภอสามชูก เพราะอาณาเขตของสองอำเภอนี้ กว้างใหญ่ จึงได้แบ่งท้องที่บางส่วนของอำเภอเมืองกับท้องที่บางส่วนของอำเภอสามชูกรวมตั้งเป็นอำเภอศรีประจันต์ ในราวพุทธศักราช 2444 แบ่งการปกครองออกเป็น 22 ตำบลและต่อมาได้มีการแบ่งตำบลให้เหมาะสม อำเภอศรีประจันต์ ปัจจุบันมี 9 ตำบล 64 หมู่บ้าน

ชื่ออำเภอศรีประจันต์ สันนิษฐานว่ามาจากชื่อของหมู่บ้าน “ศรีจัน” เพราะปรากฏในนิราศสุนทรภู่ เมื่อคราวที่สุนทรภู่เดินทางมาหาแร่ธาตุ และยาอายุวัฒนะในเมืองสุพรรณ พุทธศักราช 2379 ดังนี้

จวบจนชนบทบ้าน	ศรีจัน
ท่าลาดหาดเกยกัน	แก่นตัน
เรือนตั้งฝั่งเรียงรัน	โรงเหล็ก แจกเอย
คนภู่อูครึกครื้น	ด่านช้างทางเกวียน
จวบเย็นเห็นแห่งบ้าน	ท่าขนอน
หาดใหญ่ไทยแจ่มมอญ	มีบ้าน
จอดเรือเมื่อเย็นรอน	ริมหาด สะอาดเอย
ร้องว่าอาศัยบ้าน	ร่มไม้ใกล้เรือ

ที่ตั้งและอาณาเขต

อำเภอศรีประจันต์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลศรีประจันต์ ริมแม่น้ำท่าจีนฝั่งตะวันออกห่างจากศาลากลางจังหวัดสุพรรณบุรี ประมาณ 20 กิโลเมตรห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 120 กิโลเมตร มีทางหลวงสายสุพรรณบุรี-ชัยนาท (ทางหลวงหมายเลข 340) ผ่าน และมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จรดตำบลบ้านสระ ตำบลย่านยาว ตำบลวังลึก อำเภอสามชุก จังหวัดสุพรรณบุรี

ทิศใต้ จรดตำบลโพธิ์พระยา ตำบลพิหารแดง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
ทิศตะวันออก จรดตำบลวังน้ำเย็น อำเภอแสวงหา ตำบลร่ำมะสัก อำเภอโพธิ์ทอง ตำบล
ราษฎรพัฒนา อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง

ทิศตะวันตก จรดตำบลไร่จรด ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี
สภาพภูมิศาสตร์

อำเภอศรีประจันต์ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินและน้ำมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่
การทำเกษตรกรรมอย่างยิ่ง ดังนั้นผลผลิตจากการเกษตรกรรมของอำเภอศรีประจันต์จึง
ค่อนข้างสูงมีการทำนาปรังตลอดทั้งปี มีการทำนาหั่ว ซึ่งหั่วอำเภอศรีประจันต์นับได้ว่าเป็น
หนึ่งของเมืองสุพรรณบุรี เพราะสภาพดินและความอุดมสมบูรณ์เอื้ออำนวย นอกจากนี้ยังมีการ
ทำสวนผลไม้ไม่มากพอสมควร เช่น มะม่วง กระท้อน และผลไม้อื่นๆ เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์
ของอำเภอศรีประจันต์เอื้ออำนวยจึงทำให้ชาวอำเภอศรีประจันต์มีการกินดีอยู่ดี มีความสุขสบาย
ในการดำรงชีวิตดีพอสมควร

สภาพสังคม

ประชากรของอำเภอศรีประจันต์ ตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มในเครือญาติ มีการร่วม
กิจกรรมประเพณีต่างๆ มีความสามัคคีรักพวกพ้องเป็นอย่างดี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มี
ความขยันในการประกอบอาชีพ และยังรักษาขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น จะมีการจัด
งานประเพณีทุกปี เช่น งานประเพณีสงกรานต์ มีการรดน้ำดำหัวผู้หลักผู้ใหญ่และคนเฒ่าคนแก่
ในหมู่บ้าน

การศึกษา

มีโรงเรียนทั้งหมด 39 แห่ง ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ห้องสมุดประจำอำเภอ
ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด

การท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวอำเภอศรีประจันต์ มีหลายแห่ง เช่น ตลาดเก่าศรีประจันต์
(บ้านเจ้าคุณ) วัดบ้านกร่าง หมู่บ้านควาย สวนพืชไร่ดิน สถาบันการเรียนรู้เกษตรอินทรีย์

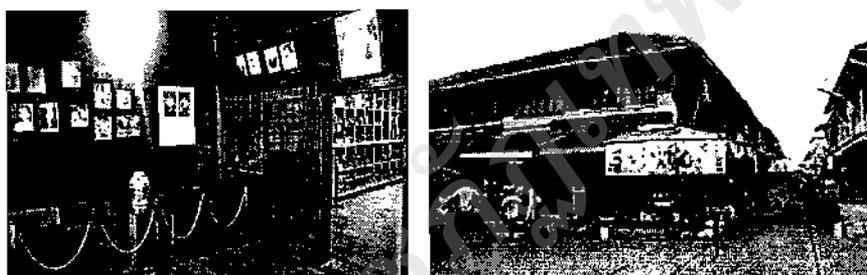
ตลาดเก่า ศรีประจันต์ บ้านเจ้าคุณ

อำเภอศรีประจันต์

ตลาดเก่าศรีประจันต์ บ้านเจ้าคุณ วัดบ้านกร่างตลาดโบราณเก่าแก่อีกแห่งหนึ่งของเมืองสุพรรณ
มีอายุประมาณ 100 ปี อยู่ในอำเภอศรีประจันต์ รูปแบบ เป็นบ้านเรือนไม้เก่า 2 ชั้นที่ยังคง
รูปลักษณะในอดีต ตลาดแห่งนี้ได้รับรางวัลดีเด่นประเภทแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม ในปี 2551

ตลาดอาจจะไม่คึกคักนัก แต่ก็จะได้บรรยากาศของตลาดเก่า ที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงบ้านท่าน
 เจ้าคุณ อยู่ในตลาดเก่า ศรีประจันต์ เจ้าคุณ ป.อ.ปยุตโต เป็นบุคคลที่ได้รับการยกย่องให้เป็นกวี
 ทางศาสนาพุทธและเป็นเพชรน้ำเอกของโลก มีผลงานในการเขียนหนังสือมากมายอดีตบ้านของ
 ท่านเคยเป็นร้านขายผ้าซึ่งในปัจจุบันยังคงอนุรักษ์ให้อยู่ในสภาพเดิม รวมทั้งยังได้เก็บรักษา
 ข้าวของเครื่องใช้ในสมัยก่อนไว้ให้ชมด้วย

บ้านท่านเจ้าคุณเปิดทำการ วันอังคาร-วันอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. หยุดวันจันทร์
 ติดต่อสอบถาม โทร. 035-548722

วัดบ้านกร่าง

เป็นวัดที่มีอายุเก่าแก่สร้างในสมัยอยุธยา สันนิษฐานว่าน่าจะมีอายุร่วม 400 ปี เป็นวัดที่
 ขุดพบพระขุนแผนบ้านกร่าง พระขุนแผนวัดบ้านกร่าง เป็นเนื้อดินเผาศิลปะอยุธยา สันนิษฐาน
 ว่าหลังสงครามยุทธหัตถีระหว่างสมเด็จพระนเรศวรมหาราชกับพระมหาอุปราชา ตอนยกทัพกลับ
 ได้พักทัพริมฝั่งแม่น้ำสุพรรณบุรี ทรงรับสั่งให้ทหารสร้างพระเครื่องจำนวนถึง 84000 องค์ บรรจุ
 ในกรุวัดบ้านกร่าง เพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ทหารที่เสียชีวิต เจดีย์กลางน้ำ สร้างขึ้นในสมัยรัชกาล
 ที่ 4 มีอายุราว 150 ปี พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เคยเสด็จทรง
 นมัสการเจดีย์กลางน้ำองค์นี้ คราวเสด็จประพาสเมืองสุพรรณบุรี เมื่อวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ.2451
 และตั้งพลับพลาที่ตำบลบ้านกร่างบริเวณด้านหน้าวัดยังเป็นอุทยานมัจฉามีปลาจำนวนมาก
 มาอาศัยอยู่จากตลาดเก่าศรีประจันต์สามารถนั่งเรือแจวข้ามมายังวัดบ้านกร่าง ค่าเรือคนละ
 5 บาท ประมาณ 20 ก.ม. จากตัวจังหวัดสุพรรณบุรี

หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย

หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย อำเภอศรีประจันต์ นั้นวันและเวลาที่ชีวิตในชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปที่อยู่อาศัย การทำเกษตรกรรม มีรูปแบบที่ทันสมัยขึ้นมา เพื่อสะท้อนถึงวิถีการดำรงชีวิตของชาวนาไทยในชนบท สมัยก่อนที่ ทำนาโดยวิธีแบบโบราณซึ่งมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับควายเป็นอย่างมาก การสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รักษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่เป็นมรดกของชาติเอาไว้ ตั้งอยู่ที่ตำบลบ้านกร่าง อำเภอศรีประจันต์ ติดถนนทางหลวงหมายเลข 340 มีเนื้อที่ 70 ไร่ มีประชากรควาย ประมาณ 100 ตัว วัตถุประสงค์ที่ สร้าง " บ้านควาย-สุพรรณบุรี " ขึ้นมาเพื่อสะท้อนถึง วิถีการดำรงชีวิตของชาวนาไทยในชนบท สมัยก่อนที่ ทำนาโดยวิธีแบบโบราณซึ่งมีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับควายเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รักษาขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมที่เป็นมรดกของชาติไว้ให้ อนุชนรุ่นหลังได้เห็นเป็นความรู้ บ้านควาย-สุพรรณบุรี และมี กิจกรรมที่น่าตื่นตาตื่นใจของควายให้ได้ชม เช่น การประกวดควายงาม การแสดงความสามารถพิเศษของควายและวิ่งควาย นอกจากนี้สามารถสัมผัสกับ วิถีการดำเนินชีวิตแบบย้อนยุค และกิจกรรมที่น่าสนใจต่างๆ ได้แก่ การทำนาในแบบโบราณที่ยังใช้แรงงานจากควาย และอุปกรณ์การทำนาแบบโบราณ เป็นต้น

หมู่บ้านอนุรักษ์ควายไทย ชมการจำลองวิถีชีวิตของชุมชนชาวบ้านในแถบชนบท ประกอบด้วยหมู่บ้านชนบทไทย ที่แสดงถึงวิถีชีวิตของชาวนาไทยสมัยโบราณ เรือนปลายนา เรือนของชาวนาที่ค่อนข้างยากจน เรือนศรีประจันต์ เป็นเรือนไม้ไผ่หลังคามุงจากมีได้ถุน เรือนไทยหมู่ภาคกลางประกอบด้วย เรือนคหบดี เรือนแพทย์แผนไทย เรือนโหราจารย์ ลานแสดงศิลปวัฒนธรรม ลานแสดงควาย สวนพืชสมุนไพร และบ้านไทยรีสอร์ทให้พักผ่อน ท่ามกลางบรรยากาศแบบไทยสมัยโบราณ วันเสาร์-อาทิตย์ การแสดงรอบ 11.00-11.30 น., 14.30-15.00 น. และ 16.00-16.30 น.

สวนพืชไร้ดิน (Soilless Culture Center)

สวนพืชไร้ดิน (Soilless Culture Center) ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลวังน้ำซับ ริมถนนกรุงเทพฯ-สุพรรณบุรี-ชัยนาท (ทางหลวงหมายเลข 340) สวนพืชไร้ดินมีเนื้อที่ 200 ไร่

ปลูกพืชผักตามฤดูและผักเมืองหนาวด้วยวิธีไม่ใช้ดิน โดยปลูกบนแผ่นฟองน้ำ ทราย กรวด ขี้เลื่อยหรือในสารละลายธาตุอาหารแทน ปราศจากศัตรูพืชวัชพืช และสารป้องกันโรคพืช ทำให้ผู้ผลิตและผู้บริโภคปลอดภัยจากสารพิษ นับเป็นนวัตกรรมความคิดริเริ่มใหม่ที่มุ่งพัฒนาด้านเกษตรกรรมของไทยสิ่งที่น่าสนใจภายในสวนพืชไร้ดิน ได้แก่ สวนพืชไร้ดินที่สมบูรณ์และใหญ่ที่สุดในประเทศไทย บนเนื้อที่ 200 ไร่ แปลงพืชไร้ดินที่ยาวที่สุดในโลก 72 เมตร (เฉลิมพระเกียรติในวโรกาส ๗๒ พรรษาสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ) ปอเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยปลาเศรษฐกิจหลากหลายพันธุ์ ผักไร้สารพิษ 100 % สดจากฟาร์ม สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม ติดต่อที่สวนพืชไร้ดิน สำนักงานกรุงเทพฯ โทร. 0-2435-0400-11สุพรรณบุรี โทร. 0-3556-1000, 08-6399-4545 เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. (มีวิทยากรนำชม)

ศิลปินเพลงพื้นบ้านที่สร้างเกียรติประวัติให้อำเภอสรีประจันต์

1. นางบัวผัน จันทร์ศรี อยู่บ้านเลขที่ 13 หมู่ 7 ตำบลวังน้ำซับ อำเภอสรีประจันต์ได้รับพระราชทานรางวัลศิลปินแห่งชาติ สาขาเพลงพื้นบ้าน ปี 2532
2. นางเกลียว เสรีจกิจ (ขวัญจิต ศรีประจันต์) ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่นภาคกลาง ระดับกระทรวงมหาดไทย ปี 2531 และได้รับพระราชทานรางวัลศิลปินแห่งชาติ สาขาเพลงพื้นบ้าน ปี 2539
3. นายสุจินต์ ชาวบางงาม (สุจินต์ ศรีประจันต์) ได้รับรางวัลศิลปินดีเด่นของจังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2542 สาขาศิลปะการแสดงด้านการแสดงเพลงพื้นบ้าน

จะเห็นได้ว่าศิลปินเพลงพื้นบ้านที่สร้างเกียรติประวัติให้อำเภอสรีประจันต์ เป็นบุคคลที่มีความสามารถในด้านการแสดงเพลงพื้นบ้าน และเป็นบุคคลที่บำเพ็ญประโยชน์ให้สังคม ซึ่งนอกจากศิลปินเพลงพื้นบ้านที่ได้รับรางวัลแล้วยังมีศิลปินในอำเภอสรีประจันต์ อีกเป็นจำนวนมากที่มีชื่อเสียงและได้รับการยอมรับด้านความสามารถในการแสดงเพลงพื้นบ้าน เช่น นางจ่านง เสรีจกิจ (ขวัญใจ ศรีประจันต์) นายอเนก ชาวปลายนา นางสาวเนียง ชาวปลายนา นางนกเอี้ยง เสียงทอง นายบุญโชค ชนะโชติ เป็นต้น ดังนั้นอำเภอสรีประจันต์ จึงเป็นแหล่งรวมศิลปินเพลงพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี

ใบความรู้ที่ 3

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ประวัติและผลงานศิลปินเพลงพื้นบ้าน

จุดประสงค์การเรียนรู้

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปินเพลงพื้นบ้าน
ในอำเภอศรีประจันต์ และแสดงความรู้สึกรื่นรมต่อศิลปินเพลงน้อย

เนื้อหา

ประวัติและผลงานของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

ชื่อ	นางเกลียว เสรีกิจ (ขวัญจิต ศรีประจันต์)
อายุ	63 ปี
เกิด	3 สิงหาคม พ.ศ.2490 ที่ตำบล วังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
บิดา	นายอั้งค์ เสรีกิจ
มารดา	นางปลัด เสรีกิจ
สมรส	นายเสวี หนาพร
บุตร	ชาย 1 คน หญิง 2 คน
ที่อยู่ปัจจุบัน	9 หมู่ 1 ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี
โทรศัพท์	035 – 521706

ชีวิตและผลงาน

ขวัญจิต ศรีประจันต์ ชื่อจริง คือ เกลียว เสรีกิจ เกิดเมื่อวันอาทิตย์ที่ 3 สิงหาคม 2490 ที่บ้านเลขที่ 77 หมู่ 5 ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี ปัจจุบันอายุ 63 ปี (2553) บิดาของขวัญจิต ศรีประจันต์ ชื่อ อังค์ เสรีกิจ มีเชื้อสายจีน เธอจึงเรียกบิดาว่า เตี่ย มารดาเป็นคนไทย ชื่อปลัด เสรีกิจ ปัจจุบันทั้งสองถึงแก่กรรมแล้ว

ขวัญจิต ศรีประจันต์ มีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 3 คน เธอเป็นลูกสาวคนโต มีน้องสาว 2 คน เป็นฝาแฝดกันคือ จำนง เสรีกิจ หรือขวัญใจ ศรีประจันต์ กับบุญนะ เสรีกิจ (แยมบาง) เดิมเธอชื่อ เกียว ซึ่งก่งเป็นผู้ตั้งให้ เมื่อเข้าโรงเรียนครูจึงเปลี่ยนชื่อให้เป็น เกลียว เพราะเกรงว่าจะถูกเพื่อนล้อว่าเป็นลูกเจ๊กลูกจีน เธอจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดพังม่วง ส่วนชื่อขวัญจิต ศรีประจันต์ นั้นเธอเปลี่ยนไปอยู่กับวงดนตรีลูกทุ่งของ จำรัส สุคนธ์ ซึ่งเป็นนักร้องลูกทุ่ง

บิดามารดาของขวัญจิต ศรีประจันต์ มีอาชีพทำนา ที่บ้านเป็นชนบทซึ่งห่างไกลความเจริญ บางปีขวัญจิตกับมารดาต้องล่องเรือจากวัดพังม่วงที่อำเภอบางปลาม้าพายเรือตากแดด ตากลมไปขอยืมข้าวสร้างบ้านญาติทางมารดาที่อำเภอบางปลาม้า เธอรับประทานเผือกมัน และ ฟักทองเป็นอาหารหลัก เพราะไม่เคยได้รับประทานข้าว เนื่องจากบิดามารดาป่วยบ่อย จึงทำให้ทำมาหากินไม่สะดวก บางครั้งบิดาป่วยทั้งปีจึงทำนาไม่ทัน ทำให้ลำบากมาก บางครั้งก็ต้องรบกวนบ้านญาติที่มีฐานะดีกว่า เช่น เวลาที่ญาติตำแ่งก็จะไปคอยเฝ้าดูญาติว่าทำขนมอะไร ญาติบ้านก็ให้ขนมรับประทาน บางบ้านก็ไม่ให้หรือบางทีก็ออกปากไล่ไปให้พ้น

ความใฝ่ฝัน

ขวัญจิต ศรีประจันต์ มีความใฝ่ฝันในวัยเด็กว่าอยากเป็นครู เพราะอยากแต่งตัวสวยเหมือนครู แต่เมื่อออกจากโรงเรียนมาแล้วพอเห็นพยาบาลแต่งตัวสวย ก็อยากเป็นพยาบาลอีก และช่วงที่ออกจากโรงเรียนแล้วนั้น ขวัญจิต ศรีประจันต์ กล่าวว่า " ชอบออกไปดูเขาเล่นเพลงกันตามงานวัด เห็นเขาแต่งตัวสวยๆ ร้องเพลงกันเพราะๆ ก็อยากเล่นเพลงกับเขาบ้าง แต่ไม่กล้าพูด เพราะเตี่ยไม่ชอบ"

ความใฝ่ฝันอีกอย่างหนึ่งก็คือ อยากเข้ากรุงเทพฯ และคิดว่าสักวันหนึ่งจะต้องไปให้ได้ ความสุข สมัยนั้นก็คือดูลิเก ชอบแอบขโมยเครื่องสำอางของผู้ใหญ่มาแต่งหน้าทาปากเป็นลิเก เวลาว่างก็จะร้องลิเก และอีกอย่างคือการได้ฟังรายการวิทยุของกรมประชาสัมพันธ์ จำได้ว่าต้องฟังข่าวจบก่อนถึงจะนอนหลับในขณะที่เด็กคนอื่นเขานอนหลับ พอฟังวิทยุไปเราก็ตกใจจินตนาการ (ขวัญจิต ศรีประจันต์, 2540) ความฝันและความสุขสมัยที่ยังเด็กนั่นเองที่ทำให้เธอเกิดความมุ่งมั่นและความพยายาม จนกระทั่งได้ทำในสิ่งที่ชอบและเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ทำให้ความฝันของเธอเป็นจริง และในที่สุดเธอก็ประสบความสำเร็จดังที่หวังไว้

บุคลิกภาพ

ขวัญจิต ศรีประจันต์ เล่าถึงลักษณะของตัวเองในวัยเด็กว่า ตอนเด็กจะหัวโหล้น คนอื่นเขามีจุกมีแกละ แต่เธอมีจุกมีแกละแล้วจะป่วยก็เลยโกนผมตลอดจน กระทั่งเมื่อเข้าโรงเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และปีที่ 2 จึงไว้ยาว เธอมีรูปร่างหน้าตาดี ผิวขาวร่ำกสวยร่ำงาม ชอบการแต่งตัวมาตั้งแต่เด็ก

ส่วนอุปนิสัยนั้น ขวัญจิต ศรีประจันต์ ตั้งแต่เด็กเป็นคนไม่ค่อยอยู่เฉยเธอชอบทำงานทุกอย่างเพื่อและกับเงินมาช่วยเหลือครอบครัว เช่น เวลาที่มีตลาดนัดที่โรงเรียน เธอเตรียมผักที่ปลูกไว้เอาไปขายหรือถ้าไม่มีตลาดนัดก็ไปขายที่ตลาดศรีประจันต์ ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านประมาณ 4 กิโลเมตร ถ้าใครทำให้โกรธก็จะหาวิธีแกล้งหลายๆอย่าง เช่น แกล้งไปฟันเสาบ้านเวลาเจ้าของบ้านไม่อยู่หรือแอบถอนผักที่เขาปลูกไว้ เป็นการแก้แค้นประสาเด็กนอกจากนี้ ขวัญจิต ศรีประจันต์ ยังเป็นคนที่มิ้นิสัยรักสนุกสนานอารมณ์ดี มองโลกในแง่ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส และมีอารมณ์ขัน พูดจาตลกเฮฮาทั้งนอกและในกลุ่มผู้เล่นเพลง ซึ่งจะสังเกตได้จากการแสดง และจากการสัมภาษณ์ เธอรักสวยร่ำงามมาตั้งแต่เด็ก ปัจจุบันก็ยังชอบแต่งตัวสวยงามในการแสดง แต่ครั้งเธอจะแต่งตัวสวยงามและพินิจพิเคราะห์ให้การแสดงในแต่ละครั้งคุณสมบัติ และเป็นที่สนใจของผู้ชม เสื้อผ้าที่ใช้ในการแสดงมีสีสันสดใสสวยงาม และยังมีเครื่องประดับอื่นๆ อีก เช่น ต่างหู แหวน สายสร้อยคอ สายสร้อยมือ และนาฬิกาข้อมือ เป็นต้น แต่ในยามที่ว่างจากการแสดงหรือไม่ ได้ออกงานก็ทำตัวเรียบง่าย เช่น เวลาที่อยู่บ้านก็สวมเสื้อคอกระเช้ากับผ้าถุง

นอกจากนี้เธอยังเป็นผู้ที่เสียสละเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากการเผยแพร่และอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านด้วยความเต็มใจและจริงจัง ไม่ว่าจะเป็นที่จังหวัดสุพรรณบุรีหรือจังหวัดใกล้เคียง เช่น การได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรพิเศษจากสถาบันต่างๆ เพื่อไปเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านและภาษาไทย ตลอดจนให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการต่างๆ

ชีวิตรักและครอบครัว

ปัจจุบันนี้ ขวัญจิต ศรีประจันต์ อาศัยอยู่ที่บ้านเลขที่ 9 หมู่ 1 ตำบลสนามชัย อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี ส่วนเสวี ธารพร สามี เป็นชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช สามีทำธุรกิจเกี่ยวกับบ้านพักตากอากาศ ชื่อธารวารีรีสอร์ท อยู่ที่จังหวัดนครศรีธรรมราชจึงต้องแยกกันไปทำงาน (สามีถึงแก่กรรมในปี พ.ศ.2541)

ขวัญจิต ศรีประจันต์ แต่งงานเมื่อเธออายุได้ 25 ปี เธอได้พบกับเสวี ธารพรที่บาร์ของเขาซึ่งเป็นบาร์ฝรั่ง เวลานั้นเธอนำตลกและนักร้องเพลงลูกทุ่งเข้าไปแสดง และได้รับคำตอบแทนการแสดงสูงกว่าคนอื่น ตั้งแต่นั้นสองคนได้ติดต่อกันประมาณ 2-3 ปีก็เห็นใจกัน เธอให้สัมภาษณ์ว่าคุณเสวีคอยดูแล เพราะเธอเป็นเจ้าของวงดนตรี บางครั้งจะถูกรังแก และคุณเสวีก็ไม่เคยทอดทิ้ง ทั้งสองมีบุตรด้วยกัน 3 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 2 คน คือ 1) นายสมพร ธารพร 2) นางสาวนฤมล ธารพร 3) นางสาวสุภาทิพย์ ธารพร มีความสามารถร้องเพลงพื้นบ้านได้

ชีวิตการแสดง

การเข้าสู่วงการเพลงพื้นบ้าน หลังจากที่ขวัญจิต ศรีประจันต์ จบการศึกษาชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดพังม่วงแล้ว อายุประมาณ 13-14 ปี ได้ไปเรียนเสริมสวย จบ แล้วไปเป็นช่างสัญจร เนื่องจากไม่มีทุนเปิดร้าน หมู่บ้านใดต้องการจะตัดผม ก็ตระเวนไปบริการ ถึงที่จะได้เงินเล็กๆ น้อยๆ ไว้ช่วยครอบครัว จนกระทั่ง พ.ศ.2505 อายุได้ประมาณ 15 ปี ครูไสว สุวรรณประทีป (ไสว วงษ์งาม) กับครูบัวผัน จันทร์ศรี (ศิลปินแห่งชาติ พ.ศ.2532) ซึ่งเป็นนายชายและนางสะใภ้ เวลาไปเปิดการแสดงเพลงใกล้บ้าน เธอจะตามไปดูเรื่อยๆ ต่อมาครูไสวกับครูบัวผัน ก็บอกกับเตี้ยของเธอว่าถ้าจำนงค์กับบุญนะออกจากโรงเรียนแล้วจะขอตัวไปหัดเพลงอีแซวและเพลงฉ่อย เช่น นายสุจินต์ ชาวบัวงาม นายแหยม เมือกสุริยา นายอเนก ชาวปลายนา แต่ไม่ต้องการตัวเธอเนื่องจากเห็นว่าโตเป็นสาวแล้วเกรงจะไปแต่งงานเสียก่อนที่จะหัดเพลงได้ คล่อง เมื่อน้องสาวของเธอออกจากโรงเรียนและทำนาปีนั้นเสร็จแล้วครูก็รับน้องสาวมาไว้ที่บ้าน มะกรูด อำเภอศรีประจันต์ การเดินทางนั้นใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะซึ่งเธอรู้สึกว้ากไกลมาก เธอพยายามมาแล้วอ้างว่าจะมาดูแลน้อง หรือบางทีก็จะอ้างว่ามาหาลูกค้าตัดผม แต่ความจริงคือแอบมาฟังเพลง ในที่สุดเธอก็ได้มาอยู่ที่บ้านครูเพลง แต่ไม่ได้หัดเพลงและไม่ได้เล่นเพลง เพราะครูไสวไม่ต้องการให้หัด ครูบัวผันอยากให้เธอหัดแต่ไม่กล้าสอนให้ เนื่องจากเกรงใจครูไสว พอานเข้าก็อยู่ช่วยทำงานที่บ้านครู เช่น ตักน้ำ ตำข้าว หุงข้าว เป็นต้น

สำหรับเรื่องการหัดเพลงนั้น จะต้องซ้อมกันทุกวันตั้งแต่เช้าประมาณ 9 โมง ซ้อมไปจนเกือบเที่ยง และหัดตอนเย็นอีกครั้งประมาณ 5-6 โมงเย็น หลังจากรับประทานอาหารแล้ว ตัวเธอจะอยู่ในครัวก็จดเนื้อเพลง ลอกเฉพาะคำที่ตัวเองชอบ เพราะฉะนั้นเพลงที่ขวัญจิต ศรีประจันต์ จดก็จะโหว่ๆ แหว่งๆ ไม่ค่อยเต็ม

การเริ่มเข้าวงการเพลงพื้นบ้าน ของขวัญจิต ศรีประจันต์ มีอุปสรรคต่างๆ มากมาย แต่เธอไม่ละความพยายาม และด้วยใจรักและมุ่งมั่น เธอจึงมีโอกาสดีที่ตั้งเช่นในปัจจุบันนี้ ซึ่งจะเห็นได้จากการแสดง วันศุกร์ที่ 12 กรกฎาคม 2539 ขวัญจิตร้องสรุปเกี่ยวกับประวัติของเธอเป็นบทเพลงดังนี้

เออ...เออ ขอเวลาต่อเนื้อจะเล่าถึงความหวัง	เออ เอ็ง เอย แล้วความหลัง
...ว่าพวกเรานั้นหนอกก็มาหัดเพลง	ยังมีได้แก่งก็มาร่วมก็สมัย
พวกเรายังเป็นเด็กหนอว่าเล็กอยู่	แม่บัวผันเป็นครูพร้อมทั้งพ่อไสว
ตอนนั้นฉันขณะนั้นพอดี	อายุได้ สิบสี่ปีนะขึ้นไป
ตรงกับนะพอสองพันห้าร้อยสี่	พ่อไสวเขามีจุดมุ่งหมาย
ว่าจะเอาเด็กลูกหลานที่บ้านของเรา	มาหัดบรรเลงเพลงเก่าซีให้เข้ายุคใหม่
ฉันมีน้องสาวสองคนนะด้วยกัน	เขาฝาแฝดนะท่านชื่อว่าขวัญใจ
ชื่อเต็มว่าคือจำนงค์กับบุญนะ	แต่ตัวฉันเองครูเขาละสนใจที่ไหน

เขาก็ไปเห็นน้องสาวหนอของฉันทัน
อีกทั้งเจ้าสุจินต์และเจ้าแหยม
แต่ฉันทองครุไสวเขาไม่ต้องการ

แต่ฉันทองครุไสวอยากร้องอยากรำณะนะทำท่วงที่
บอกว่ามาดูแลน้องน้องต้องดูกัน

พอดีสี่กว่าตีห้ากระมัง
ตื่นขึ้นล้างหน้าอย่ามัวหวานนอน
เขาหัดกันให้เริ่มรำเขาหัดรำหัดร้อง
ฉันทับลูกสาวแม่บัวผันอยู่กันในครีว
ฉันทักเลยแอบจำเขาตอนเข้าอยู่ในครีว
ข้อความตอนที่ครุบัวผันเห็นแววก็เลยอยากหัดเพลงให้

ไม่ยอมหัดให้ มีดังนี้

แม่บัวผันก็แสนแค้นพ่อไสวเขา
พ่อไหวก็บอกกับแม่บัวผันว่าหัดให้เล่น
บอกมันโตอย่างนี้เดี๋ยวมันก็มีผิวหрок
พวกเจ้าจินต์เจ้าแหยมแหมมันว่าแต่ฉันทัน

อะไร

ไม่เห็นมันร้องมันรำไม่เห็นมันทำท่า
มันก็ยิ่งเจ็บใจจะทำอย่างไรเหล่าหนา
ประมาณแปดร้อยเมตรได้ก็ไปตักน้ำกิน
พอหวนน้ำวางพอเหมาะปะลาละเมาะนะมันมี

จากบทเพลงดังกล่าว เห็นได้ว่า กว่าขวัญจิต ศรีประจันต์ จะเข้าสู่วงการเพลงได้ ต้องต่อสู้กับอุปสรรคต่างๆ มากมาย แต่ด้วยความพยายาม และความตั้งใจจริงและความสนใจที่จะร้องเพลงพื้นบ้าน จึงมีความอดทนยอมลำบากเพื่อจะทำในสิ่งที่ชอบแม้ว่าในขณะนั้นขวัญจิต ศรีประจันต์ ยังไม่ได้รับการฝึกหัดเพลงจากครูกก็ตาม แต่ในภายหลังครุไสว วงษ์งาม ได้เห็นความสามารถของเธอ เมื่อเธอได้มีโอกาสแสดงแทนครุในช่วงที่ครุป่วย ทำให้เธอมีโอกาสดแสดงความสามารถให้ทุกคนได้รู้

ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้ตระเวนเล่นเพลงฉ่อยอยู่กับวงพื้นบ้านอีกหลายวง เรียนรู้และเพิ่มพูน ประสบการณ์จากพ่อเพลงแม่เพลงอีกหลายคนเริ่มแสดงเพลงฉ่อยในต่างจังหวัดและในกรุงเทพฯ ในงานสังคีตศาลาหรืองานสงกรานต์ที่ท้องสนามหลวงเป็นประจำ ทำให้มีความแตกฉานในเรื่องเพลงฉ่อยมากขึ้นสามารถเขียนเพลงเองเพื่อใช้ในการแสดงและตอบโต้เพลง

ว่าสองคนด้วยกันครุไสวจึงพอใจ
นำไสวเขาตาแหลมนะเขาก็อยากได้
เขาบอกว่าตัวฉันทันนะโตเกินไป

จึงหาวิธีที่ดีมากับเขาจนได้
เพราะเด็กไม่รู้งานประสีประสาตรงไหน

แม่บัวผันก็เสียงดังปลุกลูกหลานกันใหญ่
แล้วพ่อไสวก็มอบกลอนให้ทั้งหญิงและชาย
ฉันทักได้แต่แหงนมองช่องฝาไม้
อยากรำทำตัวกะเขาไม่ได้
ฉันทักไม่ได้จำเรื่องมีลูกผิวหрокกะท่านทั้งหลาย

ว่าไหวเอ๋ยนี่แหละเอามันไว้ใช้
ถ้าหากว่าหัดไม่เป็นจะตีแม่ผันให้ตาย
ถึงเรียกใช้มันก็ไม่บอกอธิบาย
บอกว่าเอ็งเกียวนี่สำคัญไม่เห็นมันเป็น

มึงหุงข้าวตายห้าคำตัวก็ไม่ได้
ไปตักน้ำนะดินท่านะหนทางก็ไกล
ในคำตูดูกเจ้าจินต์ฉันทันซึกจะเจ็บใจ
นะก็ลองรำกันดูที่ว่ามันจะเป็นแบบไหน

สดๆ กับพ่อเพลงได้อย่างคมคายเป็นที่ชื่นชอบของผู้ชม หลังจากเล่นเพลงน้อยจนมีชื่อเสียงแล้ว ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้สมัครเป็นนักร้องลูกทุ่ง โดยเริ่มอยู่กับคณะวงดนตรีลูกทุ่งคณะจรัส สุวคนธ์ วงไวพจน์ เพชรสุพรรณ ทำให้เริ่มมีชื่อเสียงจากเพลงลูกทุ่ง จากเพลง เบื่อสมบัติ ลาน้องไปเวียดนาม ลาโคราช ขวัญใจโซเฟอร์ เกลียดคนหน้าทน ขวัญใจคนจน แม่ครัวตัวอย่าง แหลมตะลุมพุก จากนั้นได้แต่งเพลงเองได้แก่ กับข้าวเพชรฆมาต น้ำตาดอกคำใต้ สาวสุพรรณ ซึ่งเป็นเพลงที่สร้างชื่อเสียงเป็นอย่างมากและต่อมาได้ตั้งวงดนตรีของตัวเอง ชื่อขวัญจิต ศรีประจันต์ เป็นดนตรีที่นำระบบ แสง สี เสียง ที่นำดีนาคดีนใจมาใช้ประกอบการแสดงนำเพลงน้อยผสมผสานกับการแสดงเผยแพร่สู่ผู้ฟังทั่วประเทศจนเป็นที่รู้จักกันเป็นอย่างดี

พ.ศ. 2516 นางเกลียว ยุติวงดนตรีลูกทุ่งแล้วกลับไปฟื้นฟูเพลงน้อยที่จังหวัดสุพรรณบุรี อุทิศชีวิตในการอนุรักษ์ฟื้นฟู เผยแพร่ และถ่ายทอดเพลงน้อยให้กับลูกศิษย์และผู้สนใจมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน ใช้ความรู้ความสามารถช่วยเหลือสถาบันการศึกษา และหน่วยงานราชการ ในการเป็นวิทยากรสาธิตรับแขกบ้านแขกเมืองด้วยการแสดงพื้นบ้านติดต่อกันมาอย่างยาวนาน

ขวัญจิต ศรีประจันต์ มีการแสดงมากมายมาตั้งแต่อดีต ปัจจุบันก็มีการเล่นเพลงอยู่เสมอ แต่จะมีประสบการณ์การเล่นเพลงครั้งสำคัญๆ เช่น การเล่นเพลงที่สนามหลวงในงานสงกรานต์ เธอเป็นตัวแทนของศิลปินเพลงพื้นบ้านภาคกลางและมีโอกาสได้ประชันเพลงกับครูเพลงที่มีความสามารถ เช่น ครูโปรย เสรีจกิจ ครูกรวย จันทร์แดง ครูไสว วงศ์งาม ครูกรี แหยม อเนก หลังจากนั้นพระองค์เจ้าเฉลิมพลทิฆัมพรได้พาไปแสดงสดที่สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 ซึ่งเธอภูมิใจมาก

ประสบการณ์เล่นเพลงที่สำคัญอีกครั้งหนึ่งคือการเล่นเพลงหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ณ โรงละครแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ.2519 หลังจากนั้นได้มีโอกาสเล่นถวายพระเทพรัตนราชสุดาฯ หลายครั้ง ซึ่งเป็นสิ่งที่เธอภาคภูมิใจเป็นอย่างมาก

ผลงาน

พ.ศ. 2510 ได้บันทึกแผ่นเสียงเพลงแรก ชื่อเพลง เบื่อสมบัติ งานเพลงของ จิว พิจิตร

พ.ศ. 2532 ได้รับประกาศเกียรติคุณ ให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม

สาขาศิลปะ (เพลงพื้นบ้าน) จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

พ.ศ. 2533 ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นนักร้องดีเด่นกึ่งศตวรรษเพลงลูกทุ่งไทย ครั้งที่ 2 จากเพลงกับข้าวเพชรฆมาต รับรางวัลจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งจัดงานโดยสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเคยแสดงภาพยนตร์หลายเรื่อง นื่องนางข้างนา, จำป่าสีตัน, บุษหงาหน้าฝน, อายกตั้ง และเคยร้องเพลงประกอบภาพยนตร์

พ.ศ. 2539 ได้รับประกาศเกียรติคุณเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน-เพลงอีแซว)

พ.ศ. 2551 เข้ารับพระราชทานปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาวิชาสังคมวิทยา และมนุษยวิทยา จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

การทำงานเพื่อสังคม

ด้านการศึกษา เสียสละเวลาไปอบรมเพลงพื้นบ้าน ไปสาธิต ไปบรรยายให้ความรู้ตั้งแต่โรงเรียนถึงขั้นระดับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะในเขตจังหวัดนครปฐม, กาญจนบุรี, อุดรธานี, อ่างทอง และเขตจังหวัดสุพรรณบุรีนั้นไปแทบทุกโรงเรียนเลยทีเดียว มหาวิทยาลัยทุกแห่งทั่วประเทศที่มีวิชาเอกภาษาไทยก็ไปบรรยาย และเป็นที่ปรึกษาด้านวิทยานิพนธ์จนมีนักศึกษาจบปริญญาตั้งแต่ปริญญาตรีจนกระทั่งปริญญาเอกมากมาย

ด้านการให้ความร่วมมือและให้ความรู้ เป็นคณะกรรมการต่างๆ ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้รับความร่วมมือและช่วยเหลือหน่วยงานต่างๆ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กรมตำรวจ กองทัพบก หน่วยงานปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ป.ป.ส. และกระทรวงมหาดไทย เป็นต้น

ภารกิจที่นายกองและชื่นชมของแม่ขวัญจิตก็คือท่านจะสละเวลามาเป็นอาจารย์พิเศษมาเป็นวิทยากรอบรมเพลงพื้นบ้านให้แก่ครู อาจารย์ และนักเรียนที่สนใจ เป็นวิทยากรพิเศษให้ความร่วมมือแก่สถาบันการศึกษา และหน่วยงานต่างๆ ร่วมอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปะพื้นบ้านมาโดยตลอด อุปนิสัยท่านเป็นผู้ที่มีความกตัญญู เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นที่ปรากฏแก่สาธารณชน เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ดังที่ผมเคยกล่าวไว้เมื่อไปร่วมงานพระราชทานเพลิงศพแม่บัวผัน ชื่อเสียงของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ไม่ใช่จะโด่งดังแต่เฉพาะเพลงพื้นบ้าน หากในด้านเพลงลูกทุ่งชื่อเสียงของขวัญจิต ศรีประจันต์ ก็เคยอยู่ในระดับนักร้องลูกทุ่งหญิงแนวหน้าของเมืองไทย คู่กับนักร้องชายชาวสุพรรณที่โด่งดังอีกคนคือไวพจน์ เพชรสุพรรณ เพลงที่ทำให้คนไทยรู้จักขวัญจิต ศรีประจันต์ เป็นอย่างดีก็คือเพลง "กับข้าวเพชฌฆาต" แต่งโดยครูจิว พิจิตร เพลงนี้ก็ใช้ทำนองเพลงฉ่อยซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านนั่นเอง

ผลงานของแม่ขวัญจิต นอกจากเทปเพลงลูกทุ่งดังกล่าวแล้ว ยังมีเทปเพลงพื้นบ้านอีกหลายชุด ทั้งที่เป็นผลงานของคณะเพลงอีแซวขวัญจิต ศรีประจันต์ และเป็นผลงานที่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ร้องร่วมกับนักร้องคนอื่นๆ เช่น ชัยชนะ บุญโชติ และโดยเฉพาะกับไวพจน์ เพชรสุพรรณร้องร่วมกันไว้หลายชุด นอกจากนี้แม่ขวัญจิตยังได้ให้ความร่วมมือกับทางจังหวัดสุพรรณบุรี ร้องเพลงฉ่อยแนะนำจังหวัดสุพรรณบุรีไว้ด้วย

ทางด้านวิถีทัศน์ วิถีดีผลงานของท่านก็มีให้เห็นอยู่ ด้วยความสามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการร้องเพลงพื้นบ้าน เช่น เพลงอีแซว เพลงฉ่อย เพลงเกี่ยวข้าว เพลงเรือ แห่ เป็นต้น ผนวกกับความมีน้ำใจในการเผยแพร่ความรู้ และอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน นี่เป็นเพียงเสี้ยวหนึ่งของประวัติ ชีวิตแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ เรื่องราวของแม่มีอีกมากมายนัก คงต้องค้นคว้ากันต่อไป

ประวัติและผลงานของบัวผัน จันทรศรี

ชื่อ	นางบัวผัน จันทรศรี
อายุ	90 ปี
เกิด	วันเสาร์ที่ 24 กรกฎาคม 2463 หรือ เดือน 8 ขึ้น 9 ค่ำ ปีมอก
บิดา	ดิน จันทรศรี
มารดา	ปาน จันทรศรี
สมรส	นายไสว สุวรรณประทีป
บุตร	หญิง 1 คน
ที่อยู่ปัจจุบัน	13 หมู่ 7 ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
เบอร์โทรศัพท์	โทรศัพท์ข้างบ้าน 035 - 581273

นางบัวผัน จันทรศรี เกิดเมื่อวันเสาร์ เดือน 8 ขึ้น 9 ค่ำ ปีมอก เทียบปฏิทิน 150 ปีได้เท่ากับวันเสาร์ที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2463 พ่อชื่อดิน แม่ชื่อปาน บ้านเดิมอยู่ที่บ้านห้วยโรง ตำบลห้วยคันแหลน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง เนื่องจากพ่อและเครือญาติมีอาชีพเล่นเพลงและทำนา ส่วนแม่ก็เป็นแม่เพลงสมัครเล่น ดังนั้น แม่บัวผันจึงเกิดมาในท่ามกลางการว่าเพลง มีทั้งเพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงทรงเครื่อง เพลงพวงมาลัย เพลงเดินกำ เพลงอีแซว เพลงขอกทาน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเหล่านี้บวกกับอุปนิสัยชอบร้องรำทำเพลง แม่บัวผันจึงซึมซับไว้ซึ่งศิลปะการเล่นเพลงแบบเก่าไว้ทุกกระบวน

ชีวิตการแสดง

แม่บัวผันเมื่อเป็นเด็ก ชอบติดตามพ่อไปฟังเพลงตามที่ต่างๆ ครั้งหนึ่งเคยแอบมุดลงไปอยู่ใต้ท้องเรือ กว่าที่พ่อจะรู้ก็ออกไปไกลเสียแล้ว จึงต้องยอมให้ไปด้วย ครั้นถึงคราวทอดกฐินทอดผ้าป่า มีเทศกาลไหว้หลวงพ่อโต วัดไชโยอ่างทอง และวัดป่าเลไลยก์ สุพรรณบุรี แม่บัวผันก็ได้ไปร่วมชุมนุม ฟังผู้ใหญ่ร้องเพลงเรือ เพลงโบราณ ก็ยิ่งทำให้รักชอบอยากเป็นเพลงมากขึ้น

แม่บัวผันไม่ได้เรียนหนังสือเพราะเป็นลูกผู้หญิง และโรงเรียนที่เปิดสอนก็อยู่ไกลบ้าน แต่ด้วยความมีมานะและรักเพลง พอมีเวลาฝึกฝนเพลงจริงจังบ้าง คนที่เป็นครูคืออาอินน้องชายของพ่อ ส่วนพ่อไม่ได้หัดให้เนื่องจากเป็นคนดุ สอนเที่ยวสองเที่ยวถ้ายังร้องไม่ได้จะโดนตีแรงๆ

ในสมัยรัชกาลที่ 5-7 หรือหลังจากนั้น ในแถบชนบทภาคกลางนิยมฟังเพลงไม่ว่าเพลงตามเทศกาลหรือเพลงอาชีพ ถึงหน้าน้ำก็ฟังและเล่นเพลงเรือ หน้าเกี่ยวข้าวทอผ้า เล่นเพลงเต็นท์กา เพลงสงฟาง ถัดไปหน้าสงกรานต์ เล่นเพลงพวงมาลัย กระทั่งเข้าไปใกล้ฤดูทำนา ร้องแห่ทางแถวของฝน นอกจากนั้นก็มักเป็นเพลงที่ร้องเป็นอาชีพ ได้แก่ เพลงฉ่อย เพลงทรงเครื่อง เป็นต้น ส่วนเพลงอีแซวที่ได้ยินคุ้นหูนี้เพิ่งเกิดมาทีหลัง โดยวิวัฒนาการมาจากเพลงยั่วสั้นๆ

วงนายดิน นายอิน หัดเพลงฉ่อย และเพลงทรงเครื่องให้ลูกหลาน มีนายอินเป็นผู้ใหญ่ ถึงวันพฤหัสบดีก็ทำพิธีจับข้อมือศิษย์ ผู้ที่จะหัดเอาดอกไม้ ชูบเทียนไปถวายครู ครูจับข้อมือให้ทำท่ารำและต่อเพลงบทแรกๆ ให้ ต่อจากนั้นจึงเริ่มฝึกอย่างจริงจัง แม่บัวผันหัดร้องเพลงพื้นบ้านเป็นจำนวนมาก โดยหัดร้อง หัดรำ ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ในระหว่างนั้นเมื่อมีเพลงออกงานครั้งใด แม่บัวผัน พี่ชาย และเด็กรุ่นราวคราวเดียวกันก็ต้องติดตามผู้ใหญ่ไปช่วยเป็นลูกคู่ หรือเด็กรับใช้แบกหามหีบห่อสัมภาระต่างๆ แม่บัวผันออกเล่นงานคราวแรกๆ ได้ค่าแสดงงานละ 5 สตางค์บ้าง 10 สตางค์บ้าง ต่อมาจากที่เป็นลูกคู่ก็ค่อยๆ ขยับฐานะขึ้นตามความชำนาญ พอโตขึ้นก็เล่นเพลงได้คล่องแคล่วยิ่งขึ้น ซึ่งแม่บัวผันเป็นคนเก่งที่สุดในบรรดาเพื่อนวัยเดียวกัน ถึงเวลาไหว้ครู อาอินหัวหน้าวงก็ต้องให้แม่บัวผันร้องเพลงไหว้ครู

แม่บัวผันอายุราว 16-17 ปี เพื่อนที่ชื่อชายฟุ้ง นางเกลี้ยง มาชวนเล่นเพลงอีแซว ก็พลอยเล่นเพลงอีแซวได้ไปด้วย เข้าหน้าน้ำไปเล่นเพลงเรือตามวัดต่างๆ ซึ่งหลังจากเล่นเพลงฉ่อย เพลงทรงเครื่องกับอาอิน และญาติๆ อยู่พักหนึ่ง ด้วยความที่เป็นคนเก่ง จึงมีครูวงอื่นมาชวนไปเล่นด้วย แม่บัวผันเห็นว่าถ้าได้วิชาเพิ่มก็จะเป็นการดี จึงไปอยู่กับแม่เชื่อม และแม่อ่วม แต่ตอนหลังก็กลับมาอยู่กับอาอิน เนื่องจากอาอินต้องการให้แม่บัวผันกลับมาอยู่ด้วยเหมือนเดิม

ชีวิตรักและครอบครัว

เมื่ออายุราว 22 ปี แม่บัวผันแต่งงานกับ นายหอม จันท์ศรี ซึ่งมีอาชีพทำนา และมีลูกสาวด้วยกัน 1 คน ชื่อประจวบ จันท์ศรี อยู่กันมาได้เกือบสิบปี ก็เลิกกัน สาเหตุหนึ่งเนื่องมาจากว่า นายหอม จันท์ศรีไม่ชอบให้แม่บัวผันไปเล่นเพลง มีอยู่วันหนึ่ง พ่อเดินรับงานไว้ที่วัดหลวงเป็นเวลาเย็น แม่บัวผันจะไปเล่นเพลงด้วย นายหอมห้ามไม่ให้ไป บอกว่าถ้าไปจะตีให้หัวแตก แม่บัวผันรักเพลง พอได้ยินพ่อมาเรียกก็ลงบันได เพียงเท่านั้นนายหอมก็คว้าฉมวกพุ่งลงมา เศราะห์ตีฉมวกนั้นพลาดข้ามหัว ปักลงดินจนมิดเง่า พ่อถามว่าไปไหนลูก แม่บัวผันยืนยันว่าฉันไปได้ ตั้งแต่นั้นแม่บัวผันก็ไม่ได้อยู่กับนายหอม ต้องหาเลี้ยงตัวและเลี้ยงลูก รับภาระหนักขึ้นทั้งเล่นเพลงเก็บเงิน และเอาของขึ้นใส่เกวียนไปขายไปแลกกับข้าว พอมีเงินสะสม จึงไปซื้อที่นาได้ 5 ไร่ ชีวิตในช่วงนั้นต้องลำบากมาก

แม่บัวผันรู้จักกับพ่อเพลงคนหนึ่ง คือ พ่อไสว สุวรรณประทีป เป็นชาวตำบลพังม่วง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี พ่อไสวเป็นคนที่ชอบเพลงมาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากแม่บัวผันมีดียบเพลงอยู่มากมาย คือสะสมมาตั้งแต่หัดเพลงฉ่อย เพลงทรงเครื่อง เมื่อเกิดเป็นเพลงอีแซว มีการร้องเป็นดียบ และสามารถเล่นเป็นอาชีพได้ และแม่บัวผันก็เล่นเพลงอีแซวได้สบายๆ ด้วยเพียงแต่เปลี่ยนทำนอง และปรับเนื้อร้องเสียหน่อยเท่านั้นก็ร้องได้เป็นคินๆ แม่บัวผันก็เก่ง พ่อไสวก็เก่ง ต่างแลกเปลี่ยนและแบ่งเพลงกันอยู่เสมอ ทำให้ต่างมีความรู้มากยิ่งขึ้น เจ้าภาพจะต้องตัดค่าตัวลงไปครึ่งหนึ่ง ต่อมาแม่บัวผันจึงอยู่กับพ่อไสว ตั้งวงเพลงฝึกลูกศิษย์ ได้อนุรักษ์และถ่ายทอดเพลงพื้นบ้านมาสู่คนรุ่นหลังมากมายเป็นเวลานานหลายสิบปี

อุปนิสัย

แม่บัวผันเป็นคนที่มีความพากเพียรและใส่ใจฝึกฝนเพลงเป็นอย่างมาก และมีความอ่อนน้อมต่อมตน เมื่อไปเล่นเพลงกับคนอื่น หากได้พบผู้อาวุโสกว่าก็เข้าไปกราบไหว้ และพยายามขอความรู้ไว้ประดับตัวอยู่เสมอ แม่บัวผันเป็นคนที่มีความใจและมีความเสียสละในการฝึกเพลงให้ลูกศิษย์ เพราะบางครั้งไม่มีเงินก็ต้องนำสร้อยไปแลกซื้อข้าวสารมาเลี้ยงลูกศิษย์ ซึ่งมีการฝึกเพลงให้ลูกศิษย์หลายรุ่น มีขวัญจิต ศรีประจันต์ ขวัญใจ ศรีประจันต์ สุจินต์ ชาวบางงาม และสำเนียง ชาวปลายนา เป็นต้น

ความสามารถและผลงาน

1. มีความสามารถในการร้องเพลงพื้นบ้านหลายประเภท และสามารถร้องต้นด้วย ความชำนาญไม่ติดขัด มีปฏิภาณ มีเพลงเก่าซึ่งจดจำไว้เป็นจำนวนมาก เพลงที่แม่บัวผันร้องได้ เช่น เพลงเรือ เพลงฉ่อย เพลงอีแซว เพลงทรงเครื่อง เพลงเดินกำ เพลงพานฟาง เพลงพวงมาลัย เพลงระบำบ้านไร่ เพลงยั่ว เพลงแห่งนางแมว เพลงกล่อมเด็ก เป็นต้น
2. ได้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านให้กับลูกศิษย์เป็นจำนวนมาก ได้เสียสละกำลัง เวลาและทุนทรัพย์ในการฝึกสอน
3. ได้เผยแพร่เพลงพื้นบ้านตามสถาบันต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้ร้องเพลงออกสถานีวิทยุท้องถิ่นที่ลพบุรี และได้อัดเทปวีดิทัศน์สาริต เพลงพื้นบ้านภาคกลางให้กับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติและสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กรมศิลปากร และสถานศึกษาต่างๆ
4. บันทึกเทปตัวอย่างเพลงพื้นบ้านภาคกลาง ของชมรมส่งเสริมศิลปพื้นบ้านภาคกลาง
5. เป็นผู้ให้ข้อมูลเรื่องเพลงพื้นบ้าน สำหรับนักศึกษา อาจารย์ และสื่อมวลชน หรือผู้ที่สนใจเรื่องศิลปะแขนงนี้ด้วยความเต็มใจ โดยไม่เคยย่อท้อ หรือแสดงความเบื่อหน่าย
6. ได้รับโล่เชิดชูเกียรติ เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (เพลงพื้นบ้าน) จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2533 และได้เข้ารับพระราชทานโล่และเข็มเชิดชูเกียรติจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ประวัติและผลงานของแม่สำเนียง ชาวปลายนา

ชื่อ	นางสำเนียง ชาวปลายนา
เกิด	28 กันยายน พ.ศ.2498 ที่ตำบล วังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
อายุ	55 ปี
การศึกษา	จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนวัดพังม่วง ตำบล วังน้ำซับ อำเภอ ศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี 72140
ที่อยู่	ที่อยู่77/1 หมู่ที่ 5 ต.วังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี
บิดา	นายสะอาด คงพุ่ม
มารดา	นางเป้า คงพุ่ม
อาชีพบิดา	ทำนา อาชีพมารดา ทำนา
เป็นบุตรคนที่	1 มีพี่น้องรวม 5 คน
ชื่อสามี	นายอเนก ชาวปลายนา อาชีพทำนาและเล่นเพลงพื้นบ้าน
บุตร	ชาย 1 คน หญิง 2 คน รวม 3 คน ได้แก่ นางสาวบุญนาค นางสาววิลาวัลย์ และนายพงศกร ชาวปลายนา

ชีวิตการแสดงเพลงพื้นบ้าน

มีความสนใจในการร้องเพลงอีแซว เมื่อชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพังม่วง โดยแม่บัวผัน จันทร์ศรีและพ่อไสว วงษ์งาม เป็นครูเพลงที่ฝึกหัดร้องเพลงอีแซวให้ แม่สำเนียงต้องอาศัยความพยายามและความอดทนในการฝึกซ้อม เนื่องจากกระยะแรกร้องเพลงไม่ดีเท่าที่ควร ต่อมาจึงมีการพัฒนาการร้องดีขึ้นและอยู่กับคณะแม่บัวผัน จันทร์ศรี ประมาณสิบปี จนกระทั่ง

แม่บัวผันเริ่มไม่ค่อยสบาย เนื่องจากชรภาพ จึงให้แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์รับช่วงต่อด้วยการตั้งคณะวงเพลงอีแซว ดังนั้นต่อมาแม่สำเนียงจึงมาอยู่กับคณะของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์และรับงานแสดงเพลงอีแซวทั่วไป

ชีวิตรักและครอบครัว

แม่สำเนียงรู้จักกับพ่ออเนก ชาวปลายนา ตั้งแต่ช่วงที่อยู่กับแม่บัวผัน เนื่องจากอยู่ในคณะเดียวกัน พ่อแม่สำเนียงอายุได้ 19 ปี พ่ออเนกก็ขอแต่งงาน ซึ่งตอนนั้นยังไม่ได้รับรักมากนัก แต่เมื่อมาพิจารณาดูแล้วว่าถ้าหากแต่งงานกับชาวเพลงเช่นเดียวกันจะได้ไม่เกิดปัญหาตามมา เนื่องจากเพื่อนๆในคณะเดียวกัน หลายคนแต่งงานไปแล้วแฟนไม่สนับสนุนให้แสดงเพลงอีแซว ทำให้ในที่สุดต้องเลิกแสดง แม่สำเนียง รักอาชีพการแสดงมาก ดังนั้นจึงคิดว่าถ้าแต่งงานกับพ่ออเนกก็ยังได้รับงานแสดงต่อไป ดังนั้นจึงตกลงแต่งงานกัน ซึ่งสองคนก็รับงานแสดงเพลงอีแซว ประกอบกับการทำนา และมีบุตรด้วยกัน 3 คน เป็นบุตรชาย 1 คน และบุตรหญิง 2 คน ซึ่งบุตรก็มีความสามารถในการร้องเพลงอีแซว

อุปนิสัย

แม่สำเนียงมีบุคลิกภาพดี และอุปนิสัยเป็นคนอภัยขี้ดี ยิ้มแย้มแจ่มใส มีน้ำใจและความเสียสละในการช่วยเหลือสังคม ใจรักในอาชีพการแสดงเพลงอีแซวมาก ดังนั้นจึงมีความมานะอดทนในการฝึกฝนจนกระทั่งเกิดความชำนาญและมีความสามารถในการร้องเพลงพื้นบ้านได้หลายประเภท เช่น เพลงอีแซว เพลงลำตัด เพลงฉ่อย เพลงเรือ เป็นต้นและแม่สำเนียงรำได้สวยงามมากมีความอ่อนช้อย เป็นที่ประทับใจผู้ชม และในปัจจุบันพ่ออเนกไม่สบายมากทำให้เดินและพูดไม่ได้ แม่สำเนียงคอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดี ทั้งๆที่ต้องรับผิดชอบการทำงานมากขึ้น ก็ยังเสียสละเวลาในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน เยาวชน และบุคคลทั่วไปที่สนใจฝึกร้องเพลงพื้นบ้าน

ความสามารถและผลงาน

1. มีความสามารถร้องเพลงพื้นบ้านได้หลายประเภท
2. ได้เผยแพร่เพลงพื้นบ้านตามสถาบันต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ได้ร้องเพลงออกสถานีวิทยุและโทรทัศน์รายการต่างๆ
3. เป็นผู้ให้ข้อมูลเรื่องเพลงพื้นบ้าน สำหรับนักศึกษา อาจารย์ และสื่อมวลชน หรือผู้ที่สนใจเรื่องศิลปะแขนงนี้ด้วยความเต็มใจ โดยไม่เคยย่อท้อ หรือแสดงความเบื่อหน่าย

ขวัญใจ ศรีประจันต์ ชื่อจริง จำนงค์ เสรีจกิจ เกิดเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2493 อายุ 60 ปี (พ.ศ. 2553) เป็นน้องสาวของนางเกลียว เสรีจกิจ (ขวัญจิต ศรีประจันต์) ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ 77/1 หมู่ที่ 5 ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โทร. 035-521706 และ 081-195-8197 บ้านตรงข้ามกับ สุจินต์ ศรีประจันต์ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับงานแสดง เพลงอีแซว รับทำขวัญนาคน และแสดงประกอบเทศน์มหาชาติ ขวัญใจ เริ่มฝึกหัดเพลงตั้งแต่อายุ 13 ปี โดยมีพี่น้องฝาแฝดอีกคนชื่อ บุญนะ เสรีจกิจ บ้านเลขที่ 77 หมู่ที่ 5 ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ อยู่เลยเข้าไปในเส้นทางเดียวกันอีกประมาณ 500 เมตร ครูเพลงที่ขวัญใจ และบุญนะไปฝึกหัดเพลงเมื่อตอนเริ่มแรกคือ ครูไสว วงษ์งามและแม่บัวผัน จันทร์ศรีทั้งที่พ่อแม่ก็ไม่สนับสนุนให้หัดเพลง ต่อมาเมื่อพี่สาวคือ ขวัญจิต ไปหัดเพลงด้วยกัน จึงมีคู่เล่นที่เสียงดี และทำทางนำชม ประกอบกับในยุคหน้านักเพลงรุ่นเก่า ๆ เริ่มที่จะเลิกร่ากันไป เมื่อนักเพลงอีแซวรุ่นใหม่อย่าง ขวัญจิต ศรีประจันต์ ขวัญใจ ศรีประจันต์ และสุจินต์ ศรีประจันต์เข้ามาหัดเพลงและออกแสดงหน้าเวที ทำให้มีผู้ชมให้การต้อนรับเป็นอย่างมาก ในบางสถานที่ถึงกับพาครอบครัวไปจองที่ชมการแสดงตั้งแต่ตอนเย็น ขวัญใจ ศรีประจันต์ แสดงเพลงอีแซวอยู่ได้ระยะหนึ่ง ก็ต้องลาจากวงการเพลงอีแซวไปเป็นนักร้องลูกทุ่งโดยไปกับพี่สาวคือขวัญจิต มีชื่อเสียงอยู่ในวงการเพลงลูกทุ่ง มีผลงานบันทึกแผ่นเสียงหลายเพลง ต่อมามีผลงานเทปคาสเซตเพลงอีแซวคู่กับขวัญจิต, ไวพจน์ หลายชุดและในช่วงเวลาเดียวกันกับที่ขวัญจิต ศรีประจันต์หยุดวงดนตรี ประมาณ ปี 2516 ขวัญใจ ก็กลับมาเป็นแม่เพลงสุพรรณฯ อย่างเต็ม รับงานแสดงเพลงอีแซวมาจนถึงปัจจุบันนี้

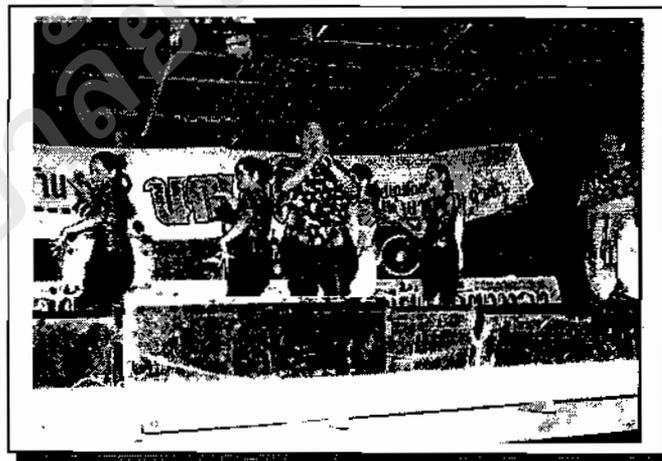
รูปภาพแม่ขวัญใจ ศรีประจันต์

นายสุจินต์ ศรีประจันต์ ชื่อจริง นายสุจินต์ ชาวบางงาม เกิดเมื่อ 4 เมษายน พ.ศ. 2492 อายุ 61 ปี (พ.ศ. 2553) บิดาชื่อนายสังเวียน ชาวบางงาม มารดาชื่อนางจอม ชาวบางงาม อยู่บ้านเลขที่ 44 หมู่ที่ 5 ตำบลวังน้ำซับ อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี โทร. 081-795-3615 ฝึกหัดเพลงอีแซวจากพ่อไสว วงษ์งามและแม่บัวผัน จันทร์ศรี ตั้งแต่อายุ 13 ปี ในระยะเวลาไล่เลี่ยกับขวัญจิต ศรีประจันต์ ในขณะที่หัดเพลงอีแซวก็ฝึกหัดเพลงทรงเครื่อง (เพลงน้อย) เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพวงมาลัย เพลงเรือ เพลงระบำต่าง ๆ อีกมาก ในยุคนี้การหัดเพลงจะต้องฝึกตั้งเสียงกับครูเพลงก่อน ต่อจากนั้นจดเนื้อเพลงเอาไปท่องให้จำได้ แล้วกลับมาว่าเพลงให้ครูฟัง เมื่อมีงานแสดงก็ติดตามดูรุ่นพี่ ๆ เขาเล่น จนมีโอกาสเข้าไปร่วมแสดง ว่าเพลงออกตัวก่อนเมื่อว่าเพลงได้มากเข้าก็ออกไปเล่นไปกับรุ่นพี่ ๆ จน กระทั่งเป็นที่ยอมรับในความสามารถยกให้เป็นพ่อเพลง สุจินต์ ชาวบางงาม เป็นพ่อเพลงรุ่นใหม่ที่ยึดอาชีพการแสดงเพลงอีแซวเอาไว้อย่างเหนียวแน่นเป็นงานหลักมีรายได้จากการแสดงเพลงอีแซว การร้องทำขวัญนาคและแสดงดนตรีจนสามารถส่งลูกเรียนจบสำเร็จได้ทั้ง 3 คน สุจินต์ ศรีประจันต์ มีความสามารถสูงยิ่งน้ำเสียงไพเราะสดใสน่าฟัง ร้องเพลงต้นได้อย่างฉับพลัน มีท่วงท่าในการแสดง และลูกเล่นลูกล้อในวงเพลงที่หาตัวจับได้ยาก ทุกวัน นี้ยังคงมีงานแสดงเพลงอีแซวไม่ขาดรวมทั้งการเผยแพร่ศิลปะการแสดง เพลงอีแซวไปสู่เยาวชนในโรงเรียนต่าง ๆ อีกด้วย

รูปภาพ พ่อสุจินต์ ศรีประจันต์ ยืนตรงกลาง

นางนกเอี้ยง เสียงทอง ชื่อจริง นางสาวสวัสดี เทียนแจ่ม เกิดเมื่อวันพุธ เดือน 9 ปีมะเมีย พ.ศ. 2497 อายุ 56 ปี (พ.ศ. 2553) ที่บ้านบางงาม อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี แต่งงานแล้วมีบุตร สาว 3 คน ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ 667 หมู่ที่ 5 ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี โทร. 089-887-6711 ในระยะแรก ๆ ไม่ได้สนใจเพลงอีแซว ชอบร้องเพลงลูกทุ่ง เป็นนักร้องเพลงลูกทุ่งอยู่กับคณะแตรวงในละแวกบ้าน เล่นอยู่นานพอสมควรจึงหันเหชีวิตไปฝึกหัดร้องเพลงอีแซว ครั้งแรกกับครูเคลิ้ม ปักซี่ (เสียชีวิตแล้ว) เป็นครูเพลงชื่อดังในเขตดอนเจดีย์จนเป็นที่รู้จักของผู้ชมทั่วไป นกเอี้ยง เป็นแม่เพลงที่ไม่รู้หนังสือ เขาอ่านเขียนหนังสือไม่ได้มีความรู้เพียงแค่ชั้น ป.2 พอที่จะเขียนชื่อตนเองได้เท่านั้น ส่วนการจำเพลงนั้นต้องให้น้องสาว นางพยงค์ บุญช่วย (นกลีเก) อ่านเนื้อเพลงให้ฟัง ได้ฟังทีละลงเพลง เพียงแค่ 2-3 เที้ยว ก็จำเนื้อเพลงได้ นกเอี้ยงเป็นคนเสียงดี ร่าสวย เขามีคณะเพลงอีแซวเป็นของตนเองตระเวนแสดงในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี และสถานที่ต่าง ๆ ทั่วไป และยึดอาชีพเล่นเพลงอีแซวมาโดยตลอดจนถึงปัจจุบัน นกเอี้ยง เสียงทอง เป็นคนที่เคารพครูบาอาจารย์ ประพฤติตนตามที่ครูเพลงแนะนำสั่งสอน นกเอี้ยงมีลีลาการร้องเพลงอีแซวที่ไม่ซ้ำแบบใคร มีการประยุกต์ทำนองร้องที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ต่างไปจากนักเพลงคนอื่น ๆ น้ำเสียงสดใส เล่นสนุก ร้องกระชับ ประทับใจคนดู

รูปภาพนางนกเอี้ยง เสียงทอง

นายบุญโชค ชนะโชติ (โชติ สุวรรณประทีป) เกิดเมื่อปี พ.ศ.2486 อายุ 63 ปี (เสียชีวิต ปี พ.ศ. 2549) บ้านเดิมอยู่ข้างวัดพังม่วง อำเภอศรีประจันต์ จังหวัดสุพรรณบุรี บิดาชื่อนายไสว สุวรรณประทีป มารดาชื่อ นางบท สุวรรณประทีป มีพี่น้องรวม 4 คน เป็นชาย 2 คน หญิง 2 คน บุญโชค มีบุตรกับภริยาเดิม 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน เมื่อภริยาเก่าเสียชีวิต จึงได้สมรสกับนางเบญจภรณ์ (ภริยาคนปัจจุบัน) อยู่บ้านเลขที่ 1622 หมู่ที่ 5 ตำบลดอนเจดีย์ อำเภอ ดอนเจดีย์ จังหวัดสุพรรณบุรี บุญโชค เริ่มหัดเพลงอีแซวเมื่ออายุประมาณ 23 ปี กับครูข้าม หอมจันทร์ บ้านเดิมบางนางบวช แต่ก่อนหน้านั้นเคยไปหัดเล่นลิเกกับคณะลิเกที่วัดโพธิ์ศรี เจริญ เมื่ออายุ 19 ปี หัดลิเกอยู่ระยะหนึ่งและออกแสดงกับคณะที่ฝึกอยู่จน จนหันเหชีวิตมา เป็นเพลงอีแซว การหัดเพลงในยุคนั้นบุญโชค บอกว่าฝึกร้องตามเขา (ร้องตามครูเพลง) ฝึกเวลากลางวัน ส่วนตอนกลางคืนจดเนื้อเพลงมาท่อง ได้แสดงเพลงอีแซวครั้งแรกในงานวัด หลวงพ่อแพพิบูลทองจังหวัดสิงห์บุรี เล่นจนสว่างได้ค่าตัว 10 บาท ต่อมาคนในวงเพลงของพ่อ ไสวชาติ ตัวแสดงไม่พอเล่นจึงมีโอกาสร่วมแสดงกับคณะเพลงอีแซวของพ่อ บางครั้งทำ หน้าที่ตีรำมะนาและได้มาร่วมงานแสดงเพลงอีแซวกับคณะขวัญจิต ศรีประจันต์ อยู่หลายปีจน ในที่สุดตั้งคณะเพลงของตนเอง ในนามบุญโชค ชนะโชติ

รูปภาพนายบุญโชค ชนะโชติ

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนสัมภาษณ์ หรือศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับประวัติและผลงานของศิลปิน เพลงพื้นบ้านที่นักเรียนชอบจากใบความรู้หรือค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต

ชื่อศิลปิน.....
ที่อยู่.....
ชีวิตครอบครัว.....
.....
การเข้าสู่วงการแสดงเพลงน้อย.....
.....
.....
.....
ครูเพลงที่สอน.....
.....
ผลงาน.....
.....
.....
.....
.....
ปัญหาและอุปสรรค.....
.....
.....
.....
.....
.....

ชื่อ.....นามสกุล.....

วัน.....เดือน.....ปี.....

ใบงานที่ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนแข่งขันกันศึกษาค้นคว้าคำที่ควรศึกษาจากใบความรู้ที่ 2-3 นำมาเขียนในตารางให้มากที่สุดพร้อมทั้งหาความหมายจากพจนานุกรม

ที่	คำ	ความหมาย
1	ตัวอย่าง อนุรักษ์	รักษาให้คงเดิม
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		

ทักษะ / กระบวนการ

1. การสนทนาระหว่างครูกับนักเรียน
2. การซักถามและจดบันทึกความรู้
3. ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
4. นักเรียนช่วยกันสรุปความรู้ที่ได้รับเป็นแผนที่ความคิดในการบูรณาการต่างสาระการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพลงน้อย

เรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพลงน้อย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การดู การพูดและการฟัง

การประเมินผลรวบยอด

1. สังเกตจากความสนใจ
2. สังเกตการมีมารยาทในการอ่าน การเขียน การดู การพูดและการฟัง
3. การสังเกตพฤติกรรมจากนิสัยในการทำงาน ทักษะในการเรียน ทักษะทางสังคม การจดบันทึกพฤติกรรมผู้เรียนตามความสามารถในการอ่าน การเขียน หลักการใช้ภาษา
4. การฟัง การพูด การคิดสร้างสรรค์ และพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมของผู้เรียน

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรม
2. แบบประเมินผลกิจกรรม

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. สังเกตการณ์การตอบคำถามและการซักถาม การพูดแสดงความคิดเห็นการวิเคราะห์ ความสนใจ
2. ประเมินผลชิ้นงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การตอบคำถามและการซักถาม			
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1 (ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การซักถามและจดบันทึกความรู้	5			
กิจกรรม 2 การปฏิบัติกิจกรรม	5			
กิจกรรม 3 ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความ คิดเห็น	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมี เหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล
ชิ้นงาน	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาขาดสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิด สร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรง จุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานเกินเวลาที่ กำหนด

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

การบูรณาการต่างสาระ

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับการศึกษา เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย
นั้นสามารถบูรณาการเกี่ยวข้องกับวิชาใดได้บ้างช่วยกันยกตัวอย่าง

ขั้นสอน

2. สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรียนรู้เรื่องการเขียนแผนผังการแสดงเพลงน้อย

3. สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แต่งประโยคภาษาอังกฤษผู้ชมการแสดง เขียน

บัตรเชิญเป็นภาษาอังกฤษ

4. สารระการเรียนรู้ศิลปะ วาดภาพประกอบทำหนังสือเล่มเล็ก หนังสือหน้าเดียว หนังสือสมมติ แผนที่ความคิด เกี่ยวกับเรื่องเพลงน้อย (นาฏศิลป์) อภิปรายถึงความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งจำเป็นต้องเชื่อมโยงและถ่ายทอดสู่คนรุ่นหลัง และการใช้ภาษาทำในการรำ

5. สารระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่อง การถ่ายทอดทางพันธุกรรมของมนุษย์ ใครที่มีเชื้อสายหรือพ่อแม่ปู่ย่าตายายร้องเพลงพื้นบ้านได้ ลูกก็ย่อมจะมีพรสวรรค์ในการร้องเพลงมากกว่าคนอื่น พร้อมทั้งยกตัวอย่างนักร้องลูกทุ่งที่โด่งดัง ส่วนมากเป็นคนสุพรรณ เช่น สุรพล สมบัติเจริญ พุ่มพวง ดวงจันทร์ ไวพจน์ เพชรสุพรรณ ขวัญจิต ศรีประจันต์ แม่บัวผัน จันทรศรีแม่สำเนียง ชาวปลายนา พ่อสุจินต์ ศรีประจันต์ แม่ขวัญใจ ศรีประจันต์ แมงกเอี้ยง เสียงทอง พ่อบุญโชค ชนะโชติ แอ็ด คาราบาว ฯลฯ

6. สารระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม จัดทำโครงการเกี่ยวกับการหาแนวปฏิบัติในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน และภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. สารระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา การใช้บทเพลงในการช่วยจัดการกับอารมณ์และความเครียด อารมณ์เสียกับความเครียดก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ จึงควรสร้างศักยภาพของตนเองในการผ่อนคลายอารมณ์ และความเครียด โดยการร้องทำนองเพลงน้อย เพลง"กับข้าวเพชรฆาต" หรือชมการแสดง

8. สารระการเรียนรู้การงานอาชีพ และเทคโนโลยีร่วมกันอภิปรายถึงประสบการณ์ในการหารายได้ระหว่างเรียนของนักเรียน โดยเฉพาะการแสดงเพลงพื้นบ้าน ถือว่าเป็นอาชีพที่มีรายได้ดี โดยเฉพาะนักเรียนที่เคยร่วมวงเพลงกับแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

ขั้นสรุป

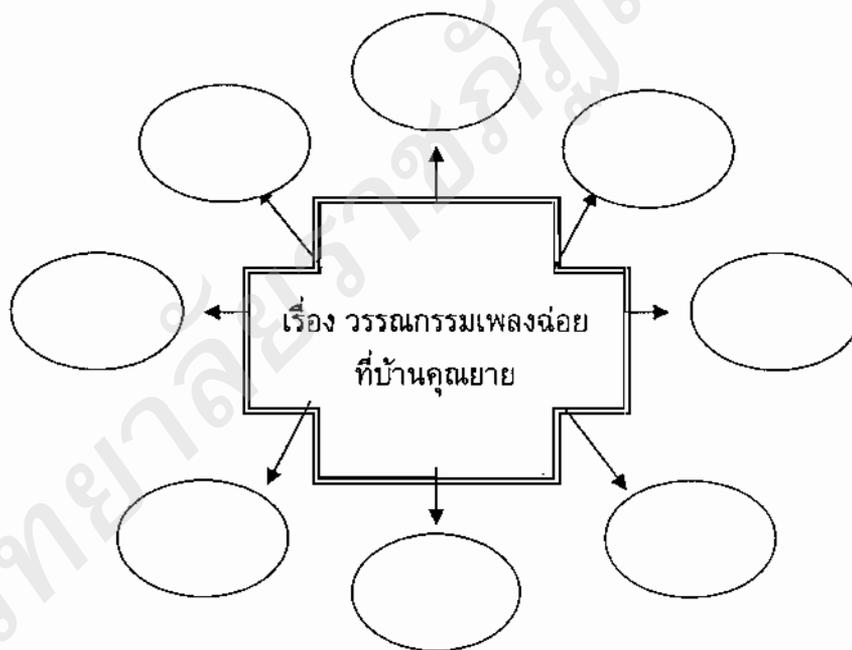
9. ให้นักเรียนสรุปรวมความรู้ที่ได้จากการบูรณาการจากสารระการเรียนรู้อื่นเป็นแผนที่ความคิด (Mind Mapping) จากใบงาน แล้วออกมานำเสนอผลงานเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกลุ่ม

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. เพลง"กับข้าวเพชรฆาต"
2. แผนภูมิแท่ง
3. แผนที่ความคิด (Mind Mapping)

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันสรุปความรู้จากการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้
ต่างๆ โดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. คุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่ย่าน

การประเมินผลรวบยอด

1. สังเกตการตอบคำถามและการซักถาม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากความสนใจ
4. ตรวจสอบผลงานจากแผนที่ความคิด

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. สังเกตการตอบคำถามและการซักถาม การพูดแสดงความคิดเห็นการวิเคราะห์ความสนใจ

2. ประเมินผลชิ้นงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การตอบคำถามและการซักถาม			
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การซักถามและจดบันทึกความรู้	5			
กิจกรรม 2 การกล่าวความรู้สึกและขอบคุนปราชญ์ ชาวบ้าน	5			
กิจกรรม 3 ร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความ คิดเห็น	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมี เหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
ชิ้นงาน (แผนที่ความคิด)	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาขาดสมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานตรงเวลา	-มีความคิดสร้างสรรค์ -ถ่ายทอดไม่ตรงจุดประสงค์ -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ส่งงานเกินเวลาที่กำหนด
การทำหนังสือเพลงฉ่อย	-การวางแผนทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาสมบูรณ์ -ภาพประกอบสวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	-การวางแผนทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาสมบูรณ์ -ภาพประกอบสวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	-การวางแผนทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ไม่มีภาพประกอบที่สวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง	-การวางแผนทำโครงร่างงานเขียนได้เหมาะสมเป็นระบบ -ไม่มีความสวยงามของรูปเล่ม -เนื้อหาไม่สมบูรณ์ -ไม่มีภาพประกอบที่สวยงามและเหมาะสมกับเรื่อง -ภาษาไม่ถูกต้องเหมาะสมกับระดับของผู้จัดทำ -ชื่อเรื่องไม่สัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. นำนักเรียนไปเรียนนอกสถานที่ที่บ้านของปราชญ์ชาวบ้าน (ที่มีความรู้ความสามารถในเรื่องเพลงฉ่อย)หรือเชิญปราชญ์ชาวบ้านมาให้ความรู้ที่โรงเรียนในเรื่องเพลงฉ่อย โดยมาเล่าเรื่องประวัติความเป็นมาของเพลงฉ่อยให้นักเรียนฟัง

ชั้นสอน

2. ปราชญ์ชาวบ้านเล่าเรื่องประวัติความเป็นมาของเพลงน้อยให้นักเรียนฟังหรือครูผู้สอนเป็นผู้อธิบาย หรือให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของเพลงน้อย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความสะดวกของทางโรงเรียน

3. นักเรียนซักถามและจดบันทึกความรู้ที่ได้รับเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงน้อย

4. ตัวแทนนักเรียนกล่าวความรู้สึกและขอบคุณปราชญ์ชาวบ้านพร้อมมอบของที่ระลึก แล้วนักเรียนบอกวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อยและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

5. นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นที่ได้รับความรู้จากปราชญ์ชาวบ้านในประเด็น ดังนี้

- 5.1 ประวัติความเป็นมาของเพลงน้อย
- 5.2 ลำดับและธรรมเนียมการเล่น
- 5.3 เครื่องประกอบจังหวะ เวที และการแต่งตัว
- 5.4 ลักษณะคำประพันธ์
- 5.5 เอกลักษณะของเพลงน้อย
- 5.6 ทักษะการร้องเพลงน้อย
- 5.7 การอนุรักษ์เพลงน้อย
- 5.8 ลำดับขั้นตอนในการแสดงเพลงน้อย
- 5.9 ได้รับความรู้อะไรบ้างจากการศึกษาครั้งนี้
- 5.10 มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างกับการได้ฟังประวัติความเป็นมาของเรื่อง

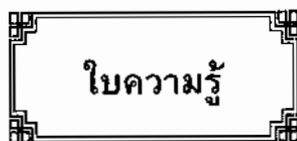
เพลงน้อยจากปราชญ์ชาวบ้าน

ขั้นสรุป

6. นักเรียนช่วยกันตอบคำถามในใบงานที่ 1 พร้อมกับสรุปเกี่ยวกับเรื่องเพลงน้อย โดยเขียนเป็นแผนที่ความคิด(Mind Mapping) ในใบงานที่ 2 แล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน ทำหนังสือเรื่อง เพลงน้อยในหัวข้อที่สนใจ พร้อมทั้งวาดรูปและระบายสีในใบงานที่ 3 เป็นการบ้าน

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ปราชญ์ชาวบ้าน
2. ของที่ระลึก
3. แผนที่ความคิด (Mind Mapping)
4. ใบความรู้
5. ใบงานที่ 1-3
6. หนังสือเพลงน้อย

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6
เรื่อง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเพลงฉ่อย

ประวัติความเป็นมาของเพลงฉ่อย

เอนก นาวิกมูล (2550, หน้า 78-79) เป็นเพลงร้องโต้ตอบ มีเอกลักษณ์คือ ลูกคู่รับด้วยคำว่า เอ้อ... ทุกครั้ง เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมแพร่หลาย และมีคนรู้จักมากเกือบทั่วทุกจังหวัดของภาคกลาง ถิ่นที่มีพ่อเพลงแม่เพลงระดับอาชีพ ได้แก่ อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี ราชบุรี และอุทัยธานี

เพลงฉ่อยยังมีชื่อเรียกอื่นอีกสามสี่ชื่อ เช่น เพลงวง เพราะเดิมนิยมร้องเล่นเป็นวง เพลงเป็ เพราะในสมัยรัชกาลที่ 5 มีพ่อเพลงคนหนึ่ง เล่นเพลงฉ่อยแล้ว มีชื่อเสียงมากชื่อตาเป็ เพลงฉ่า เพราะตอนท่ายรับว่า เอ้อ เอ้อ ซ่าซ่า หนอยแม่ หรือเพลงตะขาบ ซึ่งยังไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด

หลักฐานเอกสารเก่าที่สุดที่กล่าวถึงเพลงฉ่อยอยู่ในสมัยรัชกาลที่ 5 คือ พระนิพนธ์ของกรมหมื่นสฤติย์ธำรงสวัสดิ์ เรื่อง "เรื่องขับร้อง" ลงในหนังสือ วชิรญาณวิเศษ ปีที่ 4 พ.ศ.2432 กล่าวไว้สั้นๆ ว่า "ยังมีเพลงร้องตามหัวเมืองแลเข้ามาร้องในกรุงก็มีบ้าง คือเพลงฝ้ายเหนื่อ เรียกว่า เพลงฉ่อย ฤฯ เพลงตะขาบอย่าง 1" (คำว่า ฝ้ายเหนื่อ หมายถึง แถบนครสวรรค์ อุทัยธานีขึ้นไป)

เพลงฉ่อยระดับอาชีพมีแบบแผนในการเล่นหลายขั้นตอนเริ่มจากชายไว้ครุ หญิงไหว้ครุ ชายร้องเกริ่น หญิงร้องเกริ่น แล้วจึงว่าประหรือโต้ตอบกันด้วยดับต่างๆ จนกว่าจะหมดเวลานิยมปรบมือให้จังหวะ อาจมีกรับไว้ช่วยตีให้จังหวะ หรือไม่มีก็ได้

เพลงฉ่อยมีจังหวะไม่ช้าไม่เร็วเกินไป จึงค่อนข้างทันอกทันใจคนฟัง ส่วนทำนองก็ไม่ยากแก่การร้อง กลอนที่ใช้เป็นกลอนลงท้ายสระเดียวกัน เช่น ลงท้ายสระไอ เรียกว่า กลอนไล ลงท้ายสระอา เรียกว่า กลอนลา ลงท้ายสระอี เรียกว่า กลอนลี ฯลฯ (มีหลายสระ แต่นิยมสระไอ เพราะหาคำได้ง่ายที่สุด)

เนื้อร้องเป็นเพลงชุดหรือบท เรียกว่า "ดับ" มีทั้งที่ผูกเป็นเรื่องสั้นๆ เช่น ดับตีหมาแก้ว ว่าด้วยเรื่องเมียหลวงเมียน้อยทะเลาะกัน ดับชิงซู ว่าด้วยเมียมีซู ผัวกลับมาทราบข่าวติดตามไปถึงบ้านชายซู ก็ทะเลาะกัน และที่ร้องเป็นบทหรือดับเบ็ดเตล็ดแสดงถึงปฏิภาณคารมคมคายในการร้องตอบโต้ต่างๆ รวมแล้วนับร้อยดับ เมื่อรวมเข้ากับเพลงแก๊สต่างๆ แล้วก็สามารถเล่นไปได้นับวันนับเดือนไม่มีทางหมด

ลำดับและธรรมเนียมการเล่น

เอนก นาวิกมูล (2550, หน้า 529-530) กล่าวถึง ลำดับและธรรมเนียมการเล่นของเพลงฉ่อยไว้ดังนี้

เริ่มแรกสุดต้องไหว้ครูกันก่อน สิ่งของที่ใช้ได้แก่ พานกำนล หรือพานใส่หมาก พลุ บุหรี่ รูป เทียน ดอกไม้ เงิน 6 สลึง หรือ 6 บาท หรือก็สดางค์ก็บาท แล้วแต่สั่งสอนกันมา ไม่มีเหตุผลเรื่องจำนวน บางคนก็มีเหล้าอีก 1 ขวด

ชายไหว้เป็นลำดับแรก ชายนั่งยองๆ มีพ่อเพลงถือพานกำนลว่านำขึ้นแล้วมีลูกคู่คอยรับตอนท้าย เริ่มไหว้จากพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ก่อน แล้วมาไหว้พ่อแม่ จากนั้นท้ายสุดจึงไหว้ครู เป็นการไหว้ตามลำดับความเคารพ ขอให้สังเกตว่าการเล่นของไทยเรามีไหว้ในลักษณะนี้ทั่วไป

เมื่อชายไหว้ครูเสร็จ หญิงก็ไหว้ครูบ้าง หญิงนั่งพับเพียบ แม่เพลงถือพานกำนลร้องนำขึ้นเหมือนกัน และไหว้ไปตามลำดับอย่างทีกล่าว ถ้าเรียนมาจากครูเดียวกันก็ว่าไหว้ครูคล้ายกัน ออกชื่อครูคล้ายกัน ถ้ามาจากต่างวงต่างครูก็มีผิดทำนอง ผิดเนื้อไปบ้าง ส่วนพานกำนล จะต่างฝ่ายต่างเตรียมมา หรือส่งต่อกันไปก็แล้วแต่ความคุ้นเคยหรือโอกาส

ลำดับที่ 2 เป็นการว่า "ต้นเพลงฉ่า" คือร้องส่งลำเพลงนิดหน่อย พร้อมกับลูกขึ้นรำ เรียกว่า รำสามไม้ ก้าวไปข้างหน้า 2 ก้าว ก้าวถอยหลัง 1 ก้าว ตอนก้าวหลังนี้ดับมือลงจังหวะพอดี การร้องส่งลำ ถ้าไม่มีปีพาทย์ก็ใช้ปากร้องรับเอา สมัยหลังๆ คงเอาปีพาทย์เข้าไปผนวกจึงใช้ปีพาทย์รับ

หญิงว่าต้นเพลงฉ่าต่อจากไหว้ครูไปเลย อย่างที่ขึ้นต้นว่า "ไหว้ครูเสร็จสรรพแล้วจับบทให้กำหนดเรื่องราวกล่าวนิทาน..."

หญิงว่าแล้ว ชายว่าบ้าง

ต่อไปเป็นลำดับที่ 2 ว่า "เพลงเกริ่น"

ชายว่าพาลงเกริ่นต่อไปจากต้นเพลงฉ่าเลย ตอนว่าเกริ่นนี้ก็หมายความว่า ร้องกลอนเพราะๆ และเริ่มจะชักชวนฝ่ายหญิงให้มาเล่นเพลงกัน

เมื่อชายว่าเพลงเกริ่นแล้ว หญิงก็ว่าเพลงเกริ่นบ้าง เมื่อเกริ่นกันพอสมควรแล้วก็เข้าดับโน้ดดับนี้ไปเอง เพราะตอนนี้ต่างฝ่ายต่างเจอกันแล้ว เป็นอันเข้าลำดับที่เรียกว่า "ว่าประ" คือว่าโต้ตอบกัน ทีนี้ใครงดดับไหน กลอนไหนขึ้นมา ก็ต้องว่าแก้กันไป ส่วนใหญ่ก็จะเริ่มด้วยการร้องผูกรัก หรือชายชมแม่ นั่นแม่นี้ไปก่อน จากนั้นใครดึงไปเข้าดับไหนก็ว่ากันไปในระดับนั้น เช่น เข้าดับเช้าเรือ ชายก็ว่ามาหาเช้าเรือ หรือดับเช้านาชายก็ว่ามาหาเช้านา หญิงมีให้เช้าหรือไม่

เรื่องเพลงดับนี้จะอธิบายในลำดับต่อไป ตอนนี้ขอสรุปลำดับการเล่นเพลงฉ่อยให้เสร็จเสียก่อน

เมื่อว่าได้ตอบกันจนหมดเวลาแล้ว ก็ว่าเพลงอวยพรหรือเพลงลาเจ้าของงานบ้างร้องรำลาคณฟังบ้าง ใช้กลอนเพราะๆ หรือกลอนตลกๆ เพราะบางทีเจ้าภาพก็เอารางวัลมาดกให้

ตกไปอวยพรไป พ่อเพลงแม่เพลงยิ้มแฉ่งเพราะได้เงิน จากนั้นคนเพลงก็หยุดร้อง ต่างมาไหว้ขอโทษขอโพยกันเอง เรียกว่า ขอสมา หมายความว่าที่ได้ว่าเพลงล่วงเกินอะไรกันไปในนั้นไม่ใช่ความจริง แต่เล่นกันไปตามบท อาจมีเพลงไหลไม่ชอบหูกันบ้างก็อย่าได้ถือโทษโกรธเคือง นี่เป็นธรรมเนียมที่จะขาดเสียไม่ได้

เครื่องประกอบจังหวะ เวที และการแต่งตัว

เอนก นาวิกมูล (2550, หน้า 531) ได้กล่าวถึง เครื่องประกอบจังหวะ เวทีและการแต่งตัวไว้ดังนี้
เครื่องประกอบจังหวะ เพลงฉ่อยใช้เพียงการปรบมืออย่างเดียว แต่ปัจจุบันใครจะเอารับ ฉิ่ง กลองมาตีประกอบบ้างอย่างที่เห็นในทุกวันนี้ก็ไม่ผิดอะไร เป็นการเพิ่มเติมเอาภายหลังเพื่อความสนุกสนาน

เวที สมัยก่อนไม่มีเวที เล่นกันบนลานดินนี้แหละ เขายืนกันเป็นวง พ่อเพลงแม่เพลงรุ่นเก่าจึงเรียกเพลงฉ่อยว่า เพลงวง ส่วนคนดูก็ยืนดูนั่งดูกันรอบ ๆ ไม่ใช่นั่งดูบนเก้าอี้สบาย ๆ ข้างเดียวอย่างเวทีสมัยใหม่

การแต่งตัว ชายหญิงนุ่งผ้าโจงกระเบนกันทั้งนั้น เท่าที่เห็นชายมักนุ่งผ้าพื้น ส่วนหญิงมักนุ่งผ้าลาย แต่ถ้าสมัยก่อนทอผ้ากันเองตามหมู่บ้าน นายบัวเผื่อนว่าใช้ผ้าใช้ผ้าพื้นกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผ้าพิมพ์ลายยังไม่มีขาย เสื้อผ้าท่อนบน ชายใส่เสื้อคอกลม กระดุม 3 เม็ด นายบัวเผื่อนว่าเรียกเสื้อคอไทย นี่เป็นแบบเมื่อ 50-60 ปีก่อน แต่ก่อนนั้นเอาแนวไม่ได้ หญิงก็ใส่เสื้อไม่เป็นแบบแผน แต่มีผ้าสไบเฉียง ขาดไม่ได้ ชายมีผ้าขาวม้าเฉียงพุง เรื่องประหน้าทาแป้งต้องมีบ้างเป็นธรรมดา สมัยก่อนจะทาปากให้แดงก็มีลิ้นจี่ใช้ เป็นของมาจากเมืองจีน เขาทาไว้บนแผ่นกระดาษพับ เวลาจะใช้ก็เปิดแผ่นนั้นออกเหมือนเปิดหน้าต่าง จากนั้นก็เอาปากลงไปละเลงกับลิ้นจี่จนพอใจ จะเขียนคิ้วก็มีผงถ่านกากมะพร้าวทาเสียดำปื้อแป้งนั้น จะใช้แป้งเงินเหนียวเหนอะ ติดหน้าดีนัก

ลักษณะคำประพันธ์

บทกลอนเพลงฉ่อยจะเป็นเพลงที่มีจังหวะกระชับ ใช้จังหวะการปรบมือประกอบของลูกคู่เป็นหลัก จำนวนคำที่ใช้ไม่แน่นอน แล้วแต่ผู้ร้องจะเอื้อนเสียง หรือรวบคำให้ลงจังหวะ จึงจะพอสรุปฉันทลักษณ์ของ เพลงฉ่อย พอเป็นแนวทางได้ดังนี้คือ คำกลอนหนึ่งจะมี 4 วรรค วรรคละประมาณ 4-6 คำคำสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับคำที่ 2 หรือ 3 ของวรรคที่ 2 คำสุดท้ายของวรรคที่ 2 สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ 3 ส่วนวรรคที่ 4 ไม่ต้องลงสัมผัส แต่ถ้าลงท้ายด้วยคำใด คำสุดท้ายของกลอนบทต่อไปก็ต้องลงให้สัมผัส กับคำนี้เสมอบทกลอนสุดท้ายที่ใช้ลงเพลงวรรคสุดท้ายจะมีเพียง 2 คำเพราะต้องเอื้อนเสียงลงลูกคู่จะร้องรับว่า “เอ้อชา เอ้อชา ชา ละฉ่า ชา หนอยแม่”

ตัวอย่างลักษณะคำประพันธ์เพลงฉ่อย

ลูกจะสืบสานเพลงพื้นบ้านประจักษ์	เพื่อช่วยอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านไทย
จะรำจะร้องอย่าให้ข้องขัด	เพราะเพิ่งเริ่มฝึกหัดกันก็มาใหม่
ขอให้คนดูชอบใจหนูทุกคน	ปรบมือให้สักหน เป็นไร
ลูกคูร้องรับ “เอ้อชา เอ้อชา ชา ละฉ่า ชา หนอยแม่”	

เอกลักษณ์ของเพลงฉ่อย

เอนก นาวิกมูล (2550, หน้า 532-533) กล่าวไว้ดังนี้

ลักษณะเด่นของเพลงฉ่อยที่เราทั่วไปได้ยินแล้วต้องคุ้นหูคือ เพลงนี้ร้องรับว่า เอ้อชา... รับเพลงอย่างนี้ เพลงพื้นเมืองอื่นๆ ไม่มีกัน เรื่องรับเอ้อชานี้ ยังมีรายละเอียดควรสังเกตเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย คือ เขารับสั้นยาวไม่เหมือนกัน มีเป็น 3 แบบอย่างที่น่ายบว้าเพื่อนแบ่งและแสดงไว้เมื่อสังเกตดูก็เห็นเป็นจริง

ทางเหนือ คือ ทางอุทัยธานี ทางนครสวรรค์ เขารับว่า เอ้อชา เอ้อชา เอ้อชา ฉ่าชา (ไม่มีหนอยแม่)

ทางกลางๆ เช่น อ่างทอง สุพรรณบุรี อยุธยา รับว่า เอ้อชา ชา ฉ่าชา (ไม่มีหนอยแม่)

ทางใต้ หมายถึง กรุงเทพฯ ทางราชบุรี รับว่า เอ้อชา ชา ฉ่าชา หนอยแม่

แต่เวลามาเล่นรวมกันก็มักรับเป็นอย่างทางกรุงเทพฯ ไป คือมี หนอยแม่ด้วย ตอนนี้เป็นตอนที่ต่างมาประสานให้กลมกลืนกันแล้ว เราจึงอาจไม่ได้สังเกต

แต่ถึงกระนั้น ไม่ว่าเขาจะรับเพลงท้ายสุดว่าอย่างไร แต่ที่เหมือนกันก็คือคำว่า เอ้อชา...

ทักษะการร้องเพลงฉ่อย

เอนก นาวิกมูล (2550, หน้า 535-538) ได้ให้ความหมายของทักษะการร้องเพลงฉ่อยว่า

การหัดเพลงนั้นน่าสนุก เล่นเพลงฉ่อยต้องหัดร้องหัดรำ เพราะยังต้องเล่นเข้าเรื่อง หรือคือ เล่นเพลง (ฉ่อย) ทรงเครื่องอีกด้วย หมายความว่าถ้าไม่เล่นเป็นชุดเกี่ยวพาราสิหรือชุดเบ็ดเตล็ดอื่นใด ก็อาจเล่นเรื่องซุงซ้างซุนแฉนตอนใดตอนหนึ่ง เล่นเรื่องไกรทอง พระอภัยมณี เรื่องจันทโครพ เป็นต้น ก็คล้ายกับเล่นยี่เก แต่ยังไว้ลายของตัวเองซึ่งเป็นเพลงฉ่อยอยู่ โดยไหว้ครู เกริ่น ประก๊อย่างเพลงฉ่อย แม้แต่เวลาเข้าเรื่องก็ยังร้องเพลงฉ่อย ซึ่งยังมีการพลิกแพลงร้องเป็นสำเนียงอื่นๆ ด้วย เช่น ร้องสำเนียงลาวบ้าง แหลมมหาพนบ้าง ทำนองพุทธโฆษาโล่สำเภาบ้าง ทำให้หน้าฟัง และเป็นการเล่นที่สอดคล้องกับท้องเรื่อง เวลาเรื่องนี้ ที่ผิดไปจากเพลงฉ่อยธรรมดาจึงมีอยู่ตรงแต่ที่ว่าต้องมีปีพาทย์มาประกอบด้วย เพราะต้องเล่นเป็นเรื่องอย่างเล่นยี่เกหรือละคร

เรื่องการหัดร้องเพลงต้องอ่านให้ละเอียดอีกบทหนึ่งต่างหาก เพราะเป็นการกล่าวรวมเขาต้องหัดรำ เชิด เสมอ หรืออะไรๆ ต้องเป็น ผู้หญิงอาจหัดเป็นนางวันทอง นางศรีมาลา นางสร้อยฟ้า เล่นตอนหึงหวงกันสนุก ถ้าผู้ชายก็หัดเป็นซุนแฉน พระไวย หรือพระอภัยมณี เป็นต้น เมื่อพูดถึงเรื่องเพลงทรงเครื่อง ยายทองอยู่ก็ชอบนึกถึงจันทโครพซึ่งดูจะเป็นที่ประทับใจของแกจริงๆ แกว่าลูกศิษย์ที่แกหัด มั่นว่าดี

“พอนายโจรโดดพ้น พระจันทร์ก็แหง	โจรยื้อจันทร์แยงเอามาได้
ร้องบอกแม่โมรา	ส่งพระขรรค์ออกมาไวไว
เห็นผ้าเรียกหา จะส่งให้พระจันทร์	รี้ก็กลัวจะฆ่าโจรตาย
ฉันก็เลยยื่นด้ามเข้าไปท่ามกลาง	ฉันไม่เข้าไปข้างผู้ใด (เอ๋ชา)”

เวลาจะหัดร้องเพลงให้เสียงดังกังวาน ครูบางคนให้ลงไม้ร้องโน้มนำให้เต็มเสียงจนน้ำหูคุดพลักๆ เชื่อว่าทำให้เสียงลึกได้ดี ต่อเมื่อหัดจนเห็นว่าพอออกโรงได้ ก็เอาไปช่วยเป็นลูกคู่ หรือเป็นคอสอง คอสาม หัดหาความชำนาญเรื่อยไปจนกว่าจะคล่องตัว เอาตัวรอดได้ในที่สุด

การร้องเพลงฉ่อยซึ่งเป็นเพลงพื้นบ้านนั้นมีลักษณะของกลอนแบบเดียวกับเพลงเรือ (โดยมากจะลงแบบกลอนโล) ไม่มีกลอนบทส่งแบบเพลงเรือ วิธีเล่นจะสนุกและรวดเร็วกว่าเพลงเรือ จะเริ่มต้นกลอนไหว้ครู และเกริ่นใช้กลอนเพลง มีต้นเสียง ใช้ลูกคู่ปรบมือรับเป็นจังหวะ (บุญเสริม แก่นประกอบ, 2552)

การอนุรักษ์เพลงฉ่อย

เพลงฉ่อยอาจจะยังไม่ตาย ด้วยท่วงทำนองที่ง่าย กลอนง่าย และหัดร้องได้ไม่ยาก เพลงฉ่อยประทับใจคนทั้งหลายตลอดมา มีเพลงฉ่อยบทต่างๆ ที่เราสามารถเก็บข้อมูลได้มากมาย แม้เพลงพ่อเพลงที่เล่นเพลงลำตัดหรือเพลงพื้นเมืองอย่างหนึ่งอย่างใดในปัจจุบันส่วนมากมักจะร้องเพลงพื้นเมืองชนิดนี้เป็น

เราจะพบหรือได้ฟังเสียงของ ขวัญจิต ศรีประจันต์ ออกมาโต้ตอบกับนายไสว หรือนายกรวย ด้วยเพลงทำนองเพลงฉ่อย แม่ประยูร หรือหวังเต๊ะ นางบุญชู ไม่ว่าจะบนจอแก้วหรือจากม้วนเทปที่อัดขาย

เราคงได้เคยฟังเพลงหนุ่มสุพรรณที่เข้ากับเพลงสาวนครปฐม นั่น คือ เพลงฉ่อยที่เมืองมนต์ สมบัติเจริญ เอามาร้อง และถ้าเราไม่เคยฟังเพลงนี้ เราคงอาจเคยฟังเพลงกับข้าว เพชฌฆาตของ ขวัญจิต ศรีประจันต์ บ้าง อย่างน้อยก็น่าจะเข้าหูแล้วสักเที่ยว นั่นคือเพลงฉ่อยเหมือนกัน

บัดนี้ ถึงแม้ว่าเพลงรุ่นเก่าหลายคนอย่างเช่น แม่บัวผัน จันทรศรี ยายด้วน ดาพรหม หรือแม่อิน แม่ขุนสำราญจะตายไปแล้ว แต่เราเชื่อว่าเพลงพื้นเมืองชนิดนี้จะคงอยู่ไปได้ถ้าเราสนใจ

ลำดับขั้นตอนในการแสดงเพลงฉ่อย

เพลงอีแซวและเพลงฉ่อย เป็นเพลงปฏิพากย์ของภาคกลางที่มีขั้นตอนการแสดงเพลงคล้ายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพลงฉ่อยถือว่าเป็นต้นแบบของเพลงอีแซว “เพราะว่าเพลงอีแซวเดินตามแบบเพลงฉ่อยหมด” (อเนก นาวิกมูล, 2527, หน้า 682) ดังนั้นเพลงทั้งสองประเภทจึงมีขั้นตอนของการเล่น พอสรุปได้ดังนี้

1. การไหว้ครู
2. การร้องเพลงเกริ่น

3. การร้องเพลงประหรือบททักทาย(โต้ตอบ)

4. การร้องเพลงลาและอวยพร

การไหว้ครู เป็นการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และระลึกถึงผู้มีพระคุณ เป็นการบอกกล่าวขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เคารพนับถือ ได้แก่ พระพุทธเจ้า เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ ผีसाงเทวดา พระรัตนตรัย ตลอดจนพ่อแม่ครูบาอาจารย์หรือครูเพลง โดยฝ่ายชายจะร้องก่อนและตามด้วยฝ่ายหญิง

ก่อนการแสดงจะมีการไหว้ครู โดยมีพานกำนล ดอกไม้ ธูปเทียน หมาก พลู บุหรี่ เหล้าเงิน เมื่อก่อนหกสิ่ง ต่อมาเปลี่ยนเป็นหกบาท และสิบสองบาทและมีบทกลอนออกมาร้องไหว้ครูเป็นทำนองเพลงฉ่อย ฝ่ายชายฝ่ายหญิงก็จะ ไหว้คล้ายกันในการทำนองเดียวกัน ตั้งแต่คุณพระศรีรัตนตรัย คุณพ่อคุณแม่ คุณครูบาอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชา เพื่อให้ร้องว่าดี

การร้องเพลงเกริ่น หลังจากทั้งชายและหญิงไหว้ครูจบแล้ว ก็มาถึงขั้นตอนที่ฝ่ายชายจะต้องเชิญชวนฝ่ายหญิงออกมาเล่นเพลง ซึ่งแม่บัวผัน สุพรรณยศได้กล่าวว่า การร้องเพลงเกริ่นเป็นการร้องของฝ่ายและหญิงก่อนที่จะมาพบกัน ประกอบด้วยการร้องเพลงออกตัว คือเพลงแนะนำตัวเชิงอ่อนน้อมถ่อมตน เพลงถ่อมตัวเพื่อเป็นการสมมติเหตุการณ์ว่าต้องแต่งตัวเพื่อชวนเพื่อนไปเที่ยวบ้าน สาว ๆ ก็ร้องเพลงแต่งตัว ส่วนเพลงปลอบร้องเพื่อเชิญชวนสาวออกมาเล่นเพลง

การร้องเพลงประ เป็นการทักทายโต้ตอบหรือปะทะคารมกันของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่พบกัน หรือความหมายอีกอย่างหนึ่งคือ การร้องเพลงประ คือการร้องเพลงแก้กันของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง เป็นเพลงที่ต้องปะทะคารมกัน คนโบราณเรียกว่า ประะ การร้องบทประจะประกอบด้วยเพลงดับต่าง ๆ มากมายตามแต่ผู้ร้องจะนำมาร้องเล่น เหมือนเป็นการทักทายกันด้วยการร้องเพลงแทนคำพูด บทประจะเป็นที่นิยมร้องกันมากที่สุดเพราะเป็นบทที่แสดงฝีปากได้เต็มที่และสามารถแทรกเรื่องต่างๆ ไปได้มากที่สุด การร้องเพลงดับต่าง ๆ มักจะใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงปฏิภาณไหวพริบและความสามารถของผู้ร้อง ทำให้ผู้ดูสนุกสนาน กล่าวได้ว่าการร้องประเป็นบทที่สำคัญของการเล่นเพลงก็ได้ ส่วนใหญ่ปัจจุบันจะไม่ค่อยเล่นเพลงเรื่อง แต่จะร้องเพลงดับต่างๆแทน

บทประจึงเป็นหัวใจของการเล่นเพลง เพราะเป็นช่วงที่ผู้ชมเฝ้ารอคอยฟังเพลงแม่เพลงปะทะฝีปาก แสดงความสามารถในการชิงไหวชิงพริบกัน เพลงฉ่อยจะนิยมว่าบทประกันมากกว่าบทอื่น ส่วนดับที่นิยมเล่นได้แก่ ดับผูกรัก ดับสู้ขอ ดับลักหาพาหนะ ดับชิงชู ดับตีหมากผั่ว

การร้องเพลงลาและอวยพร เมื่อเล่นเพลงโต้ตอบกันใกล้จบหรือหมดเวลาแล้ว จะมีการร้องเพลงลาอาลัยกัน หรืออวยพรผู้ชม อาจแสดงความอาลัยผู้ชมบ้าง ขอบคุณบ้าง จากนั้น

ผู้เล่นเพลงต่างก็ขอขมาต่อกัน เพราะระหว่างการเล่นเพลงอาจมีการล่วงเกินกันบ้าง จึงมีการขอโทษกันเป็นธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติทุกครั้งหลังจากจบการแสดง

จากขั้นตอนดังกล่าวนี้เป็นหลักที่ผู้เล่นเพลงได้ยึดถือปฏิบัติกันมา ถ้ามีเวลาจำกัด ผู้เล่นเพลงอาจจะลดขั้นตอน ตัดบางบทออกหรือสามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อความเหมาะสม เพราะขั้นตอนทั้งหมดนี้ ต้องใช้เวลามากในแต่ละบท ปัจจุบันจึงนำมาร้องเพียงบางบท ส่วนใหญ่จะเป็นบทพระ ส่วนบางบทอาจตัดไปเพราะเวลาน้อย เช่น ตัดบทไหว้ครูออกไป แต่จะมีการไหว้ครูหลังเวทีเสมอ

ตัวอย่างเพลงฉ่อย

ร้องโดย นายไสว วงษ์งาม และแม่บัวผัน จันทรศรี

วันศุกร์ที่ 29 ธันวาคม 2529

ไสวเอ็งเออ เอ่อเออเอ็งเอ๊ย

ไต่ยีนสำเนียงเสียงก็ผู้หญิง
จะจัดแจงแต่งตัว เราไม่มีอยู่ชั่ว
เดินกรง (ตรง) ขึ้นเรือนหีบเอาม่วงโรง
นุ่งจีบหีบหย่ง ผ้ดาโงงมาถือ
ตัดผมหวีไหย่ง รองทรงซิบสั้น
แต่พอแต่งสำเร็จ เราก็ลงจากเรือน
แต่พอลงจากเรือน มันก็ได้เวลา
(เอ้อชา ซา ฉ่าซาซ่า)

นี่สาว ๆ เขามาอยู่ไปทำไม...

ร้องเรียกแม่เพลง นื่องอย่างนี้ให้เพลิน
นี่เข้ามาอี้นรอกันอยู่เป็นนาน
(เอ้อชา ซา ฉ่าซาซ่า)

บัวผัน (พูด-เสียงใครเขามาเรียกกันละแม่บุญมา แม่ตะลุ่ม แม่สงวน ไปกันไหมล่ะจ๊ะ)

เออ...ใครเนื้อเชียวนะใครหนอ

(เอ้อชา ซา ฉ่าซาซ่า)

จำจะออกไปดูเสียให้รู้จัก

ร้องทนาย

แม่เลยเอื้อนกายขยายการ

(เอ้อชา ซา ซาซ่าซ่า)

คราวนี้แม่เหยียบกระเบื้อง (ระเบียง)

เหยียบดอม่อหัวแม่มัน (โอ้ยแม่) เดินไป

พอมมาถึงกระไดนี้ฉันนี่ก็กระดาก

ก็แต่พอเจียบโสดแล้วก็ฟังเสียง

มันเสนาะเพราะจริงนะแม่ชื่นใจ

นั่นแน่สาว ๆ เขามาที่นี่มากมาย

ดาโงงทอสีมือเลยก็เมืองไทย

หีบเอาพัดกระพือ ต่างลมพระพาย

ต่างอเมริกัน แต่งให้ทันสมัย

แลดูงามกว่าเพื่อน และดูผึ่งผาย

เห็นสาว ๆ เขามาจะอยู่ไปทำไม

ดูเวลาจะเกินนี้กันลงไป

อยู่กันที่หลังบ้านมาเมื่อไร

เสียงมาเรียกอีแม่ซอลละไม

เสียงมาเรียกอีแม่ซอลละไม

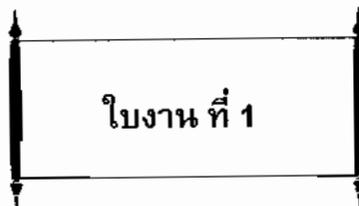
เสียงใครมาร้องทัก (โอ้ยแม่) ร้องทนาย,

จะออกไปตอบสุนทรเจ้าผู้ชาย

จะออกไปตอบสุนทรผู้ผู้ชาย...ก็ผู้ชาย

เสียงลงนอกชาน

ไม่มีใครร้องทักฉันไม่ไป(เอ้อชา ซา ซ่าฉาดซา)

ใบงาน ที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถาม ดังต่อไปนี้

1. เพลงน้อยมีประวัติความเป็นมาอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. นักเรียนบอกลำดับและธรรมเนียมการเล่นเพลงน้อย

.....

.....

.....

.....

.....

3. นักเรียนบอกเครื่องประกอบจังหวะ เวที และการแต่งตัว ในการแสดงเพลงน้อย

3.1 เครื่องประกอบจังหวะ.....

3.2 เวที.....

3.3 การแต่งตัว

ชาย.....

.....

.....

.....

.....

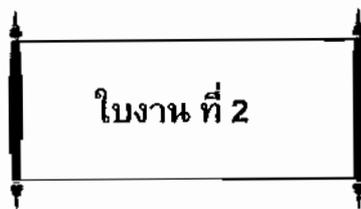
หญิง.....

.....

.....

.....

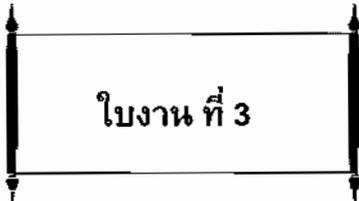
.....

คำชี้แจง นักเรียนเขียนแผนที่ความคิด (Mind Mapping) สรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับ
เพลงน้อย

ลงชื่อ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ใบงาน ที่ 3

คำชี้แจง

นักเรียนแบ่งกลุ่มทำหนังสือ

เรื่อง เพลงฉ่อยในหัวข้อที่

สนใจ พร้อมทั้งวาดรูป

และระบายสี

กลุ่มที่.....

สมาชิกในกลุ่ม.....

ชื่อเรื่อง.....

การประเมินผลรวบยอด

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติงานในกลุ่ม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากการแต่งคำประพันธ์เพลงน้อย

แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความตั้งใจและสนใจการแต่งคำประพันธ์เพลงน้อย			
2. การตรงต่อเวลา			
3. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
4. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การสรุปและแสดงความคิดเห็น	5			
กิจกรรม 2 การนำเสนอผลงานการแต่งคำประพันธ์ เพลงน้อย	5			
กิจกรรม 3 การทำกิจกรรมในใบงาน	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การพูดนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน	- พูดตรงประเด็น - ลำดับเนื้อหามีความต่อเนื่อง - แสดงแนวคิดชัดเจน - ออกเสียงถูกต้องชัดเจน	- พูดตรงประเด็น - ลำดับเนื้อหาที่มีความต่อเนื่อง - แสดงแนวคิดชัดเจน - ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน	- พูดตรงประเด็น - ลำดับเนื้อหาที่มีความต่อเนื่อง - แสดงแนวคิดไม่ชัดเจน - ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน	- พูดตรงประเด็น - ลำดับเนื้อหาไม่มีความต่อเนื่อง - แสดงแนวคิดไม่ชัดเจน - ออกเสียงไม่ถูกต้องชัดเจน
การแต่งเพลงฉ่อย	- ถูกฉันทลักษณ์ - ถูกอักขรวิธี - เนื้อหาครบถ้วน - สำนวนสร้างสรรค - คำทุกคำมีความหมายสอดคล้องกับเรื่อง - สะอาดเรียบร้อย	- ถูกฉันทลักษณ์ - ถูกอักขรวิธี - เนื้อหาครบถ้วน - สำนวนสร้างสรรค - คำทุกคำไม่มี - ความหมายสอดคล้องกับเรื่อง - ไม่สะอาดเรียบร้อย	- ถูกฉันทลักษณ์ - ถูกอักขรวิธี - เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สำนวนไม่สร้างสรรค - คำทุกคำไม่มี - ความหมายสอดคล้องกับเรื่อง - ไม่สะอาดเรียบร้อย	- ถูกฉันทลักษณ์ - ไม่ถูกอักขรวิธี - เนื้อหาไม่ครบถ้วน - สำนวนไม่สร้างสรรค - คำทุกคำไม่มี - ความหมายสอดคล้องกับเรื่อง - ไม่สะอาดเรียบร้อย

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเกี่ยวกับ เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ ที่เคยเรียนมาแล้วเช่น กลอนสี่ กลอนหก กลอนเจ็ด และกลอนแปด

ขั้นสอน

2. ครูนำตัวอย่างลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อย ในบทไหว้ครูมาให้ให้นักเรียนอ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามอักขรวิธีโดยพร้อมเพรียงกัน และอภิปรายร่วมกันในประเด็นดังนี้

2.1 ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อยเป็นอย่างไร

2.2 คำประพันธ์ของบทไหว้ครูสื่อความหมายอย่างไรบ้าง

3. นักเรียนช่วยกันเขียนแผนผังคำประพันธ์เพลงฉ่อยบนกระดานดำ

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาจากใบความรู้เกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อยเพิ่มเติม และช่วยกันแต่งคำประพันธ์ในหัวข้อเรื่องที่กำหนด

5. แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและส่งตัวแทนออกมาเขียนคำประพันธ์บนกระดานดำ กลุ่มละ 1 วรรค และหมุนเวียนสลับกันจนครบทุกกลุ่มและครบเนื้อหาตามที่ต้องการ

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการแต่งคำประพันธ์

6.1 แต่ละกลุ่มแต่งคำประพันธ์ของเพลงน้อยเป็นอย่างไร

6.2 มีการใช้คำสัมผัสที่ถูกต้องตามฉันทลักษณ์เพลงน้อยหรือไม่ ถ้าไม่ถูกต้องควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

6.3 มีการใช้ภาษาได้อย่างสละสลวยและมีความหมายหรือไม่...อย่างไร

6.4 ชื่นชอบการแต่งคำประพันธ์ของกลุ่มใด พร้อมทั้งให้เหตุผล

ขั้นสรุป

7. นักเรียนและครูร่วมกันอ่านคำประพันธ์ที่นักเรียนช่วยกันแต่งขึ้นมาอีกครั้ง และร้องเป็นทำนองเพลงน้อย

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้
2. ตัวอย่าง คำประพันธ์เพลงน้อย
3. แผ่นผังคำประพันธ์เพลงน้อย

ใบความรู้

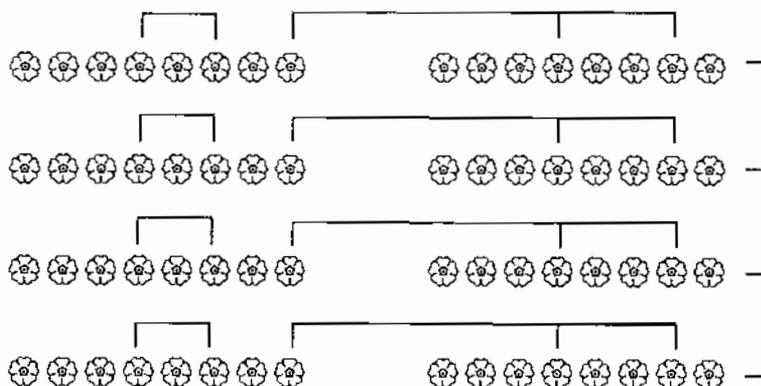
ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง ลักษณะคำประพันธ์ของเพลงฉ่อย

ลักษณะคำประพันธ์

เพลงฉ่อยเป็นกลอนเพลง หรือกลอนว่าปากเปล่า โดยอาศัยปฏิภาณเป็นส่วนใหญ่ เพราะฉะนั้น จึงกำหนดคำในวรรคแน่นอนที่เดียวไม่ได้ เวลาร้องถ้าใช้คำน้อยก็ต้องเอื้อนยาว หากใช้คำมากให้เอื้อนสั้น บทกลอนเพลงฉ่อยจะเป็นเพลงที่มีจังหวะกระชับ ใช้จังหวะการปรบมือประกอบของลูกคู่เป็นหลัก จำนวนคำที่ใช้ไม่แน่นอน แล้วแต่ผู้ร้องจะเอื้อนเสียง หรือรวบคำให้ลงจังหวะ จึงจะพอสรุปฉันทลักษณ์ของ เพลงฉ่อย พอเป็นแนวทางได้ดังนี้คือ คำกลอนหนึ่งจะมี 2 วรรค วรรคละประมาณ 6 -9 คำ คำสุดท้ายของวรรคหน้า สัมผัสกับคำที่ 4 หรือ 5 ของวรรคหลัง และคำสุดท้ายของวรรคหลังทุกวรรค จะต้องสัมผัสกันตั้งแต่ต้นจนจบ เสมอบทกลอนสุดท้ายที่ใช้ลงเพลงวรรคสุดท้ายจะมีเพียง 2 คำเพราะต้องเอื้อนเสียงลงลูกคู่จะร้องรับว่า “เอ้อชา เอ้อชา ชา ละฉ่า ชา หนอยแม่”

เพลงฉ่อยเป็นเพลงที่ว้าแก๊กันระหว่างชายหญิง บางที่บางท่านก็เรียกว่า เพลงวง เพราะเวลาเล่นจะต้องยืนล้อมวงกันเล่น พ่อเพลงและแม่เพลงจะต้องอยู่หัวแถว ลูกคู่ที่ยืนถัดมา เรียกว่าคอสอง คอสาม ฯลฯ ตามลำดับ เวลาเล่นขยับเท้าช้า ๆ หมุนไปเรื่อย ๆ

แผนผัง ฉันทลักษณ์การแต่งเพลงฉ่อย

ตัวอย่าง เพลงฉ่อย

บทไหว้ครู

(ชาย) โอ่ง โง โง ฉะ โอ่ง โง้ย

ตั้งจิตวันทาหม่อมการวะ

สิบนิ้วประนมพร้อมก้มกราบกราน

ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วทิศทุ่งท่า

วันนี้เด็กน้อยแซมซ้อยเชื่องช้า

อยากร้องเพลงฉ่อยตามรอยยายย่า

ขอให้ร้องดีมากมีคนชม

(ลูกคู่) เฮ้ชา เอ้ข้า ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

ก้มกราบคุณพระรัตนตรัย

บูรพาจารย์เพลงพื้นบ้านไทย

อินทร์พรหมยมนาตินฟ้าเกรียงไกร

แต่มีศรัทธาสืบสานของไทย

พร้อมใจกันมานักเพลงหน้าใหม่

ทั้งรำสวยเหมาะสม มั่นใจ

ลักษณะคำประพันธ์และการแต่งเพลงฉ่อย

กลอนเพลงฉ่อย ใช้ฉันทลักษณ์แบบเดียวกันหมด ตั้งแต่ไหว้ครูจนกระทั่งจบ โดยไม่เปลี่ยนฉันทลักษณ์ มีลักษณะคำประพันธ์เป็นกลอนหัวเดียว มีแผนผังลักษณะคำประพันธ์ดังต่อไปนี้

เพลงฉ่อยมีลักษณะคำประพันธ์เป็นกลอนหัวเดียว เหมือนเพลงพื้นบ้านภาคกลางทั่วไป เช่น เพลงเรือ เพลงอีแซว และเพลงพวงมาลัย คือ กลอนที่ลงท้ายสัมผัสเสียงเดียวกันทั้งบท ซึ่งชาวบ้านจะเรียกชื่อกลอนตามสัมผัสที่ลงท้ายนั้นๆ เช่น กลอนไล เป็นกลอนที่มีคำสุดท้ายของบาทหรือบทลงด้วยเสียงสระโ ओทุกคำ กลอนลา เป็นกลอนที่มีคำสุดท้ายของบาทหรือบทลงเสียงสระอาทุกคำและกลอนลี เป็นกลอนที่มีคำสุดท้ายของบาทหรือบทลงท้ายด้วยเสียงสระอี เป็นต้น แต่กลอนที่ใช้กันมากที่สุดในการเล่นเพลงฉ่อย คือ กลอนไล และกลอนที่นิยมใช้รองลงไป ได้แก่ กลอนลาและกลอนลี ตัวอย่างดังนี้

กลอนไล

พี่พบนวลน้องมาร้องเพลงเล่น

ขอเชิญมารำแม่งามข้าคนดี

แม่คุณเนื้อเย็นเป็นแก้วยาใจ

ขอเชิญแม่มาทางนี้เร็วไว

กลอนลา

ไหว้พระพุทธเจ้าที่สว่างเข้านิพพาน

ไหว้พระพุทธที่ล้ำไหว้พระธรรมที่เลิศ

สิบอายุทรงญาณนั้นด้วยปัญญา

ไหว้พระสงฆ์ผู้เปิดประเด็นศึกษา

กลอนลี

เดินตามติดต้อยแม่สาวน้อยนวลนาง

ถ้าว่าถึงเรือนพ่อจะต้องเล่น

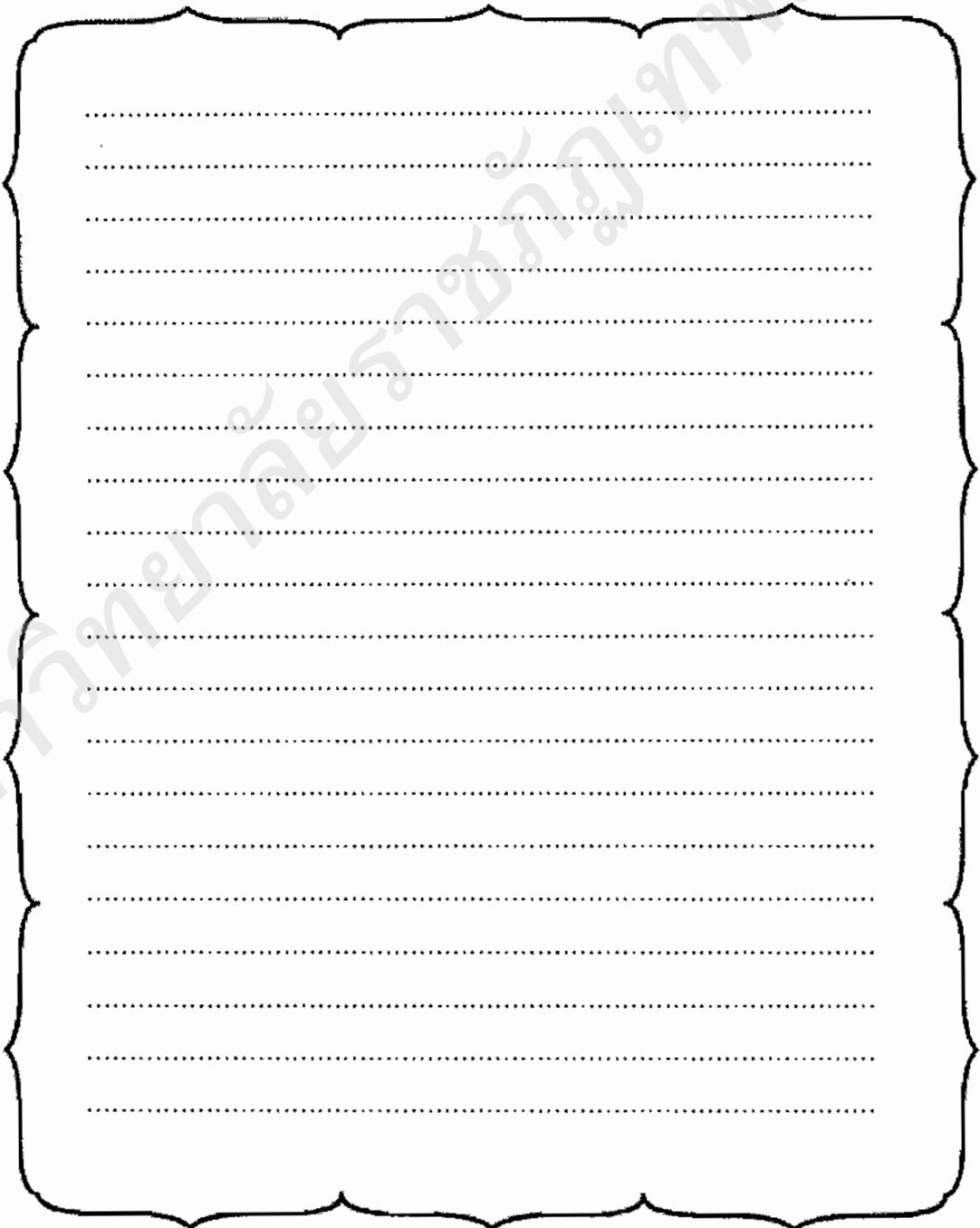
เดินพลางคิดพลางมองทำขวัญ

แอบดูให้เห็นเสียเย็นวันนี้

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันแต่งเพลงน้อย เรื่อง การอนุรักษ์เพลงน้อย

A large decorative frame with a scalloped border, containing 20 horizontal dotted lines for writing.

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การดู การพูดและการฟังและการร้องเพลงน้อย
การประเมินผลรวบยอด

การประเมินผล

1. สังเกตการเคาะจังหวะ การปรบมือ
2. สังเกตการซักถามและการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตการร้องเพลงน้อย
4. สังเกตการวิเคราะห์ปัญหา

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การฝึกร้องเพลงน้อย			
4. การสนทนาซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. สังเกตการวิเคราะห์ปัญหา			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 ฝึกร้องเพลงน้อยตามครู ปราชญ์ชาวบ้าน หรือจากแถบบันทึกเสียง	5			
กิจกรรม 2 วิจารณ์การร้องเพลงของกลุ่มตนเอง และ ของกลุ่มเพื่อน	5			
กิจกรรม 3 การกลุ่มนำเสนอการร้องเพลงน้อยของ แต่ละกลุ่ม	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมี เหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การร้องเพลง น้อย	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระถูกต้อง -ร้องถูกจังหวะ -ความสามารถในการ แสดงออก -มีปฏิภาณ ไหวพริบ	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระถูกต้อง -ร้องถูกจังหวะ -ไม่มีความสามารถ ในการแสดงออก -มีปฏิภาณ ไหวพริบ	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระถูกต้อง -ร้องไม่ถูกจังหวะ -ไม่มีความสามารถ ในการแสดงออก -มีปฏิภาณ ไหวพริบ	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระไม่ถูกต้อง -ร้องไม่ถูกจังหวะ -ไม่มีความสามารถ ในการแสดงออก -มีปฏิภาณ ไหวพริบ

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับประสบการณ์ในการฟังเพลงน้อยหรือชมการแสดงเพลงน้อย

ขั้นสอน

2. เชิญปราชญ์ชาวบ้านมาร้องเพลงน้อยในบทไหว้ครู ให้นักเรียนฟัง (หรือให้นักเรียนฟังเสียงร้องเพลงน้อยของศิลปินต่างๆ จากแถบบันทึกเสียง) โดยให้นักเรียนสังเกตวิธีการร้องและปรบมือให้เข้าจังหวะ

3. นักเรียนร่วมกันสนทนาและซักถาม เกี่ยวกับวิธีการร้องเพลงน้อยที่ถูกต้อง

4. ครูหรือปราชญ์ชาวบ้านอธิบายพร้อมทั้งสาธิตวิธีการร้องเพลงน้อยให้ถูกต้องตามอักขระวิธี ของทำนองและจังหวะอีกครั้ง

5. นักเรียนฝึกร้องเพลงน้อยตามครู ปราชญ์ชาวบ้าน หรือจากแถบบันทึกเสียงทีละวรรคจนจบเพลง จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มร้องเพลงกันเอง กลุ่มละ 1 วรรคสลับสมุนเวียนกันจนครบทุกกลุ่ม โดยมีการบันทึกเทปการร้องเพลงของนักเรียนทุกกลุ่มแล้วเปิดให้นักเรียนฟัง

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มวิจารณ์การร้องเพลงของกลุ่มตนเอง และของกลุ่มเพื่อน

7. ร่วมกันอภิปรายถึงวิธีการแก้ไขข้อบกพร่องในการร้องเพลงให้ถูกต้องตามทำนองเพลงน้อย

ขั้นสรุป

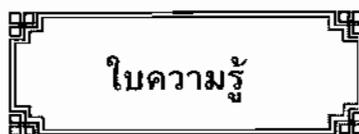
8. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงน้อยในบทไหว้ครูอีกครั้ง

9. นักเรียนฝึกฝนการร้องเพลงน้อยที่ถูกต้องตามทำนองอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความ

ชำนาญ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. เนื้อร้องของเพลงน้อยในบทไหว้ครู
2. ประชาชนชาวบ้าน
3. แถบบันทึกเสียง
4. เครื่องบันทึกเสียง

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8
เรื่อง การฝึกร้องเพลงฉ่อย

เพลงฉ่อยและเพลงอีแซว เป็นเพลงปฏิพากย์ของภาคกลางที่มีขั้นตอนการแสดงเพลงคล้ายกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เพลงฉ่อยถือว่าเป็นต้นแบบของเพลงอีแซว “เพราะว่าเพลงอีแซวเดินตามแบบเพลงฉ่อยหมด” (อเนก นาวิกมูล, 2527, หน้า 682) ดังนั้นเพลงทั้งสองประเภทจึงมีขั้นตอนของการเล่น พอสรุปได้ดังนี้

1. การไหว้ครู
2. การร้องเพลงเกริ่น
3. การร้องเพลงประหรือบททักทาย(โต้ตอบ)
4. การร้องเพลงลาและอวยพร

การไหว้ครู เป็นการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ และระลึกถึงผู้มีพระคุณ เป็นการบอกกล่าวขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เคารพนับถือ ได้แก่ พระพุทธเจ้า เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ ผีสงฆ์ เทวดา พระรัตนตรัย ตลอดจนพ่อแม่ครูบาอาจารย์หรือครูเพลง โดยฝ่ายชายจะร้องก่อนและตามด้วยฝ่ายหญิง

ก่อนการแสดงจะมีการไหว้ครู โดยมีพานก้านล ดอกไม้ ธูปเทียน หมาก พลุ บุหรี่ เหล้า เงิน เมื่อก่อนทกสสิ่ง ต่อมาเปลี่ยนเป็นทกบาท และสิบสองบาทและมีบทกลอนออกมาร้องไหว้ครูเป็นทำนองเพลงฉ่อย ฝ่ายชายและลูกคู่จะนั่งยองๆ พ่อเพลงถือพานก้านลร้องเพลงไหว้ครูเป็นต้นเสียง ขึ้นต้นว่า “โอง โง โง ฉะ โอง โง้ย” ส่วนคนอื่นๆคอยร้องรับเป็นลูกคู่ ร้องรับว่า “เอ๋ ซา เอ๋ ซา ซา ละ ฉ่า ซา หนอยแม่ ” เมื่อฝ่ายชายไหว้เสร็จแล้วฝ่ายหญิงก็จะ ไหว้ครูบ้าง โดยแม่เพลงจะถือพานก้านลร้องไหว้ครูในทำนองเดียวกัน แต่นั่งพับเพียบไม่ต้องนั่งยองๆเหมือนฝ่ายชาย ขึ้นต้นว่า “ เอ็ง เงอ เงอ เอ่อ เอ็งเง้ย ” ส่วนคนอื่นๆก็คอยเป็นลูกคู่ ร้องรับว่า “เอ๋ ซา เอ๋ ซา ซา ละ ฉ่า ซา หนอยแม่ ” เป็นการไหว้ตั้งแต่คุณพระศรีรัตนตรัย คุณพ่อคุณแม่ คุณครูบาอาจารย์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชา เพื่อให้ร้องรำดี

บทไหว้ครู

(ชาย) โอง โง โง ฉะ โอง โง้ย

ตั้งจิตวันทาโน้มคารวะ

สิบนิ้วประนมพร้อมก้มกราบกราน

ไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วทิศทุ่งท่า

วันนี้เด็กน้อยแถมช้อยเซื่องช้า

อยากร้องเพลงฉ่อยตามรอยยายย่า

ขอให้ร้องดีมีคนชม

(ลูกคู่) เอ้ชา เอ้ชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

บทไหว้ครู

(หญิง) เอ็ง เอง เอง เอ้อ เอ็งเจ้ย

ยกมือขึ้นเหนือเศียรต่างรูปเทียนวันทา

ไหว้บิดรมารดาครูบาอาจารย์

ไหว้ครูเพลงฉ่อยโปรดช่วยหนูที

หนูจะสืบสานเพลงพื้นบ้านนั้นหนา

ได้รำได้ร้องให้ได้คล่องชัด

วอนท่านที่ดูชอบใจหนูทุกคน

(ลูกคู่) เอ้ชา เอ้ชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่ (บทไหว้ครู โดยคมคาย เกรอด)

ก้มกราบคุณพระรัตนตรัย

บูรพาจารย์เพลงพื้นบ้านไทย

อินทร์พรหมยมนาตินฟ้าเกรียงไกร

แต่มีศรัทธาสืบสานของไทย

พร้อมใจกันมานักเพลงหน้าใหม่

ทั้งรำสวยเหมาะสม มั่นใจ

กราบก้มเทวาทุกทิศทั่วไทย

หนูขอกล่าวขานให้เบิกบานฤทัย

ให้หนูร้องดีเหมือนกับใครใคร

เพื่อเพิ่มคุณค่าให้ดังไปไกล

เพราะเพิ่งฝึกหัดเพลงมาใหม่ใหม่

ช่วยเชียร์สักหน สะใจ

การร้องเพลงเกริ่น หลังจากทั้งชายและหญิงไหว้ครูจบแล้ว ก็มาถึงขั้นตอนที่ฝ่ายชายจะต้องเชิญชวนฝ่ายหญิงออกมาเล่นเพลง ซึ่งแม่บัวผัน สุพรรณยศได้กล่าวว่า การร้องเพลงเกริ่นเป็นการร้องของฝ่ายและหญิงก่อนที่จะมาพบกัน ประกอบด้วยการร้องเพลงออกตัว คือเพลงแนะนำตัวเชิงอ่อนน้อมต่อมตน เพลงต่อมตัวเพื่อเป็นการสมมติเหตุการณ์ว่าต้องแต่งตัวเพื่อชวนเพื่อนไปเที่ยวบ้าน สาวๆก็ร้องเพลงแต่งตัว ส่วนเพลงปลอบร้องเพื่อเชิญชวนสาวออกมาเล่นเพลง

บทเกริ่น

(ชาย) โอง โง โง ฉะ โอง โง้ย

สิบนิ้วน้อยน้อยเด็กฉ่อยน้อมนบ

ร้องเพลงพื้นบ้านขับขานครั้นตรง

ร้องเกริ่นกล่าวกลอนยังอ่อนชั้นเชิง

ถึงร้องไม่เก่งนักเพลงใจสู้

(ลูกคู่) เอ้ชา เอ้ชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

ผู้ชมที่เคารพมาฟังเด็กไทย

ร่วมเล่นบรรเลงเพลงฉ่อยชื่นใจ

หวังเพื่อบันเทิงหยอดยิ้มเยื้อย

ถ้าไม่รักก็เอ็นดู เป็นไร

บทเกริ่น

(หญิง) เอ็ง เงอ เงอ เอ่อ เอ็งเง้ย

สวัสดีท่านผู้ชมอย่าอารมณ์เสีย

นักร้องเพลงฉ่อยน้องน้อยรุ่นเยาว์

ที่มาวันนี้ฉันมีดีมาอวด

นึกว่าสงสารตัวฉันนั้นเกิด

ด้วยฉันยังเขลาเบาปัญญา

หากพลาดไปนิดผิดกันบ่อยบ่อย

(ลูกคู่) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่ (บทเกริ่น โดยคมคาย เกรอด)

มาช่วยกันเคลียร์พวกเราชาวไทย

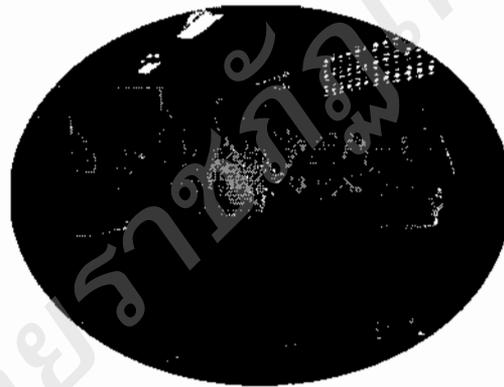
มาร่วมร้องเพลงแก้ด้วยความมั่นใจ

ไม่ได้มาประกวดแข่งขันอย่างใด

เพราะยังไม่บรรเจิดและไม่เข้าใจ

เริ่มฝึกหัดมาไม่ได้ตั้งใจ

ชาวคณะเพลงฉ่อย ขอภัย

การร้องเพลงประหรือบททักทาย (โต้ตอบ) เป็นการทักทายโต้ตอบหรือปะทะคารมกันของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่พบกัน หรือความหมายอีกอย่างหนึ่งคือ การร้องเพลงประ คือ การร้องเพลงแก้กันของฝ่ายชายและฝ่ายหญิง เป็นเพลงที่ต้องปะทะคารมกัน คนโบราณเรียกว่า ประระ การร้องบทประจะประกอบด้วยเพลงดับต่างๆ มากมายตามแต่ผู้ร้องจะนำมาร้องเล่น เหมือนเป็นการทักทายกันด้วยการร้องเพลงแทนคำพูด บทประเป็นที่นิยมร้องกันมากที่สุด เพราะเป็นบทที่แสดงฝีปากได้เต็มที่และสามารถแทรกเรื่องต่างๆ ไว้ได้มากที่สุด การร้องเพลงดับต่างๆ มักจะใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงปฏิภาณไหวพริบ และความสามารถของผู้ร้อง ทำให้ผู้ดูสนุกสนาน กล่าวได้ว่าการร้องประเป็นบทที่สำคัญของการเล่นเพลงก็ได้ ส่วนใหญ่ปัจจุบันจะไม่ค่อยเล่นเพลงเรื่อง แต่จะร้องเพลงดับต่างๆ แทน

บทประจึงเป็นหัวใจของการเล่นเพลง เพราะเป็นช่วงที่ผู้ชมเฝ้ารอคอยเพลงแม่เพลงปะทะฝีปาก แสดงความสามารถในการชิงไหวชิงพริบกัน เพลงฉ่อยจะนิยมว่าบทประกันมากกว่าบทอื่น ส่วนดับที่นิยมเล่น ได้แก่ ดับผูกรัก ดับสู้ขอ ดับลักหาพาหนะ ดับชิงชู ดับตีหมากผัว

บททักทาย (โต้ตอบ)

(ชาย) โอง โง โง จะ โอง โง้ย

พบสาวแสนสวยร่ำรวยเสน่ห์

อยากจะรู้จักน่ารักจริงจังจริง

ขอบอกสักนิดสะกิดสักหน่อย

(ลูกคู่) เอ๋ซา เอ๋ซ่า ซา ละ ฉ่า ซา หนอยแม่

วางมาดแสนเท่เห็นแล้วติดใจ

ดูท่าเยอหยิ่งไม่กล้าเข้าไป

พี่ชอบเธอไม่น้อย รู้ไหม

บททักทาย (โต้ตอบ)

(หญิง) เอ็ง เกอ เกอ เอ่อ เอ็งเง้ย

ได้ยินใครหนอมาขอรู้จัก

ตัวดำม่อต้อเหมือนหม้อรมควัน

ทำมาระรานกล่าวขานกำเกิ่น

ถ้าอยากรู้จักสมัครผูกพัน

(ลูกคู่) เอ๋ซา เอ๋ซ่า ซา ละ ฉ่า ซา หนอยแม่ (บทโต้ตอบ โดยคมคาย เกรอด)

เอ่ยปากทักท้วงน้องนี้ตกใจ

ดูช่างน่าขันเสียนี้กระไร

ไม่มีใครเชิญอย่ามาทวงใจ

เรามาเป็นเพื่อนกัน เอาไหม

การแสดงเป็นเรื่องราว เพื่อเพิ่มความสนุกสนานก็จะมีการแสดงเป็นเรื่องราว เรียกว่า “ด๊าบ” เช่น ด๊าบตีหมากฉั่ว ซึ่งจะว่าด้วยเรื่องเมียน้อยเมียหลวงทะเลาะกัน ด๊าบชิงชู ก็คือว่าด้วยเรื่องเมียไปมีชู หรือไปมีคนรักใหม่ ฝ่ายชายก็จะแย่งชิงฝ่ายหญิง หรืออาจนำมาเล่นเป็นเรื่องเกี่ยวกับวรรณคดีไทย เช่น พระอภัยมณี สังข์ทอง โดยใช้วงปีพาทย์ประกอบการแสดงคล้ายลิเกหรือละคร แต่จะใช้บทร้องเป็นเพลงฉ่อย ก็จะเรียกว่า “เพลงทรงเครื่อง”

บทอนุรักษเพลงพื้นบ้าน

(ชาย) โอง โง โง จะ โอง โง้ย

ขอบคุณจริงจังจริงเพื่อนหญิงใจดี

เพลงพื้นบ้านไทยยิ่งใหญ่ยั่งยืน

รุ่นปู่รุ่นย่าเริ่มมาเนิ่นนาน

ร้องกลอนเกริ่นกล่าวเรื่องราวท้องถิ่น

พร้อมศาสตร์และศิลป์ศิลป์ล้ำเลิศ

จึงควรรักษานำพาสืบสาน

(ลูกคู่) เอ๋ซา เอ๋ซ่า ซา ละ ฉ่า ซา หนอยแม่

เรามาสมัครคืออนุรักษเพลงไทย

ฟังแล้วสดชื่นรื่นเริงฤทัย

เป็นเพลงพื้นบ้านเอกลักษณ์ของไทย

ใครได้ยลยินติดอกติดใจ

สืบทอดก่อเกิดแปลกกว่าชาติใด

มาร้องเพลงพื้นบ้าน ร่วมใจ

บทอนุรักษเพลงพื้นบ้าน

(หญิง) เอ็ง เกอ เกอ เอ่อ เอ็งเง้ย

มาร่วมร้องรำเลิศล้ำรักษา

ถ้าเราละเลยเพื่อนเอ๋ยขอเตือน

เพลงฉ่อยเจิดจ้ารู้จักทั่วไป

จะลืมและเลือนสูญหายสืบไป

จึงต้องช่วยกันสร้างสรรค์สืบสาน ร้องเพลงพื้นบ้านดั่งก้อนถิ่นไทย
 ปลุกฝั่งเขาวงกตทุกคนตระหนก ร่วมกันอนุรักษ์พื้นฟูร่วมใจ
 เชิญเด็กสุพรรณร่วมกันเกี่ยวกออย เชิญมาร้องเพลงฉ่อย ชื่นใจ
 (ลูกคู่) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่ (บทแสดงเป็นเรื่องราวโดยคมคาย เกรอด)

การร้องเพลงลาและอวยพร เมื่อเล่นเพลงโต้ตอบกันใกล้จบหรือหมดเวลาแล้ว จะมี การร้องเพลงลาอาลัยกัน หรืออวยพรผู้ชม อาจแสดงความอาลัยผู้ชมบ้าง ขอขอบคุณบ้าง จากนั้น ผู้เล่นเพลงต่างก็ขอชมมาต่อกัน เพราะระหว่างการเล่นเพลงอาจมีการล่วงเกินกันบ้าง จึงมีการขอ โทษกันเป็นธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติทุกครั้งหลังจากจบการแสดง

บทอวยพร

(ชาย) โอ่ง โง โง ฉะ โอ่ง โง้ย
 จะขออวยพรไว้ก่อนก่อนจาก ส่งเสียงส่งฝากชูช่วยอวยชัย
 ให้ท่านผู้ชมสุขสมสำราญ ชีวิตเบิกบานชื่นอกชื่นใจ
 ร่ำรวยล้านฟ้าก้าวหน้าเพิ่มพูน ญาติมิตรเกื้อกูลช่วยเหลือร่วมใจ
 ได้เป็นเศรษฐีมั่งมีเงินทอง ทั้งลาภผลกายกอง มากมาย
 (ลูกคู่) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

บทอวยพร

(หญิง) เอ็ง เกอ เกอ เอ้อ เอ็งเง้ย
 ท่านที่ไว้คู่ยังอยู่คนเดียว ได้คนแลเหลียวข้องเกี่ยวถูกใจ
 ที่มีคู่แล้วหวานแหวกว่าก่อน จะนั่งจะนอนสุขกายสุขใจ
 มุ่งหวังอะไรให้ได้ดังคิด พร้อมสิ่งศักดิ์สิทธิ์คุ้มครองโพยภัย
 ใครชอบเพลงฉ่อยจงคอยรับโชค ท่องเที่ยวทั่วโลกเบิกบานฤทัย
 เพลงฉ่อยขอลาหวังมาสืบสาน อนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน คู่ไทย
 (ลูกคู่) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่ (บทอวยพร โดยคมคาย เกรอด)

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการร่ำและร้องเพลงน้อย

การประเมินผลรวบยอด

1. สังเกตการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น
2. สังเกตการใช้ภาษาทำร่ำ
3. สังเกตการวิเคราะห์ปัญหา

เครื่องมือการวัดและประเมินผล

1. แบบสังเกตพฤติกรรม
2. แบบประเมินผลกิจกรรม

ชิ้นงานหรือภาระงาน

1. สังเกตการใช้ภาษาทำร่ำ การพูดแสดงความคิดเห็นการวิเคราะห์ ความสนใจ
2. ประเมินผลงาน

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. มารยาทในการร่ำและร้องเพลงน้อย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การใช้ภาษาทำร่ำ			
4. การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. การแก้ปัญหาในฝึกการร่ำและร้องเพลงน้อย			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ
ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การปรบมือให้ถูกต้องตามจังหวะ ประกอบการร้องเพลง	5			
กิจกรรม 2 คิดภาษาทำท่าตามเนื้อร้องในบทไหว้ครู	5			
กิจกรรม 3 ทุกกลุ่มฝึกการใช้ท่าทำที่กลุ่มตนเองคิดขึ้น และร้องเพลงประกอบด้วย แล้วให้แต่ละ กลุ่มออกมาแสดงหน้าชั้น	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความ คิดเห็น	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิด ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมี เหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพ เหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล
การใช้ภาษา ทำท่า	-ท่ารับ สวยงาม อ่อนช้อย -จังหวะถูกต้องแม่นยำ กลมกลืนกับท่ารับ ขณะท่าเคลื่อนไหว -บุคลิกภาพมีความ มั่นใจสอดคล้องกับ อารมณ์ของเพลง -การแต่งกาย เหมาะสม สวยงาม -ความพร้อมเพรียง	-ท่ารับ สวยงาม อ่อนช้อย -จังหวะถูกต้องแม่นยำ กลมกลืนกับท่ารับ ขณะท่าเคลื่อนไหว -บุคลิกภาพมีความ มั่นใจสอดคล้องกับ อารมณ์ของเพลง -การแต่งกาย ไม่เหมาะสม ไม่สวยงาม -ไม่มีความพร้อมเพรียง	-ท่ารับ สวยงาม อ่อนช้อย -จังหวะถูกต้องแม่นยำ กลมกลืนกับท่ารับ ขณะท่าเคลื่อนไหว -บุคลิกภาพไม่มีความ มั่นใจกับอารมณ์ ของเพลง -การแต่งกาย ไม่เหมาะสม ไม่สวยงาม -ไม่มีความ พร้อมเพรียง	-ท่ารับ สวยงาม อ่อนช้อย -จังหวะไม่ถูกต้อง กลมกลืนกับท่ารับ ขณะท่าเคลื่อนไหว -บุคลิกภาพไม่มีความ มั่นใจกับอารมณ์ ของเพลง -การแต่งกาย ไม่เหมาะสม ไม่สวยงาม -ไม่มีความ พร้อมเพรียง

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงฉ่อยในบทไหว้ครูพร้อมกับปรบมือให้ถูกต้องตามจังหวะประกอบการร้องเพลง

ขั้นสอน

2. เชิญปราชญ์ชาวบ้านหรือครูผู้สอนที่มีความสามารถในการรำ อธิบายวิธีการรำให้สวยงาม และใช้ภาษาท่ารำให้สอดคล้องกับเนื้อร้อง พร้อมทั้งสาธิตการใช้ท่ารำประกอบการร้องเพลงฉ่อย

3. นักเรียนช่วยกันอภิปรายและคิดภาษาท่ารำตามเนื้อร้องในบทไหว้ครู เช่น "ตั้งจิตวันทา น้อมคารวะ ก้มกราบคุณพระ รัตนตรัย" ควรจะทำท่าอย่างไรให้เหมาะสมกับเนื้อร้องดังกล่าว

4. นักเรียนแบ่งกลุ่ม ออกเป็น 5 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มเลือกเนื้อร้องเพลงฉ่อยที่ชื่นชอบ และช่วยกันคิดท่ารำ

5. นักเรียนทุกกลุ่มฝึกการใช้ท่ารำที่กลุ่มตนเองคิดขึ้น และร้องเพลงประกอบด้วย จากนั้นให้แต่ละกลุ่มออกมาแสดงหน้าชั้น พร้อมทั้งซักถามความคิดเห็นของนักเรียนจากการชมการแสดงของเพื่อนแต่ละกลุ่ม ในเรื่องของการร้อง การรำ การประนมมือ และความพร้อมเพรียงของแต่ละกลุ่มเป็นอย่างไร

6. ครูหรือปราชญ์ชาวบ้านแนะนำการร้องและการใช้ภาษาท่ารำที่ถูกต้องอีกครั้งและให้คำแนะนำเพิ่มเติมในจุดบกพร่องของแต่ละกลุ่มที่ต้องปรับปรุงแก้ไขและให้นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้รับ

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนร่วมกันรำประกอบการร้องเพลงฉ่อยอีกครั้ง

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. เนื้อร้องเพลงฉ่อย ในบทไหว้ครู
2. แถบบันทึกเสียง
3. เครื่องบันทึกเสียง
4. ปราชญ์ชาวบ้าน

ใบความรู้

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9

เรื่อง การฝึกใช้ภาษาทำรำประกอบการแสดงเพลงน้อย

การฝึกทำท่าทางประกอบการแสดงเพลงน้อย

ในการร้องเพลงน้อย ถ้าผู้ร้องยืนร้องเฉยๆ ก็จะทำให้ดูแข็งไป ดังนั้นจึงควรทำให้การร้องดูอ่อนช้อยสวยงาม ผู้ร้องจะต้องแสดงลีลาท่าทางประกอบบ้างในบางตอน เป็นการรำประกอบนั่นเอง การรำ ควรฝึกไปพร้อมๆ กับการร้อง

ในการฝึกรำ ควรฝึกหัดโดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. ท่ารำของผู้ร้อง คือ พ่อเพลงและแม่เพลงจะรำตั้งแต่เริ่มร้องเกริ่นเพลง

ท่ารำของนักร้องนำหรือพ่อเพลงแม่เพลงในอดีต โดยเฉพาะพ่อเพลง เวลาร้องเพลงน้อย เขาจะย่อตัวโดยงอเข่าลง แล้วสองมือยื่นไปข้างหน้ารำทำตั้งวง จีบมือเข้าหาตัวแล้วย่อตัวตามจังหวะการปรบมือทำให้ผู้ดูรู้สึกสนุกตามไปด้วย สำหรับการรำ ไม่มีข้อกำหนดตายตัว หรือไม่มีท่ารำที่เป็นแม่บท

การทำท่าทางในขณะที่ร้องเพลงน้อย เป็นการแสดงท่าทางด้วยมือที่อ่อนช้อยกลมกลืนกันกับเนื้อหาของเพลงที่ร้อง สามารถทำท่าทางได้ตามอารมณ์เพลงจะยิ่งสวยงามน่าดูมาก การแสดงลีลาท่าทางประกอบเสียงร้องย่อมทำให้ผู้ดูมีความรู้สึกคล้อยตามไปด้วย

2. การแสดงของลูกคู่ หรือผู้แสดงประกอบอื่นๆ ถ้าจะให้ดูสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย ควรจัดการแสดงแบบยืนเป็นแถว แถวหน้ากลุ่มพ่อเพลง แม่เพลง จำนวน 2-4 คน ออกมาได้กัน ส่วนแถวหลังเป็นลูกคู่ จำนวน 6-8 คน ปรบมือไปตามจังหวะการร้อง

แม่บัวผัน จันทรศรี ได้ให้คำแนะนำว่า การรำในเพลงน้อยไม่ต้องรำสูงจะดูไม่สวย เพียงแค่ให้รำต่ำๆ วงแคบๆ และไม่ต้องรำตลอดเวลาที่ร้อง ให้ทำท่าทางประกอบเพลงบ้าง รำโชว์บ้างตามความเหมาะสมในเนื้อเพลง

ขวัญจิต ศรีประจันต์ พูดถึงท่ารำในการแสดงเพลงน้อย ได้ฝึกการรำมาจาก แม่บัวผัน จันทรศรี และสังเกตจากนักแสดงรุ่นครูท่านอื่นๆ เมื่อได้มีโอกาสแสดงเพลงน้อยร่วมกัน โดยไม่มีท่ารำตายตัวว่า เมื่อขึ้นต้นร้องเกริ่นจะต้องรำทำไต่ หรือเมื่อร้องเนื้อเพลงจะต้องรำทำไต่ แต่โดยมากเมื่อร้องขึ้นต้น เกริ่น ผู้ร้องจะยกมือทั้งสองข้าง หรือยกมือข้างใดข้างหนึ่งขึ้นมารำโดยการม้วนข้อมือแล้วจีบนิ้วเข้าหาตัวเองแล้วปล่อยจีบออกไป พอร้องเนื้อเพลงก็จะทำท่าทางโดยการวางมือในลักษณะต่างๆ ตามเนื้อเพลง เมื่อร้องลงเพลงให้ลูกคู่รับ ตอนนี้ผู้ร้องน่าจะโชว์การ

รำท่าง่าย ๆ แบบตั้งวง แล้วม้วนข้อมือไปตามจังหวะการปรบมือ ในการรำประกอบการแสดง เพลงฉ่อยนั้นแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การรำด้วยท่าทางง่าย ๆ ไม่เน้นแบบแผน
2. การรำท่าทางประกอบเนื้อร้อง ใช้ท่าทางประกอบเนื้อร้อง

☆☆☆☆☆☆☆☆

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. มีมารยาทในการรำหรือร้องเพลงฉ่อย

การประเมินผลรวบยอด

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถาม
2. สังเกตการปฏิบัติงานกลุ่ม
3. สังเกตการแสดงเพลงฉ่อย

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. การตอบคำถาม			
2. ความตั้งใจและสนใจในการแสดง			
3. การปฏิบัติงานกลุ่ม			
4. การแสดงเพลงฉ่อย			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและ รวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)

ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การสนทนาเกี่ยวกับการชมวีดิทัศน์การ แสดงเพลงน้อย	5			
กิจกรรม 2 แบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาทและ หน้าที่ในการแสดงเพลงน้อย	5			
กิจกรรม 3 ฝึกการแสดงของกลุ่มตนเองตามบทบาทและ หน้าที่ที่ได้รับให้เกิดความชำนาญ และ ความพร้อมเพรียงกัน	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ "พอใช้" ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความคิดเห็น	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การแสดงเพลงฉ่อย	-นักร้องนำ นักร้องประกอบ มีน้ำเสียงดี -การปรับมือถูกจังหวะ -การแต่งกายเหมาะสม -ความสามารถในการแสดงออก -มีปฏิภาณไหวพริบ	-นักร้องนำ นักร้องประกอบ มีน้ำเสียงดี -การปรับมือถูกจังหวะ -การแต่งกายเหมาะสม -ความสามารถในการแสดงออก -ไม่มีปฏิภาณไหวพริบ	-นักร้องนำ นักร้องประกอบ มีน้ำเสียงดี -การปรับมือถูกจังหวะ -การแต่งกายไม่เหมาะสม -ไม่มีความสามารถในการแสดงออก -ไม่มีปฏิภาณไหวพริบ	-นักร้องนำ นักร้องประกอบ มีน้ำเสียงดี -การปรับมือไม่ถูกจังหวะ -การแต่งกายไม่เหมาะสม -ไม่มีความสามารถในการแสดงออก -ไม่มีปฏิภาณไหวพริบ

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนใช้ขั้นตอนการสอนเป็น 5 ขั้น ดังนี้

ขั้นนำ

ขั้นที่ 1 ฟังให้คันทูรู้ทำนอง

1. นักเรียนชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงฉ่อยของศิลปินในโอกาสต่างๆ เช่น ชมการแสดงของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

ขั้นสอน

ขั้นที่ 2 ฝึกร้องจากบทหลัก

2. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการชมวีดิทัศน์การแสดงเพลงฉ่อย โดยมีประเด็นในการสนทนา ดังนี้

- 2.1 ในการเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย ประกอบด้วยใครบ้าง และมีบทบาทหน้าที่อย่างไร
- 2.2 นักเรียนมีความถนัดและความสนใจในบทบาทใด
- 2.3 เนื้อร้องมีความหมายอย่างไร สอดคล้องกับโอกาสที่ไปแสดงหรือไม่
- 2.4 มีการสนทนาโต้ตอบระหว่างชาย-หญิง ในลักษณะอย่างไร เพื่ออะไร

3. นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาทและหน้าที่ในการแสดงเพลงฉ่อย ประกอบด้วย

3.1 นักร้องนำ (พ่อเพลงแม่เพลง)

3.2 นักร้องประกอบ (ลูกคู่)

3.3 การปรบมือของลูกคู่

โดยแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจและความสามารถของนักเรียน โดยให้แต่ละกลุ่มเขียนทิวทัศน์และแผนผังในตำแหน่งการยืนของแต่ละกลุ่ม แล้วร่วมกันฝึกร้องจากบทหลัก (บทไหว้ครู)

ขั้นที่ 3 รู้ฉันทลักษณ์แม่พญา

4. ครูสมมติสถานการณ์ว่าต้องไปแสดงในงานก่อนวันปิดภาคเรียนโดยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันแต่งคำประพันธ์เพลงฉ่อยในเรื่อง การรณรงค์ลดภาวะโลกร้อนโดยการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์โดยมีความหมายสอดคล้องกับสถานการณ์

ขั้นที่ 4 ตีทำรำตามเนื้อร้อง

5. จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มไปฝึกการแสดงโดยการตีทำรำตามเนื้อร้องของกลุ่มตนเองตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับให้เกิดความชำนาญ และความพร้อมเพรียงกัน ซึ่งปราชญ์ชาวบ้านและครูให้กำลังใจ คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

6. นักเรียนทำบัตรเชิญผู้ปกครอง ครู นักเรียนมาชมการแสดงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสุพรรณภูมิจัดการแสดงขึ้น เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้ถูกต้องตามความหมายและรูปประโยค

ขั้นสรุป

ขั้นที่ 5 เข้าวงลองแสดงดู

7. นักเรียนแสดงเพลงฉ่อย บนเวทีในห้องประชุมอาคารอเนกประสงค์ของโรงเรียนสุพรรณภูมิ

8. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการแสดงเพลงฉ่อยของแต่ละกลุ่มว่ามีข้อดี ข้อเสียและควรปรับปรุงอะไรบ้าง และสามารถนำไปแสดงเป็นอาชีพได้

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. วีดิทัศน์
2. เครื่องฉายวีดิทัศน์
3. เครื่องดนตรี ใช้การปรบมือ
4. เครื่องแต่งกาย ได้แก่ เสื้อผ้า และเครื่องประดับ
5. เวทีการแสดงในอาคารอเนกประสงค์

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10
เรื่อง การเข้าวงแสดงเพลงน้อย

การแสดงบนเวที

การแสดงเพลงน้อย หรือการเล่นเพลง เป็นการนำผลงานที่ได้ฝึกหัดไปแสดงให้ผู้ชมได้สัมผัสในความสามารถของนักเรียน ในกรณีที่เป็นเพลงอาชีพ จะต้องมีการไหว้ครู เพื่อระลึกถึงครูอาจารย์ที่เคยสั่งสอนมา ส่วนการแสดงหรือการเล่นสนุกๆ หรือมิได้เล่นเป็นอาชีพ ไม่ต้องทำแบบแผน ไม่ต้องไหว้ครูก็ได้ ในที่นี้จะขอแนะนำสำหรับการแสดงที่เป็นแบบแผน ควรปฏิบัติดังนี้

1. ขั้นเตรียมความพร้อม

1.1 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ สำหรับการแสดง เช่น เครื่องขยายเสียง เครื่องดนตรี เสื้อผ้า

1.2 นักแสดงทั้งชายและหญิงตามแบบแผนของเพลงน้อย คือนุ่งผ้าโจงกระเบน ชายสวมเสื้อคอกลม หญิงใส่เสื้อคอกลมกระดุมหน้า ห่มด้วยผ้าสไบเฉียง

2. ขั้นตอนการแสดง

2.1 ทำพิธีไหว้ครูที่หน้าเวที โดยฝ่ายชายจะนั่งยองๆ ถือพาน และฝ่ายหญิงจะนั่งพับเพียบ ร้องบทเพลงน้อย ไหว้ครูที่มีมือถือพานกำนล (มีดอกไม้ ชูบ เทียน เงิน 6 บาท หรือ 12 บาท) แล้วร้องเกริ่น

2.2 ร้องประกาศนหรือร้องโต้ตอบกันระหว่างชาย หญิง แบ่งผู้แสดงเป็น 2 ฝ่ายว่า เพลงประกาศนระหว่างชาย หญิง เล่นเป็นเพลงยาวๆ เรียกว่า เพลงดับ ส่วนดับที่นิยมเล่นได้แก่ ดับผูกรัก ดับสู่ขอ ดับลักพาหนี่ ดับชิงชู้ ดับตีหมากรั่ว เป็นต้น ถ้ามีเวลาควรร้องในเรื่องที่เป็นประโยชน์ ต่อสังคมเป็นตอนดำเนินเรื่อง ปัจจุบันไม่ค่อยจะมี เห็นมีบ้างก็คณะขวัญจิตศรีประจันต์ โดยจะนำไปร้องในตอนเกริ่นออกตัวเลย

3. ขั้นสรุป ก่อนจะจบการแสดง จะเป็นการร้องลาเจ้าภาพ อวยพร

การลำดับขั้นตอนการร้องเพลงน้อย

1. การไหว้ครู
2. การร้องเพลงเกริ่น
3. การร้องเพลงประกาศน หรือร้องโต้ตอบ

4. การร้องเพลงลาและอวยพร

การไหว้ครู เป็นการไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์และระลึกถึงผู้มีพระคุณ เป็นการบอกกล่าวขอพรสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่เคารพนับถือ ได้แก่ พระพุทธรูปเจ้า เทพเจ้าในศาสนาพราหมณ์ ผีสงฆ์ เทวดา พระรัตนตรัย ตลอดจนพ่อแม่ครูอาจารย์หรือครูเพลง โดยฝ่ายชายจะร้องก่อนและตามด้วยฝ่ายหญิง ดังนี้ ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้กล่าวไว้ก่อนการแสดง ณ สังคีตศาลา วันอาทิตย์ที่ 19 มกราคม 2540 ว่า

“ก่อนการแสดงจะมีการไหว้ครู โดยมีพานกำนล ดอกไม้ รูปเทียน หมาก บูหรี เหล้าเงิน เมื่อก่อนหกสลึง ต่อมาเปลี่ยนเป็นหกบาทและสิบสองบาท และมีบทกลอนออกมาร้องไหว้ครูเป็นทำนองเพลงอีแซว ถ้าวันไหนเป็นเพลงฉ่อยก็จะเป็นทำนองเพลงฉ่อย ฝ่ายชายฝ่ายหญิงก็จะไหว้คล้ายคลึงกันในการทำนองเดียวกัน ตั้งแต่คุณพระศรีรัตนตรัย คุณพ่อคุณแม่ คุณครูบาอาจารย์สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชา เพื่อถลบบันดาลให้ร้องดีรำดี”

ปกติการไหว้ครู ถือเป็นขั้นตอนสำคัญ แต่เนื่องจากบางครั้งเวลามีจำกัดจึงต้องลดขั้นตอนลง โดยให้พ่อเพลงแม่เพลงอาวุโสเป็นผู้ทำพิธี เช่น คณะขวัญจิต ศรีประจันต์ จะให้พ่อเพลง คือ นายแหยม ทำพิธีไหว้ครูที่หลังเวทีแทน และจะมีการร้องไหว้ครูหน้าเวทีการแสดงทั้งหญิงและชายแต่อาจเป็นฝ่ายชายร้องฝ่ายเดียวก็ได้ สำหรับเรื่องการไหว้ครูนั้น ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้กล่าวถึง การไหว้ครูไว้ว่า สมัยก่อนพ่อเพลงแม่เพลงจะออกไปหน้าเวที ตั้งพานคนละพาน เพราะถือว่าไม่รู้จักกันหรือรู้จักกันก็คนละครูกัน พ่อฝ่ายชายไหว้จบฝ่ายหญิงก็ต้องไหว้ครูต่อในทำนองเดียวกันเนื้อหาใกล้เคียงกัน ปัจจุบันคณะเดียวกันถือพานครูเดียวกันก็ช่วยกันร้อง ผู้ชายร้องไหว้พระ รำพันเรื่องของพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ ฝ่ายหญิงพรรณนาเรื่องพระคุณบิดามารดา และต่อท้ายด้วยฝ่ายชายร้องรำพันถึงพระคุณครูบาอาจารย์ การเตรียมการไหว้ครูเพลง จะมีพระฤๅษีเป็นประธานของครู หรือที่เรียกว่า พ่อแก่ ซึ่งจะเชิญไปทุกครั้งที่แสดง เพื่อเป็นสิริมงคล เหมือนเราเชิญครูมาทั้งหมด ดังที่คนโบราณกล่าวว่าไว้สามสิบสองครู สามสิบเป็นเทพเจ้า สองครูคือครูหญิงครูชาย ถ้าเวทีใหญ่จะมีครบทั้ง 4 อย่าง คือ มีพระพุทธรูปเจ้า พระครูฤๅษี ครูเทพเจ้า และครูมนุษย์ (ครูของใครก็จะมีรูปของครูคนนั้นมา) แต่โดยไม่มีพิธีใหญ่จะย่อลง โดยเชิญพ่อแก่มาเป็นประธาน ส่วนเงินไหว้ครูของครูคนนั้นมา) แต่โดยมากไม่มีพิธีใหญ่จะย่อลง โดยเชิญพ่อแก่มาเป็นประธาน ส่วนเงินไหว้ครูจะนำไปใช้ไม่ได้ส่วนใหญ่จะนำไปทำบุญและอุทิศส่วนกุศลให้กับครูปีหนึ่งก็ประมาณ 6,000 บาท

การร้องเพลงเกริ่น หลังจากทั้งชายและหญิงไหว้ครูจบแล้ว ก็มาถึงขั้นตอนที่ฝ่ายชายจะต้องเชิญชวนฝ่ายหญิงออกมาเล่นเพลง ซึ่งบัวผัน สุพรรณยศ (2535, หน้า 62) ได้กล่าวถึง การร้องเพลงเกริ่นว่า“การร้องเพลงเกริ่นเป็นการร้องของฝ่ายชายและหญิงก่อนที่จะมาพบกัน ประกอบ ด้วยการร้องเพลงออกตัวคือเพลงแนะนำตัวเชิงอ่อนน้อมต่อมदनเพลงแต่งตัวเป็นการสมมติเหตุการณ์ ว่าจะต้องแต่งตัวเพื่อไปชวนเพื่อนไปเที่ยวบ้านสาว ๆ ก็ร้องเพลงแต่งตัว ส่วนเพลงประกอบการร้องเพื่อเชิญชวนออกมาเล่นเพลง” นอกจากนี้ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้กล่าวไว้ว่า

“พอจบจากไหว้ครูก็จะมีฝ่ายชายออกไปร้องเกริ่น ขอโทษขอสมาคนดู แต่ในยุคของฉันทนที่จะไปขอกฎต่อคนดู ก็จะร้องเกี่ยวกับประวัติว่าตัวเพลงนี้เดิมที่มีมาอย่างไร เรื่องราวที่ได้รู้มาจากครูบาอาจารย์ เสร็จแล้วฝ่ายชายก็แต่งตัวไว้เรียกผู้หญิงให้ออกมาต่อกลอน แล้วฝ่ายหญิงก็ต้อง “ขอสมภักย์” บอกว่าตัวเองมาจากไหน แล้วก็ร้องบทแต่งตัวมาหาผู้ชาย แต่ในบทก็จะมีตลกขบขันตลอด แต่งตัวก็ร้องเป็นสองแง่สองง่าม บางทีออกไปพบกันแล้วก็ร้องเพลงยังไม่พบกัน ก็มีเรียกว่า เพลงประเเมน ก็คือว่าประชดประชันกันไปมา แต่ยังไม่แสดงออกว่าพบกัน บางทีก็แสดงออกว่าพบกันเลยอาจชวนไปกินข้าว ชวนมาบ้าน ผู้ชายก็จะตำหนิว่ากระดานเป็นเงาหรือเป็นฝุ่น ก็เปรียบเทียบกับสองแง่สองง่าม”

การร้องเพลงประการมหรือร้องโต้ตอบ เป็นการทักทายโต้ตอบหรือปะทะคารมกันของฝ่ายชายและฝ่ายหญิงที่พบกัน หรือความหมายอีกอย่างหนึ่งคือ “การร้องเพลงประ คือ การร้องเพลงแก่กันของฝ่ายชาย และหญิง เป็นเพลงที่ปะทะคารมกัน คนโบราณเรียกว่า ประระ” (ขวัญจิต ศรีประจันต์ 2540, อ้างถึงใน ธนพร พัทธทรัพย์ 2545, หน้า 68) นอกจากนี้ อเนก นาวิกมูล ได้กล่าวถึงเพลงประจำไว้ว่า “เมื่อฝ่ายชายว่าเพลงเกริ่นแล้ว ฝ่ายหญิงว่าเพลงเกริ่นบ้าง เมื่อเกริ่นกันพอสมควรแล้วก็จะเปลี่ยนลำดับที่เรียกว่า ว่าประ คือ ว่าโต้ตอบกันด้วยดับต่าง ๆ ส่วนใหญ่เริ่มต้นด้วยการผูกจากนั้นใครดึงเข้าดับไหนก็ว่ากันไปในระดับนั้น เช่น ดับเช้าเรือ เช้านา” (อเนก นาวิกมูล 2527, หน้า 567)

สุกัญญา สุจฉายา (2525, หน้า 18) อธิบายถึงการร้องบทประไว้ว่า “การร้องบทประจะประกอบด้วยเพลงดับต่าง ๆ มากมายตามแต่ผู้ร้องจะนำมาร้องเล่น เหมือนเป็นการทักทายกันด้วยการร้องเพลงแทนการพูด บทประเป็นบทที่นิยมร้องกันมากที่สุดเพราะเป็นบทที่แสดงฝีมือได้เต็มที่ และสามารถแทรกเรื่องต่างๆ ไว้ได้มากที่สุด การร้องเพลงดับต่าง ๆ จะใช้ถ้อยคำที่แสดงถึงปฏิภาณ ไหวพริบ และความสามารถของผู้ร้อง ทำให้ผู้ดูสนุกสนาน กล่าวได้ว่าการร้องประ เป็นบทที่สำคัญของการเล่นเพลงก็ได้ ส่วนใหญ่ปัจจุบันจะไม่ค่อยมีการเล่นเพลงเรื่อง แต่จะร้องเป็นเพลงดับต่าง ๆ แทน”

บทประจึงเป็นหัวใจของการเล่นเพลง เพราะเป็นช่วงที่ผู้ชมเฝ้ารอดูพอเพลงแม่เพลงประทะฝีปาก แสดงความสามารถในการชิงไหวชิงพริบกัน เพลงน้อยและเพลงอีแซวจะนิยมว่าบทประกันมากกว่าบทอื่น

การร้องเพลงลาและอวยพร เมื่อเล่นเพลงโต้ตอบกันใกล้จบหรือหมดเวลาแล้วจะมีการร้องเพลงลาอาลัยกัน หรืออวยพรผู้ชม อาจแสดงความอาลัยผู้ชมบ้าง ขอขอบคุณจะมีการร้องเพลงอาลัยกัน หรืออวยพรผู้ชม อาจแสดงความอาลัยผู้ชมบ้าง ขอขอบคุณบ้าง จากนั้นผู้เล่นเพลงต่างก็มาขอขมาต่อกัน เพราะระหว่างการเล่นเพลงอาจมีการล่วงเกินกันบ้าง จึงมีการขอโทษกันเป็นธรรมเนียมที่ถือปฏิบัติทุกครั้งหลังจากจบการแสดง

จากขั้นตอนดังกล่าวนี้ เป็นหลักที่ผู้เล่นเพลงได้ยึดถือปฏิบัติกันมา ถ้ามีเวลาจำกัด ผู้เล่นเพลงอาจมีการลดขั้นตอน ดัดบางบทออกหรือสามารถเปลี่ยนแปลงได้เพื่อความเหมาะสม

เพราะขั้นตอนทั้งหมดนี้ ต้องใช้เวลามากในแต่ละบท ดังที่ขวัญจิต ศรีประจันต์ (2540) กล่าวว่า “ปัจจุบันจึงมีการนำมาร้องเพียงบางบท ส่วนใหญ่จะเป็นบทประ ส่วนบางบทอาจตัดไปเพราะเวลาน้อย เช่น ตัดบทไหว้ครูออกไป แต่จะมีการไหว้ครูที่หลังเวทีเสมอ”

ตัวอย่างการเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์

1. เห็นคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่าน
2. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น

การประเมินผลรวบยอด

การประเมินผล

1. สังเกตการตอบคำถามและการซักถาม
2. สังเกตการแสดงความคิดเห็น
3. สังเกตจากความสนใจ
4. ตรวจสอบผลงานจากหนังสือเล่มเล็ก

แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรม

คำชี้แจง เขียน ✓ ลงในช่องว่าง

รายการประเมิน	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความรับผิดชอบต่องานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย			
2. ความตั้งใจและสนใจเรียน			
3. การฝึกร้องเพลงน้อย			
4. การสนทนาซักถามและแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล			
5. เคารพเชื่อฟังและให้เกียรติผู้สอนและรวมทั้งเคารพความคิดของผู้อื่น			

รวมคะแนน.....คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนน

- ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบ่อยๆและสม่ำเสมอ ให้ 3 (ดี)
- ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นบางครั้ง บางครั้งละเลย ให้ 2 (พอใช้)
- ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นนานครั้ง ต้องคอยกระตุ้นเตือน หรือไม่ปฏิบัติเลย ให้ 1(ควรปรับปรุง)

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

- ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี
- ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง
- ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

แบบประเมินผลกิจกรรม

คำชี้แจง เขียนเติมคะแนนและระดับคุณภาพตามความเป็นจริง

กิจกรรม	คะแนน		รวม คะแนน	ระดับ คุณภาพ
	เต็ม	ได้		
กิจกรรม 1 การอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ เรื่อง คุณค่าและความสำคัญของเพลงน้อย	5			
กิจกรรม 2 การร้องเพลงน้อยของนักเรียน	5			
กิจกรรม 3 การจัดทำหนังสือเล่มเล็ก	5			
รวมคะแนน	15			

เกณฑ์การให้คะแนน

คำตอบถูกต้อง ชัดเจน มีเหตุผล

เกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพ

ได้คะแนนรวม 13-15 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพดี

ได้คะแนนรวม 8-12 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50-79 ขึ้นไป ให้ระดับคุณภาพปานกลาง

ได้คะแนนรวม 5-7 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 50 ให้ระดับคุณภาพควรปรับปรุง

เกณฑ์การผ่านคุณภาพ

ได้ระดับ “พอใช้” ขึ้นไป

การประเมินผล

ประเด็นการ ประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
สังเกตการพูด แสดงความคิดเห็น การแสดงความรู้สึก	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่ค่อยมีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล	-ใช้คำสุภาพเหมาะสม -พูดไม่ตรงประเด็น -ลำดับความคิดไม่ ถูกต้อง -แสดงความคิดเห็น อย่างไม่มีเหตุผล

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4	3	2	1
การร้องเพลง ฉ่อย	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระถูกต้อง -ร้องถูกจังหวะ -ความสามารถในการแสดงออก -มีปฏิภาณไหวพริบ	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระถูกต้อง -ร้องถูกจังหวะ -ไม่มีความสามารถในการแสดงออก -มีปฏิภาณไหวพริบ	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระถูกต้อง -ร้องไม่ถูกจังหวะ -ไม่มีความสามารถในการแสดงออก -มีปฏิภาณไหวพริบ	-น้ำเสียงชัดเจน -การใช้ภาษาเสียง อักขระไม่ถูกต้อง -ร้องไม่ถูกจังหวะ -ไม่มีความสามารถในการแสดงออก -มีปฏิภาณไหวพริบ

การประเมินผลตามระดับคุณภาพ

ระดับ 4 (ดีมาก)	คะแนน 8-10
ระดับ 3 (ดี)	คะแนน 6-7
ระดับ 2 (พอใช้)	คะแนน 4-5
ระดับ 1 (ปรับปรุง)	คะแนน 0-3

กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

ขั้นนำ

1. ครูร่วมสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อเพลงฉ่อยหลังจากได้เรียนรู้และปฏิบัติกิจกรรมในการแสดงเพลงฉ่อยแล้ว

ขั้นสอน

2. นักเรียนเปิดหนังสือพูดได้ (E-Book) ในคอมพิวเตอร์แล้วนำเนื้อร้องเพลงฉ่อย เรื่อง อนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน ให้นักเรียนอ่านอย่างถูกต้องโดยพร้อมเพรียงกัน และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายและความรู้ที่ได้รับจากเนื้อเพลง

2.1 เนื้อร้องในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน มีความหมายอย่างไรบ้าง

2.2 ได้ความรู้อะไรบ้างจากเนื้อเพลง

2.3 เพลงพื้นบ้าน มีความสำคัญและคุณค่าหรือไม่ อย่างไร

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม และช่วยกันคิดเกี่ยวกับเรื่อง คุณค่าและความสำคัญของเพลงฉ่อย จากนั้นร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

3.1 เพลงฉ่อยมีคุณค่าและความสำคัญอย่างไรบ้าง

3.2 ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น นอกจากเพลงฉ่อยแล้วมีอะไรบ้าง

4. นักเรียนบอกวิธีการอนุรักษ์เพลงฉ่อยและศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป

ขั้นสรุป

5. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเกี่ยวกับความสำคัญ และคุณค่า ตลอดจนวิธีการอนุรักษ์เพลงน้อย

6. นักเรียนเขียนหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับเรื่อง การอนุรักษ์เพลงน้อย และวาดรูปพร้อมระบายสีประกอบในหนังสือเล่มเล็ก

7. ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร จำนวน 30 ข้อ

สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

1. หนังสือพูดได้ (E-Book)
2. เครื่องบันทึกเสียง
3. เนื้อเพลงน้อย เรื่อง อนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน
4. หนังสือเล่มเล็ก
5. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้หลักสูตร

ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11

เรื่อง ความสำคัญ และการอนุรักษ์เพลงฉ่อย

เรามาร่วมร้องเพลงอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านกันเถอะ

บทอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน

(ชาย) โอง โง โง จะ โอง โง้ย

ขอบคุณจริงจริงเพื่อนหญิงใจดี

เพลงพื้นบ้านไทยยิ่งใหญ่ยั่งยืน

รุ่นปู่รุ่นย่าเริ่มมาเนิ่นนาน

ร้องกลอนเกริ่นกล่าวเรื่องราวท้องถิ่น

พร้อมศาสตร์และศิลป์สืบสืบล้ำเลิศ

จึงควรรักษานำพาสืบสาน

(ลูกคู่) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

เรามาสวมัคคืออนุรักษ์เพลงไทย

ฟังแล้วสดชื่นรื่นเริงดูทัย

เป็นเพลงพื้นบ้านเอกลักษณ์ของไทย

ใครได้ยลยินติดอกติดใจ

สืบทอดก่อเกิดแปลกกว่าชาติใด

มาร้องเพลงพื้นบ้าน ร่วมใจ

บทอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน

(หญิง) เอ็ง เงอ เงอ เอ้อ เอ็งเง้ย

มาร่วมร้องรำเลิศล้ำรักษา

ถ้าเราละเลยเพื่อนเอ๋ยขอเตือน

จึงต้องช่วยกันสร้างสรรค์สืบสาน

ปลุกฝั่งเขาวชนทุกคนตระหนักรู้

เชิญเด็กสุพรรณร่วมกันเกี่ยวก้อย

(ลูกคู่) เอ้อชา เอ้อชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่

เพลงฉ่อยเจิดจ้ารู้จักทั่วไป

จะลืมและเลือนสูญหายสืบไป

ร้องเพลงพื้นบ้านดังก้องถิ่นไทย

ร่วมกันอนุรักษ์พื้นฟูร่วมใจ

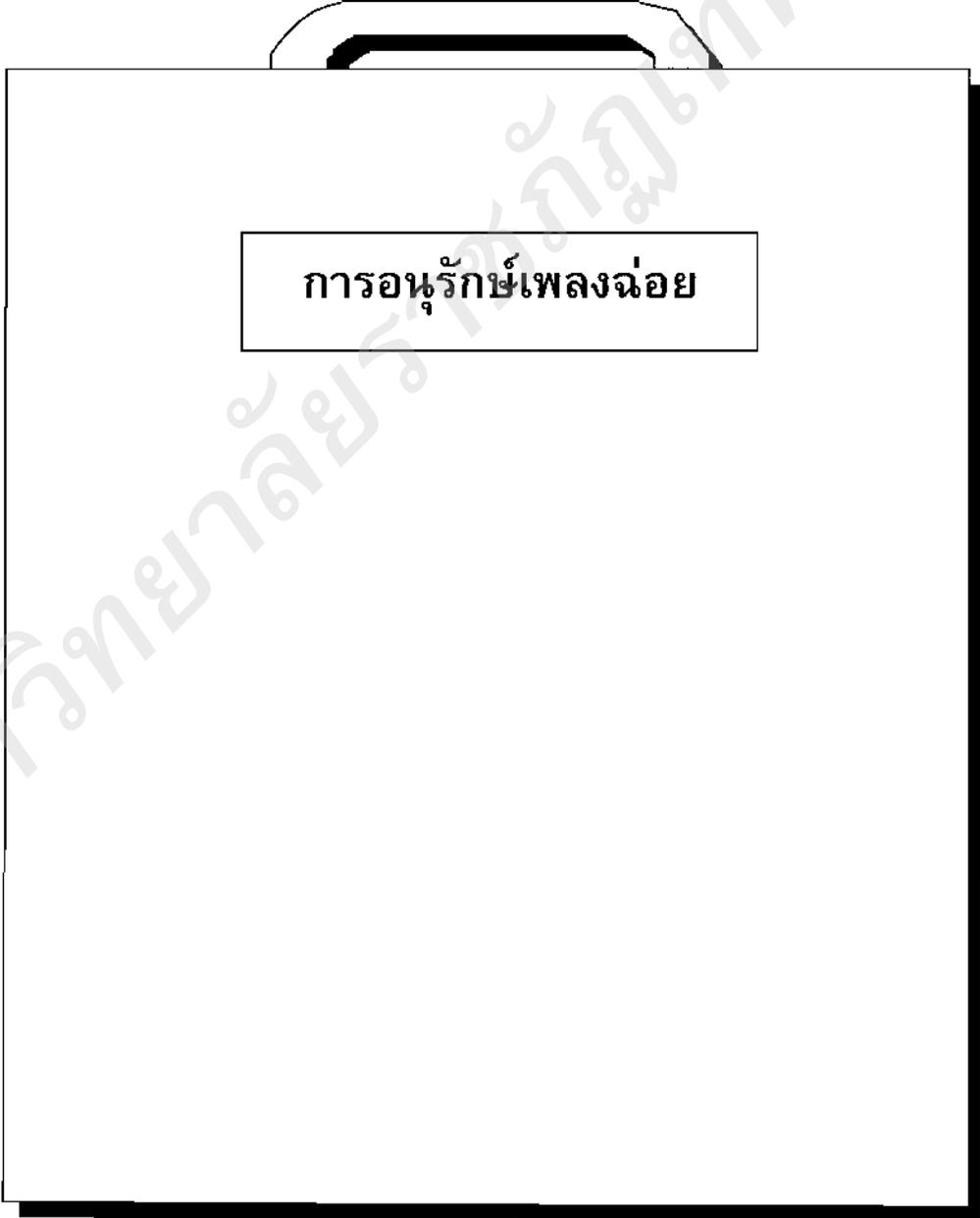
เชิญมาร้องเพลงฉ่อย ชื่นใจ

ใบงานที่ 1

คำชี้แจง ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 5 คน ช่วยกันจัดทำหนังสือเล่มเล็กเกี่ยวกับเรื่องเพลงน้อย
กลุ่มละ 1 เล่ม พร้อมทั้งวาดรูปพร้อมระบายสีประกอบในหนังสือเล่มเล็ก

การอนุรักษ์เพลงน้อย

เอกสารประกอบใบความรู้

ในแผนการจัดการเรียนรู้หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย

ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2545). **คติชาวบ้าน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2549). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้
พื้นฐานชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (พิมพ์ครั้งที่ 2).**

กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (2548). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้
พื้นฐานชุดภาษาเพื่อชีวิต วรรณคดีลำน้ํา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.**

กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว.

ธนพร พิทักษ์อุปถัมภ์. (2542). **"ศึกษาวิเคราะห์ผลงานเพลงพื้นบ้านของขวัญจิต
ศรีประจันต์"** วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด. (2542). **สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 10.**

กรุงเทพฯ : บริษัทสยามเพรส แมแนจเม้นท์ จำกัด.

ธวัช ปุณโณทก. (2537). **"ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน," ใน
วัฒนธรรมพื้นบ้าน :คติความเชื่อ (พิมพ์ครั้งที่ 4).** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บัวผัน สุพรรณยศ. (2535). **"วิเคราะห์เพลงอีแซว"** วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชา ภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บุญเสริม แก่นประกอบ. (ม.ป.ป.). **สื่อการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง
เพลงพื้นบ้าน**. โรงเรียนบ้านชงโค. สืบค้น มกราคม 12, 2552. จาก <http://www.sema.go.th/files/Content/Art/k2/0004/0004.doc>.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ. (2518). **แนะแนวทางการศึกษาวิชาวรรณคดี**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
บัณฑิตการพิมพ์.

ประทีป เหมือนนิล. (2519). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน (พิมพ์ครั้งที่ 2).** กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์
การพิมพ์.

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (2530). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.

เรวดี เอี่ยมจินตนากิจ. (ม.ป.ป.). **ประวัติความเป็นมาของวรรณกรรมท้องถิ่น**. สืบค้น

มกราคม 12, 2552, จาก : <http://school.net.th/library/create-web/10000/literature/10000-7092.html>.

สุกัญญา สุจนายา. (2525). เพลงปฏิพากษ์ : บทเพลงแห่งปฏิภาณของชาวบ้านไทย.

กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สุกัญญา สุจนายา. (2545). เพลงพื้นบ้านศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2552). คู่มือการจัดกิจกรรม KM “ผึ่งรวมใจ” ประกอบการอบรม

ปฏิบัติการแกนนำเยาวชนคนดีศรีสุพรรณ. (อัดสำเนา)

เอนก นาวิกมูล. (2527). เพลงนอกศตวรรษ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.

เอนก นาวิกมูล. (2550). เพลงพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดี.

แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย

คำชี้แจง

แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ฉบับนี้ เป็นการให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยเอกสารที่จะประเมินดังต่อไปนี้

เอกสารหมายเลข 1 ได้แก่ หลักสูตรฉบับร่าง ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง

- หลักการ
- จุดหมาย
- โครงสร้าง
- การจัดเวลาเรียน
- คำอธิบายรายวิชา
- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- ขอบข่ายสาระการเรียนรู้
- แนวทางการจัดการเรียนการสอน
- สื่อการเรียนการสอน
- การวัดและประเมินผล

2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับร่าง

เอกสารหมายเลข 2 ได้แก่ แนวการสอน ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การกำหนดองค์ประกอบของแนวการสอน ประกอบด้วย

- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ
- สาระการเรียนรู้
- ทักษะ / กระบวนการ
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- การประเมินผลรวบยอด
- กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแนวการสอน

เอกสารหมายเลข 3 ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. การกำหนดองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

- มาตรฐานการเรียนรู้
- ตัวชี้วัด
- สาระสำคัญ
- สาระการเรียนรู้
- ทักษะ / กระบวนการ
- คุณลักษณะที่พึงประสงค์
- การประเมินผลรวบยอด
- กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเพื่อการเรียนรู้
- สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

2. รายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ รวม 11

แผนการจัดการเรียนรู้

วิธีการประเมิน

แบบประเมินนี้เป็นแบบตรวจสอบความสอดคล้องของส่วนประกอบในหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของส่วนประกอบของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย โครงร่างหลักสูตร แนวการสอน และแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดระดับความคิดเห็นไว้ดังนี้

เมื่อแน่ใจว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+ 1
เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	0
เมื่อแน่ใจว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	- 1

ขอให้ท่านพิจารณาเอกสารตามรายการประเมินที่กำหนดไว้ แล้วทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และได้โปรดให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมลงในช่องว่างท้ายรายการประเมินแต่ละหัวข้อ ทั้งนี้จะได้เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงเอกสารประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

คมคาย เกรอด

แบบประเมินหลักสูตรท้องถิ่นฉบับร่าง
เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเอกสารหลักสูตรและความสอดคล้องของการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องคะแนนของแบบประเมินในแต่ละข้อ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อ	ประเด็น	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในหลักสูตรฉบับร่าง ได้แก่ หลักการ จุดหมาย โครงสร้าง คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ขอบข่ายสาระการเรียนรู้ การจัดเวลาเรียน แนวทางการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
2	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแนวการสอน ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
3	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้

ข้อ	ประเด็น	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้
5	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้
6	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้
7	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้

ข้อ	ประเด็น	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
8	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้
9	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้
10	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ / กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การ ประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้
11	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่ง การเรียนรู้

ข้อ	ประเด็น	ระดับ ความคิดเห็น			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
12	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
13	ความสอดคล้องของส่วนประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การประเมินผลรวบยอด กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนเพื่อการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งการเรียนรู้
14	ความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับเวลาเรียนในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้
15	ความสอดคล้องระหว่างจุดหมายของหลักสูตรฉบับร่าง ตัวชี้วัดของแนวการสอนและตัวชี้วัดของแผนการจัดการเรียนรู้
16	ความสอดคล้องระหว่างกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรฉบับร่าง กิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแนวการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้
17	ความสอดคล้องระหว่างการประเมินผลในหลักสูตรฉบับร่าง แนวการสอนและแผนการจัดการเรียนรู้

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก จ
แบบเขียนพรรณนาความ
แบบประเมินผลงานของนักเรียน
แบบบันทึกพฤติกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบบันทึกพฤติกรรมประจำวัน (Log book)

วัน เดือน ปี	รายชื่อ	กิจกรรมและลักษณะพฤติกรรม	หมายเหตุ
18 /1/53	<p>ปราชญ์ชาบ้าน แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์</p>	<p>ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตาม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8-9 เรื่อง การฝึกร้องเพลงน้อย และการ ใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้องของ เพลงน้อย วิธีการถ่ายทอด แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้เล่า ประวัติความเป็นมาของเพลง พื้นบ้านในจังหวัดสุพรรณบุรีพอ สังเขปให้นักเรียนทราบแล้วสาธิต การร้องเพลงพื้นบ้านเช่น เพลงเรือ เพลงเกี่ยวข้าว เพลงอีแซว และ เพลงน้อย โดยเน้นเรื่องเพลงน้อย แม่ขวัญจิตร้องเพลงน้อยให้นักเรียน สังเกตการร้อง และให้นักเรียน ปรบมือให้จังหวะ ปรากฏว่านักเรียน ปรบมือยังไม่เข้าจังหวะ เร่งจังหวะ มากเกินไป แม่ขวัญจิตบอกว่า"เวลา ปรบมือต้องคอยสังเกตการร้องเพลง ของผู้ร้องด้วยและปรบให้เข้าจังหวะ" " จากนั้นแม่ขวัญจิต ทำตัวอย่างการ ปรบมือพร้อมกับร้องเพลงน้อยให้ นักเรียนฟังแล้ว ต่อมาให้นักเรียน แบ่งกลุ่มเพื่อฝึกร้องเพลงน้อย ให้ นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกร้องตามที่ละ วรรคจนจบและให้นักเรียนฝึกการ ร้องให้ปฏิบัติจริงที่ละกลุ่ม นักเรียน บางคนไม่กล้าร้องเสียงดัง</p>	

แบบบันทึกพฤติกรรมประจำวัน (Log book)

วัน เดือน ปี	รายชื่อ	กิจกรรมและลักษณะพฤติกรรม	หมายเหตุ
		<p>แม่ขวัญจิตก็ให้กำลังใจ บอกว่า “เมื่อก่อนแม่ก็ร้องไม่ตีเหมือนกัน ต้องอาศัยการฝึกฝน และกล้าแสดงออกไม่ต้องอายใคร” นักเรียนจึงกล้าร้องเพลงมากยิ่งขึ้นและแม่ขวัญจิตก็ได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อบกพร่องในการร้องเพลงน้อยของแต่ละกลุ่มพร้อมกับสาธิตทำท่าประกอบเนื้อร้องให้นักเรียนฝึกทำตามทีละท่าและให้เวลานักเรียนฝึกซ้อมทั้งเนื้อร้องและท่าทำ</p>	
	<p>นักเรียน ด.ญ.พิมพ์วิภา คิ้วเที่ยง</p> <p>นักเรียน ด.ช.นราวิชญ์ แปลงประวัตติ</p>	<p>มีความสนใจและตั้งใจฟังแม่ขวัญจิตสอนวิธีการร้องและท่าประกอบเนื้อร้องเพลงน้อยแต่พอร้องไปได้สัก 2 บทเริ่มเสียงเบาลงเพราะไม่กล้าแสดงออกหรืออายเพื่อนแต่แม่ขวัญจิตให้กำลังใจโดยให้พยายามร้องใหม่อีกครั้งแล้วนักเรียนก็ร้องได้ดี</p> <p>มีความสนใจและตั้งใจเรียนและมีความประทับใจแม่ขวัญจิตมากได้พยายามร้องเพลงน้อยแต่ร้องไปได้ 1 บรรทัดเสียงเริ่มเพี้ยนแม่ขวัญจิตให้ร้องใหม่ตามท่านแม่ขวัญจิตบอกว่าต้องฝึกร้องบ่อยๆจะดีขึ้น</p>	

ภาคผนวก ช
แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน-หลังใช้หลักสูตร
แบบตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวชี้วัด

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน-หลังใช้หลักสูตร
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1**

.....
คำชี้แจง ให้นักเรียนกาเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ง ที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

<p>1. การร้องเพลงกับข้าวเพชฌฆาตมีทำนองการร้องเหมือนเพลงพื้นบ้านใด</p> <p>ก. เพลงเรือ ข. เพลงน้อย ค. เพลงเกี่ยวข้าว ง. เพลงอีแซว</p>	<p>2. เนื้อหาของวรรณกรรมท้องถิ่นส่วนใหญ่ปลูกฝังคุณค่าแก่ผู้อ่านด้านใด</p> <p>ก. ด้านคติธรรม ข. ด้านประเพณี ค. ด้านค่านิยม ง. ด้านความบันเทิง</p>
<p>3. เพลงพื้นบ้านของไทยมีมาช้านานแล้วโดยถ่ายทอดกันทางอะไร</p> <p>ก. มุขปาฐะ ข. วาจาปาฐะ ค. กริยาปาฐะ ง. ลายลักษณ์</p>	<p>4. ข้อใดเป็นคุณสมบัติของเพลงพื้นบ้านเด่นชัดที่สุด</p> <p>ก. แสดงเอกลักษณ์ของคนในหมู่บ้าน ข. ทุกคนร้องได้ ค. มีสัมผัสคล้องจอง ง. ให้ความบันเทิง</p>
<p>5. ข้อใดเป็นมารยาทในการอ่านที่ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. กล้าอ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น ข. แก้วไม่มีสมาธิในการอ่าน ค. กลัวยเลือกอ่านหนังสือที่มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ง. กานต์อ่านหนังสืออย่างถูกสุขลักษณะ</p>	<p>6. เพลงน้อยเป็นเพลงพื้นบ้านภาคใด</p> <p>ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ ค. ภาคกลาง ง. ภาคอีสาน</p>
<p>7. ผลผลิตทางการเกษตรกรรมที่มีชื่อเสียงของอำเภอสรีประจันต์ได้แก่</p> <p>ก. สวนมะม่วง ข. สวนกระท้อน ค. ทำนาปรัง ง. ทำนาหั่ว</p>	<p>8. แหล่งกำเนิดศิลปพื้นบ้านอยู่ที่อำเภอใด</p> <p>ก. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ข. อำเภอสองพี่น้อง ค. อำเภอสรีประจันต์ ง. อำเภอบางปลาม้า</p>

<p>9. ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้านสุพรรณคือใคร</p> <p>ก. แม่บัวผัน จันทรศรี ข. แม่ขวัญจิต ชิดใกล้ ค. แม่สำเนียง ชาวปลายนา ง. แม่ขวัญใจ ศรีประจันต์</p>	<p>10. แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้รับเกียรติคุณเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดงเพลงพื้นบ้าน เมื่อปีพ.ศ.ใด</p> <p>ก. พ.ศ. 2537 ข. พ.ศ. 2538 ค. พ.ศ. 2539 ง. พ.ศ. 2549</p>
<p>11. ข้อใดเป็นมารยาทในการเขียน</p> <p>ก. ศัพท์ช่วยเขียนอย่างสร้างสรรค์ และสามารถอ้างอิงถึงแหล่งที่มาได้ ข. ชิดซ้ายใช้ภาษาที่ไม่สุภาพและไม่ต้องรับผิดชอบในสิ่งที่เขียน ค. ชูขีดเขียนประโยคและข้อความควรรอ่าน เข้าใจได้ยาก ง. กอบชัยเขียนอธิบาย การบรรยาย การชี้แจง และการแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างไม่สร้างสรรค์</p>	<p>12. ในการร้องเพลงฉ่อยเราสามารถใช้บทใดแทนบทหลักได้</p> <p>ก. บทไหว้ครู ข. บทเกริ่น ค. บทเกิดพระเกียรติ ง. บทอวยพร</p>
<p>13. เพลงพื้นบ้านที่ไม่ใช่ผลงานของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์</p> <p>ก. เพลงฉ่อย ข. เพลงอีแซว ค. เพลงแหล่ ง. เพลงเหย่ย</p>	<p>14. ข้อใดไม่เป็นมารยาทในการฟัง การดูและการพูด เพลงฉ่อย</p> <p>ก. มีสมาธิในการฟัง ข. ไม่พูดคุยในขณะที่ฟัง ค. สร้างจินตนาการจากบทเพลงที่ฟัง ง. ฟังแล้วฝึกร้องจากบทเพลงที่ฟัง</p>
<p>15. กลอนที่กล่าวถึงพฤติกรรมทางเพศอย่างตรงไปตรงมา คือกลอนอะไร</p> <p>ก. กลอนด้น ข. กลอนมุดโต ค. กลอนด้นชิงชู้ ง. กลอนแดง</p>	<p>16. บุคคลในข้อใดต้องพัฒนาทักษะการร้องมากที่สุด</p> <p>ก. ลูกคู่ ข. พ่อเพลง ค. แม่เพลง ง. ทั้ง ข. และ ค.</p>

<p>17. เด็กหญิงนิตหน้อยมักตามพ่อไปในการแสดงเพลงน้อยบ่อยๆ ถ้าเขาได้ฝึกเพลงน้อยนักเรียนคิดว่าเขาจะร้องได้ดีหรือไม่เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ร้องได้ไม่ดีเพราะร้องเล่นคนเดียว ข. ร้องได้ไม่ดีเพราะได้แต่ฟังเท่านั้น ค. ร้องได้ดีเพราะพ่อของเขาช่วยร้องได้ ง. ร้องได้ดีเพราะเขาได้ฟังและฝึกร้องบ่อยๆ</p>	<p>18. ทำไมจึงต้องมีการอนุรักษ์เพลงน้อยไว้</p> <p>ก. เพราะเพลงน้อยจะสูญหายไป ข. เพราะหาฟังเพลงน้อยได้ยาก ค. เพราะเพลงน้อยจะไม่มีคนนิยม ง. เพราะเพลงน้อยจะเปลี่ยนไปจากเดิม</p>
<p>19. น้ำหวานเป็นคนที่มีความใฝ่ฝันอยากเป็นศิลปิน เธอเหมาะที่จะเล่นเพลงน้อยในตำแหน่งใด</p> <p>ก. หางเครื่อง ข. ลูกคู่ ค. แม่เพลง ง. นักดนตรี</p>	<p>20. เพลงพื้นบ้านจะมีลักษณะการแต่งอย่างไร</p> <p>ก. กลอนหัวเดียว ข. กลอนสี่ ค. กลอนหก ง. กลอนแปด</p>
<p>21. ข้อใดสัมผัสสันหลังของการแต่งเพลงน้อยได้ถูกต้องที่สุด</p> <p>ก. ตัวสุดท้ายของวรรคหน้า สัมผัสกับคำที่ 4 หรือคำที่ 5 ของวรรคหลัง ข. ตัวสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัสกับตัวที่ 3 ของวรรคที่ 2 ค. ตัวที่ 3 ของวรรคที่ 1 สัมผัสกับตัวสุดท้ายของวรรคที่ 2 ง. ตัวที่ 3 ของวรรคที่ 1 สัมผัสกับตัวที่ 3 ของวรรคที่ 2</p>	<p>22. ถ้านักเรียนจะแสดงเพลงน้อย ควรใช้ลำดับขั้นตอนในการแสดงอย่างไร</p> <p>ก. บทไหว้ครู บทเกริ่น บทโต้ตอบ บทอวยพร ข. บทเกริ่น บทโต้ตอบ บทอวยพร บทไหว้ครู ค. บทโต้ตอบ บทอวยพร บทไหว้ครู บทเกริ่น ง. บทอวยพร บทไหว้ครู บทเกริ่น บทโต้ตอบ</p>
<p>23. การให้จังหวะประกอบการร้องเพลงน้อย ใช้อะไรประกอบจังหวะ</p> <p>ก. ตะโพน ข. ฉิ่ง ค. กรับ ง. การปรบมือ</p>	<p>24. ทุกครั้งคำขึ้นต้นของเพลงน้อยฝ่ายชายจะขึ้นว่าอย่างไร</p> <p>ก. โอ้ โอ้ โอ้ ฉะ โอ้ โอ้ ข. โอ้ โอ้ ฉะ โอ้ โอ้ ค. เฮ้ เฮ้ เฮ้ เฮ้ ง. เอ็งเอ๋ย เอ็งเอ๋ย ฉะเอ็งเอ๋ย ฉะเอ็งเอ๋ย เอี้ย</p>

<p>25. คำขึ้นต้นของเพลงน้อยของฝ่ายหญิงจะขึ้นว่าอย่างไร</p> <p>ก. เอ็ง เงอ เงอ เอ่อ เอ็งเง้ย ข. โอง โอง ชะ โอง โง้ย ค. เอ้ เอ้า เอ้ เอ้ ง. เอ็งเอย เอ็งเอย ชะเอ็งเออ ชะเอ็ง เอ็งเอ้ย</p>	<p>26. การแสดงเพลงน้อย ฝ่ายชายแต่งกายอย่างไร</p> <p>ก. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกลม ข. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อเชิ้ต ค. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อสีสด ง. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกลม ใช้ผ้าคาดเอว</p>
<p>27. การแสดงเพลงน้อย ฝ่ายหญิงจะแต่งกายอย่างไร</p> <p>ก. ใส่เสื้อคอกลม ห่มผ้าสไบ ข. ใส่เสื้อคอกลม กระดุมหน้า ค. ใส่เสื้อผ้าลูกไม้ ห่มผ้าสไบ ง. ใส่เสื้อคอกลม กระดุมหน้า ห่มผ้าสไบ</p>	<p>28. การร้องเกริ่น ร้องเพื่ออะไร</p> <p>ก. บอกกล่าวให้รู้ ข. ฝ่ายชายร้องชักชวนฝ่ายหญิง ค. ฝ่ายชายร้องชักชวนฝ่ายหญิง มาเล่นเพลงด้วยกัน ง. ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงผลัดกัน ร้องชักชวนมาเล่นเพลงด้วยกัน</p>
<p>29. ลูกคู่เพลงน้อยจะร้องรับว่าอย่างไร</p> <p>ก. โอง โง โง ฉะ โอง โง้ย ข. เอ็ง เงอ เงอ เอ่อ เอ็งเง้ย ค. เอ้ชา ละฉ่าชา หนอยแม่ ง. เอ้ชา เอ้ชา ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่</p>	<p>30. การร่วมแสดงเพลงน้อยควรคำนึงถึงมารยาทการแสดงเรื่องใดมากที่สุด</p> <p>ก. การปฏิบัติตนตามข้อตกลง ข. ความมั่นใจในตนเอง ค. ความขยันขันแข็ง ง. ความรอบคอบ</p>

ขอให้นักเรียนโชคดีทุกคน

เฉลยคำตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อน-หลังใช้หลักสูตร
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1. ข	11. ก	21. ก
2. ก	12. ก	22. ก
3. ก	13. ง	23. ง
4. ง	14. ง	24. ก
5. ค	15. ง	25. ง
6. ค	16. ง	26. ง
7. ง	17. ง	27. ง
8. ค	18. ก	28. ก
9. ก	19. ค	29. ง
10. ค	20. ก	30. ก

**แบบตรวจสอบความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับตัวชี้วัด
หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ**

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามของแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจหลังเรียน แล้วลง
ความเห็นว่ามีเหมาะสม และความสอดคล้องหรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง
ความคิดเห็นดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
-1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้อง

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
1. อ่านออกเสียง บทร้อยแก้ว บท ร้อยกรอง และร้อง เพลงได้ถูกต้อง	1.	การร้องเพลงกับข้าวเพชรฆาตมี ทำนองการร้องเหมือนเพลงพื้นบ้าน ใด ก. เพลงเรือ ข. เพลงฉ่อย ค. เพลงเกี่ยวข้าว ง. เพลงอีแซว (เฉลยคำตอบข้อ ข)				
	2.	จากการศึกษาข้อมูลพบว่าการแสดง เพลงพื้นบ้านจะเป็นที่ชื่นชอบของ ผู้ชมด้วยเหตุใด ก. พ่อเพลง แม่เพลงน้ำเสียงดี ลูกคู่ร้องรับดี ข. ดนตรีเสียงดัง ร้องชัดเจน ค. ลีลาดี ร่าสวย ดนตรีไพเราะ ง. ร้องนำดี ดนตรีครึกครื้น ลูกคู่ รำพร้อม (เฉลยคำตอบข้อ ก)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
2. อธิบายการนำ ความรู้ความคิดจาก เรื่องทีอ่านไป ตัดสินใจแก้ปัญหา ในการดำเนินชีวิต	3.	ข้อใดคือความหมายของวรรณกรรม ท้องถิ่น ก. วรรณกรรมที่ได้รับการยกย่องว่า แต่งดี ข. วรรณกรรมที่สร้างสรรค์โดยคนใน ท้องถิ่น ค. วรรณกรรมที่เป็นลายลักษณ์ อักษร ง. ข้อ ข และ ค (เฉลยคำตอบข้อ ง)				
	4.	เนื้อหาของวรรณกรรมท้องถิ่น ส่วนใหญ่ปลูกฝังคุณค่าแก่ผู้อ่าน ด้านใด ก. ด้านคติธรรม ข. ด้านประเพณี ค. ด้านค่านิยม ง. ด้านความบันเทิง (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	5.	วรรณกรรมท้องถิ่นในแต่ละท้องถิ่นใน ข้อใดแตกต่างกันมากที่สุด ก. เนื้อเรื่อง ข. ภาษาถิ่น ค. กวีผู้แต่ง ง. ฉันทลักษณ์ของวรรณกรรม (เฉลยคำตอบข้อ ข)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
3. อ่านหนังสือตาม ความสนใจและ อธิบายคุณค่าที่ ได้รับ	6.	วรรณกรรมท้องถิ่นให้ประโยชน์ใน ด้านใดแก่ผู้ศึกษา ก. ทำให้ยอมรับแนวคิดของชาติ ตะวันตก ข. ทำให้ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและ ภาษาถิ่น ค. ทำให้เกิดแนวคิดในประกอบ อาชีพ ง. ทำให้เกิดแนวคิดปรับเปลี่ยน เนื้อหาวรรณกรรมท้องถิ่นให้ ทันสมัย (เฉลยคำตอบข้อ ข)				
	7.	เพลงพื้นบ้านของไทยมีมาช้านานแล้ว โดยถ่ายทอดกันทางอะไร ก. मुखปาฐะ ข. วาจาปาฐะ ค. กริยาปาฐะ ง. ลายลักษณ์ (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	8.	เพลงพื้นบ้านจะมีลักษณะเด่น คือ ก. เพลงที่ให้ความสุขไม่มีเนื้อหา ความรู้ หรือคติแฝงอยู่ ข. เพลงที่สนุกเพลิดเพลินลักษณะ ภาษาที่คล้องจองกัน ค. ใช้ถ้อยคำที่เข้าใจยาก ง. มีความโดดเด่นด้านการใช้สำนวน หยาบคลาย (เฉลยคำตอบข้อ ข)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	9.	“เพลงที่ชาวบ้านใช้ร้องเล่นกันใน ท้องถิ่นของตน” จากคำกล่าวเป็น ความหมายของเพลงประเภทใด ก. เพลงไทยลูกทุ่ง ข. เพลงพื้นบ้าน ค. เพลงไทยสากล ง. เพลงไทยลูกกรุง (เฉลยคำตอบข้อ ข)				
	10.	ข้อใดเป็นคุณสมบัติของเพลงพื้นบ้าน เด่นชัดที่สุด ก. แสดงเอกลักษณ์ของคนในหมู่บ้าน ข. ทุกคนร้องได้ ค. มีสัมผัสคล้องจอง ง. ให้ความบันเทิง (เฉลยคำตอบข้อ ง)				
4. มีมารยาทใน การอ่าน	11.	ข้อใดเป็นมารยาทในการอ่านที่ถูกต้อง ที่สุด ก. กล้าอ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น ข. แก้วไม่มีสมาธิในการอ่าน ค. กลัวเลือกอ่านหนังสือที่มี ประโยชน์ต่อตนเองและ สังคม ง. กานต์อ่านหนังสืออย่างถูก สุขลักษณะ (เฉลยคำตอบข้อ ค)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
5. เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจนและเหมาะสม	12.	เพลงฉ่อยเป็นเพลงพื้นบ้านภาคใด ก. ภาคใต้ ข. ภาคเหนือ ค. ภาคกลาง ง. ภาคอีสาน (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
	13.	ชื่ออำเภอศรีประจันต์สันนิษฐานว่ามาจากชื่อของอะไร ก. หมู่บ้าน "ศรีจัน" ข. ตำบล "ศรีประจันต์" ค. ตำบล "วังหว้า" ง. ตำบล "ดอนปราง" (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	14.	ผลผลิตทางการเกษตรกรรมที่มีชื่อเสียงของอำเภอศรีประจันต์ได้แก่ ก. สวนมะม่วง ข. สวนกระท้อน ค. ทำนาปราง ง. ทำนาแก้ว (เฉลยคำตอบข้อ ง)				
6. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	15.	แหล่งกำเนิดศิลปะพื้นบ้านอยู่ที่อำเภอใด ก. อำเภอเมืองสุพรรณบุรี ข. อำเภอสองพี่น้อง ค. อำเภอศรีประจันต์ ง. อำเภอบางปลาม้า (เฉลยคำตอบข้อ ค)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อความ	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	16.	ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง สุพรรณ คือใคร ก. แม่บัวผัน จันทรศรี ข. แม่ขวัญจิต ชิดไถ่ ค. แม่สำเนียง ชาวปลายนา ง. แม่ขวัญใจ ศรีประจันต์ (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	17.	แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ได้รับเกียรติ คุณเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดงเพลงพื้นบ้าน เมื่อปี พ.ศ.ใด ก. พ.ศ. 2537 ข. พ.ศ. 2538 ค. พ.ศ. 2539 ง. พ.ศ. 2549 (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
7. มีมารยาทในการเขียน	18.	ข้อใดเป็นมารยาทในการเขียน ก. คัดัดัดเขียนอย่างสร้างสรรค์ และสามารถอ้างอิงถึงแหล่งที่มาได้ ข. ชิดช้อยใช้ภาษาที่ไม่สุภาพและไม่ ต้องรับผิดชอบในสิ่งที่เขียน ค. ชูชิตเขียนประโยคและข้อความ ควรอ่านเข้าใจได้ยาก ง. กอบชัยเขียนอธิบาย การ บรรยาย การชี้แจง และการแสดง ความคิดเห็นเป็นไปอย่างไม่สร้างสรรค์ (เฉลยคำตอบข้อ ก)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
8. พูดยุติแสดงความรู้ ความเข้าใจ จุดประสงค์ของเรื่อง ที่ฟังและดู	19.	ขั้นตอนการสอนเพลงพื้นบ้านที่นำมา ประยุกต์ใช้มีกี่ขั้นตอน ก. 3 ขั้นตอน ข. 4 ขั้นตอน ค. 5 ขั้นตอน ง. 6 ขั้นตอน (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
	20.	ในการร้องเพลงฉ่อยเราสามารถใช้ บทใดแทนบทหลักได้ ก. บทไหว้ครู ข. บทเกริ่น ค. บทเกิดพระเกียรติ ง. บทอวยพร (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
9. วิเคราะห์ความ น่าเชื่อถือจากการ ฟังและดูเกี่ยวกับ เรื่องวรรณกรรม เพลงฉ่อยที่บ้านคุณ ยาย อย่างมีเหตุผล	21.	เพลงพื้นบ้านที่ไม่ใช่ผลงานของ แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ก. เพลงฉ่อย ข. เพลงอีแซว ค. เพลงแหล่ ง. เพลงเหย่ย (เฉลยคำตอบข้อ ง)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	22.	พ่อเพลงพื้นบ้านที่หัดร้องพร้อมกับ แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์คือใคร ก. นายบุญโชค ชนะโชติ ข. นายสุจินต์ ศรีประจันต์ ค. นายไสว วงษ์งาม ง. นายสังเวียน ชาวบางงาม (เฉลยคำตอบข้อ ข)				
10. มีมารยาทใน การฟัง การดูและ การพูด	23.	ข้อใดไม่เป็นมารยาทในการฟัง การดู และการพูด เพลงน้อย ก. มีสมาธิในการฟัง ข. ไม่พูดคุยในขณะที่ฟัง ค. สร้างจินตนาการจากบทเพลง ที่ฟัง ง. ฟังแล้วฝึกร้องจากบทเพลงที่ฟัง (เฉลยคำตอบข้อ ง)				
	24.	การฝึกร้องจากบทหลัก ใครฝึกร้องได้ ถูกต้องที่สุด ก. กุ้งเริ่มฝึกร้องจากบทไหว้ครู ข. ขจีเริ่มฝึกร้องจากบทเกริ่น ค. คณิงเริ่มฝึกร้องจากบทโต้ตอบ ง. งามเพ็ญฝึกร้องจากบทอวยพร (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
11. หาคำศัพท์และ ความหมายในเรื่อง วรรณกรรมเพลง น้อยที่บ้านคุณยาย ได้ถูกต้อง	25.	กลอนที่กล่าวถึงพฤติกรรมทางเพศ อย่างตรงไปตรงมา คือกลอนอะไร ก. กลอนด็บ ข. กลอนมุดโต ค. กลอนด็บชิงชู้ ง. กลอนแดง (เฉลยคำตอบข้อ ง)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อความถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	26.	พ่อเพลง แม่เพลง เพลงพื้นบ้าน มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ก. คอตัน ข. คอแรก ค. คอหนึ่ง ง. คอสอง (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
12. วิเคราะห์เนื้อหาจากเรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยายได้ถูกต้อง	27.	การวางแผนในการแสดงเพลงฉ่อยสิ่งที่ควรมุ่งหวังให้ผู้ชมได้รับคือข้อใด ก. ความสนุกสนาน ข. ความรู้ความคิด ค. ความมีเหตุมีผล ง. ความซาบซึ้งใจ (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	28.	บุคคลในข้อใดต้องพัฒนาทักษะการร้องมากที่สุด ก. ลูกคู่ ข. พ่อเพลง ค. แม่เพลง ง. ทั้ง ข. และ ค. (เฉลยคำตอบข้อ ง)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	29.	เด็กหญิงนิดหน่อยมักตามพ่อไปในการแสดงเพลงน้อยบ่อยๆ ถ้าเขาได้ฝึกเพลงน้อย นักเรียนคิดว่าเขาจะร้องได้ดีหรือไม่ เพราะเหตุใด ก. ร้องได้ไม่ดีเพราะร้องเล่นคนเดียว ข. ร้องได้ไม่ดีเพราะได้แต่ฟังเท่านั้น ค. ร้องได้ดีเพราะพ่อของเขาร้องได้ ง. ร้องได้ดีเพราะเขาได้ฟังและฝึกร้องบ่อยๆ (เฉลยคำตอบข้อ ง)				
	30.	บุคคลที่สามารถแสดงเพลงน้อยได้ดีควรมีลักษณะอย่างไร ก. พุดเก่ง ใจร้อน เสียงดี ข. เสียงดี ไม่มีความทะเยอทะยาน ค. ไหวพริบดี มีใจรัก ไม่ทะนงตน ง. กล้าแสดงออก อารมณ์อ่อนไหว (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
13. อธิบายคุณค่าของวรรณคดีหรือวรรณกรรมที่อ่านและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	31.	ถ้านักเรียนสามารถประชาสัมพันธ์ให้ชาวต่างชาติมาร่วมแสดงเพลงน้อยได้ นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร ก. ไม่ชอบเพราะมาแย่งอาชีพคนไทย ข. ดีใจคนไทยจะได้ไม่ต้องแสดง ค. ดีใจเพราะจะได้ดูชาวต่างชาติแสดง ง. ภูมิใจที่ชาวต่างชาติชื่นชมการแสดงของไทย (เฉลยคำตอบข้อ ง)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อความ	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	32.	ทำไมจึงต้องมีการอนุรักษ์เพลงน้อยไว้ ก. เพราะเพลงน้อยจะสูญหายไป ข. เพราะหาฟังเพลงน้อยได้ยาก ค. เพราะเพลงน้อยจะไม่มีคนนิยม ง. เพราะเพลงน้อยจะเปลี่ยนไปจาก เดิม (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	33.	นักเรียนคิดว่าบุคคลในข้อใดน่าจะมี โอกาสพัฒนาทักษะการร้องเพลงน้อย ได้ง่ายที่สุด ก. พี่ไอเรียนเก่งความจำดีมาก ข. เฉลิมชัยชื่นชอบเพลงน้อยมาก ค. ฉัตรมงคลเป็นลูกชายของ แม่เพลงน้อย ง. เนตรนภาเป็นคนที่กล้า แสดงออก (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
	34	นำหวานเป็นคนที่มีความประพฤติ เธอเหมาะที่จะเล่นเพลงน้อยใน ตำแหน่งใด ก. หางเครื่อง ข. ลูกคู่ ค. แม่เพลง ง. นักดนตรี (เฉลยคำตอบข้อ ค)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อความ	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	35.	นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดเพลงน้อย จึงไม่ค่อยได้รับการเผยแพร่และความ นิยมในปัจจุบัน ก. เป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย ข. หางานแสดงได้ยาก ค. ไม่มีครูสอนอย่างจริงจัง ง. ฝึกหัดร้องยาก (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
	36.	ใครใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ชัดเจน ที่สุด ก. น้องปลาชอบพาเพื่อนๆ ไปชม การแสดงเพลงน้อย ข. กุ้งนางฝึกร้องเพลงพื้นบ้านกับ แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ค. ปูลมเรียนรู้เพลงพื้นบ้านจาก วีดีทัศน์เพื่อการศึกษา ง. หอยขมศึกษาเพลงพื้นบ้านจาก การแสดงของแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ (เฉลยคำตอบข้อ ข)				
14. แต่งบทร้อย กรองเพลงน้อยได้	37.	เพลงพื้นบ้านจะมีลักษณะการแต่ง อย่างไร ก. กลอนหัวเดียว ข. กลอนสี่ ค. กลอนหก ง. กลอนแปด (เฉลยคำตอบข้อ ก)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	38.	ข้อใดเป็นลักษณะของกลอนหัวเดียว ของเพลงฉ่อย ก. เป็นบทกลอนที่ขึ้นต้นด้วยสระ เดียวกัน ข. จำนวนคำในบทกลอนเท่ากัน ค. เนื้อหาเป็นเรื่องเดียวกัน ง. คำท้ายของทุกบทลงด้วยสระ เสียงเดียวกัน (เฉลยคำตอบข้อ ง)				
	39.	ข้อใดสัมผัสฉันทลักษณ์การแต่ง เพลงฉ่อยได้ถูกต้องที่สุด ก. ตัวสุดท้ายของวรรคหน้า สัมผัส กับคำที่ 4 หรือคำที่ 5 ของวรรคหลัง ข. ตัวสุดท้ายของวรรคที่ 1 สัมผัส กับตัวที่ 3 ของวรรคที่ 2 ค. ตัวที่ 3 ของวรรคที่ 1 สัมผัสกับ ตัวสุดท้ายของวรรคที่ 2 ง. ตัวที่ 3 ของวรรคที่ 1 สัมผัสกับ ตัวที่ 3 ของวรรคที่ 2 (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
15. รำหรือร้องและ แสดงเพลงฉ่อยได้ ตามความสนใจและมี มารยาทในการรำ หรือร้องและแสดง เพลงฉ่อย	40.	การให้จังหวะประกอบการร้อง เพลงฉ่อย ใช้อะไรประกอบการจังหวะ ก. ตะโพน ข. ฉิ่ง ค. กรับ ง. การปรบมือ (เฉลยคำตอบข้อ ง)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อความถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	41.	ถ้านักเรียนจะแสดงเพลงน้อย ควรใช้ลำดับขั้นตอนในการแสดงอย่างไร ก. บทไหว้ครู บทเกริ่น บทโต้ตอบ บทอวยพร ข. บทเกริ่น บทโต้ตอบ บทอวยพร บทไหว้ครู ค. บทโต้ตอบ บทอวยพร บทไหว้ครู บทเกริ่น ง. บทอวยพร บทไหว้ครู บทเกริ่น บทโต้ตอบ (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	42.	ทุกครั้งคำขึ้นต้นของเพลงน้อยฝ่ายชายจะขึ้นว่าอย่างไร ก. โอง โง โง ฉะ โองง้อย ข. โอง โอง ฉะ โองง้อย ค. เฮ้ เฮ้า เฮ้ เฮ้ ง. เอ็งเอย เอ็งเอย ฉะเอ็งเออ ชะเอ็งเอ็งเอ้ย (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	43.	คำขึ้นต้นของเพลงน้อยของฝ่ายหญิงจะขึ้นว่าอย่างไร ก. เอ็ง เงอ เงอ เอ่อ เอ็งง้อย ข. โอง โอง ฉะ โองง้อย ค. เฮ้ เฮ้า เฮ้ เฮ้ ง. เอ็งเอย เอ็งเอย ฉะเอ็งเออ ชะเอ็ง เอ็งเอ้ย (เฉลยคำตอบข้อ ก)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	44.	<p>การแสดงเพลงฉ่อย ฝ่ายชายแต่งกาย อย่างไร</p> <p>ก. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกลม ข. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อเชิ้ต ค. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อสีสด ง. นุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกลม ใช้ผ้าคาดเอว (เฉลยคำตอบข้อ ง)</p>				
	45.	<p>การแสดงเพลงฉ่อย ฝ่ายหญิงจะแต่ง กายอย่างไร</p> <p>ก. ใส่เสื้อคอกลม ห่มผ้าสไบ ข. ใส่เสื้อคอกลม กระดุมหน้า ค. ใส่เสื้อผ้าลูกไม้ ห่มผ้าสไบ ง. ใส่เสื้อคอกลม กระดุมหน้า ห่มผ้าสไบ (เฉลยคำตอบข้อ ง)</p>				
	46.	<p>การไหว้ครูเพลงฉ่อย ทำอย่างไร</p> <p>ก. พ่อเพลงนั่งยองๆ ถือพาน ก้านร้องเพลงไหว้ครู ข. พ่อเพลงนั่งยองๆ ถือพาน ก้านร้องเพลงไหว้ครู ลูกคู่ ร้องรับ ค. แม่เพลงนั่งยองๆ ถือพาน ก้านล ร้องเพลงไหว้ครู ง. แม่เพลงนั่งยองๆ ถือพานก้านล ร้องเพลงไหว้ครู ลูกคู่ร้องรับ (เฉลยคำตอบข้อ ข)</p>				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อความ	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	47.	การร้องเกริ่น ร้องเพื่ออะไร ก. บอกกล่าวให้รู้ ข. ฝ่ายชายร้องชักชวนฝ่ายหญิง ค. ฝ่ายชายร้องชักชวนฝ่ายหญิง มาเล่นเพลงด้วยกัน ง. ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงผลัดกัน ร้องชักชวนมาเล่นเพลงด้วยกัน (เฉลยคำตอบข้อ ก)				
	48.	"เพลงลา" เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเพลง อะไร ก. เพลงไหว้ครู ข. เพลงเกริ่น ค. เพลงอวยพร ง. เพลงสวดดี (เฉลยคำตอบข้อ ค)				
	49.	ลูกคู่เพลงฉ่อยจะร้องรับว่าอย่างไร ก. โอง โง โง จะ โอง โง้ย ข. เอ็ง เงอ เงอ เอ้อ เอ็งเจ้ย ค. เอ้ชา ละฉ่าชา หนอยแม่ ง. เอ้ชา เอ้ซ่า ชา ละ ฉ่า ชา หนอยแม่ (เฉลยคำตอบข้อ ง)				

ตัวชี้วัด	ข้อ ที่	ข้อคำถาม	ความ คิดเห็น			ข้อ เสนอแนะ
			+1	0	-1	
	50.	การร่วมแสดงเพลงน้อยควรคำนึงถึง มารยาทการแสดงเรื่องใดมากที่สุด ก. การปฏิบัติตนตามข้อตกลง ข. ความมั่นใจในตนเอง ค. ความขยันขันแข็ง ง. ความรอบคอบ (เฉลยคำตอบข้อ ก)				

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ช

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย

แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้อง

พฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียน

เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย”

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง แบบประเมินฉบับนี้ เป็นแบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียน ด้านทักษะการร้องเพลงน้อย น้ำเสียง การใช้ภาษาทำรำประกอบการแสดง ความสามารถในการแสดงออก การมีปฏิภาณไหวพริบและการเข้าวงแสดงเพลงน้อย ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรมของนักเรียน				
	5 ดีมาก ที่สุด	4 ดีมาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
1. ทักษะการร้องเพลงน้อย					
2. น้ำเสียง					
3. การใช้ภาษาทำรำประกอบ เนื้อร้อง					
4. ความสามารถในการ แสดงออก					
5. การมีปฏิภาณไหวพริบ					
6. การเข้าวงแสดงเพลงน้อย					
รวมคะแนน					
รวมคะแนนเฉลี่ย					

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 โรงเรียนสุพรรณภูมิ

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(นางคมคาย เกรอด)

ตำแหน่ง ครูโรงเรียนสุพรรณภูมิ

**แบบประเมินความสอดคล้องสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
ที่มีต่อการประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียน
เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย”
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้ เป็นแบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียน ด้านทักษะการร้องเพลงน้อย น้ำเสียง การใช้ภาษาทำรำประกอบการแสดง ความสามารถในการแสดงออก การมีปฏิภาณไหวพริบและการเข้าวงแสดงเพลงน้อย เพื่อทราบถึงความเหมาะสม หลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย โดยลงความเห็นว่าคุณคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้องในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับความคิดเห็น ซึ่งกำหนดคะแนนความคิดเห็น ไว้ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความเหมาะสมและสอดคล้อง
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมและสอดคล้อง

รายการประเมิน	ระดับพฤติกรรม					ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	-1	0	+1	
1. ทักษะการร้องเพลงน้อย									
2. น้ำเสียง									
3. การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้อง									
4. ความสามารถในการแสดงออก									
5. การมีปฏิภาณไหวพริบ									
6. การเข้าวงแสดงเพลงน้อย									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ฅ

แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน
แบบประเมินหาค่าดัชนีความสอดคล้องแบบวัดความ
พึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้านของนักเรียน

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน
เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย”
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อเพลงพื้นบ้าน ด้านเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ อุปกรณ์ การวัดและประเมินผล โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบถึงความเหมาะสมหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย ซึ่งการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะไม่กระทบใดๆต่อนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัย จึงขอความอนุเคราะห์จากนักเรียนได้ตอบแบบสอบถามตามสภาพจริง ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงในอันที่จะนำมาใช้ในหลักสูตรเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ต่อไป

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1. ด้านเนื้อหา					
1.1 วัตถุประสงค์และเนื้อหาการเรียนรู้ตรงกับความต้องการ					
1.2 เนื้อหาที่กำหนดในกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม					
1.3 เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ					
1.4 ประโยชน์ที่ได้รับจากเนื้อหาที่เรียน					
1.5 มีการบูรณาการกับสาระอื่นๆ					
2. ด้านกิจกรรมการเรียนรู้					
2.1 การเตรียมการสอนของครูเหมาะสม					
2.2 กิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหาและเวลา					
2.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้					
2.4 กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการใฝ่รู้ใฝ่เรียน เช่นการอ่าน การค้นคว้า					
2.5 กิจกรรมส่งเสริมให้เห็นความสำคัญของการร่วมอนุรักษ์เพลงพื้นบ้าน					
2.6 บรรยากาศในการจัดเรียนการสอนเหมาะสมกับการเรียน					

รายการประเมิน	ความพึงพอใจ				
	5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
3. ด้านผู้เรียน					
3.1 มีความรู้ ทักษะและค่านิยมที่ดีจากการเรียนเพลงพื้นบ้าน					
3.2 มีผลงานจากการร่วมคิดร่วมทำโดยใช้กระบวนการกลุ่ม					
3.3 เกิดความซาบซึ้งและพึงพอใจในบทเพลงพื้นบ้าน					
3.4 เห็นคุณค่าและเกิดความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาท้องถิ่น					
3.5 ได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ สืบสานและเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น					
4. ด้านสื่อ/อุปกรณ์ การจัดการเรียนรู้					
4.1 เตรียมสื่อ อุปกรณ์และการปฏิบัติงาน ตามขั้นตอนแต่ละเรื่อง					
4.2 สื่อการเรียนรู้มีความหลากหลายกระตุ้นความสนใจและเหมาะสมกับกิจกรรม					
4.3 การให้นักเรียนมีส่วนร่วมใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน					
4.4 การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรม					
4.5 การใช้แหล่งเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริง					
5. ด้านการวัดและประเมินผล					
5.1 การประเมินผลชิ้นงาน					
5.2 การแสดงความคิดเห็น					
5.3 การนำเสนอผลงาน					
5.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของนักเรียนและกลุ่มจากการร่วมกิจกรรม					
5.5 การแต่งคำประพันธ์ การร้อง การใช้ภาษาทำร้ายและการแสดงเพลงน้อยมีการประเมินตามสภาพจริง					

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

รายการประเมิน	ระดับ ความพึงพอใจ					ความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ			ข้อ เสนอแนะ
	5	4	3	2	1	-1	0	+1	
5.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของ นักเรียนและกลุ่มจากการร่วมกิจกรรม									
5.5 การตั้งค่าประพันธ์ ทักษะการร้อง การ ใช้ ภาษาท่าร่า และการแสดงเพลงน้อยมีการ ประเมินตามสภาพจริง									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง.....

ภาคผนวก ญ

ผลการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตาราง 16 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กับตัวชี้วัดประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อย
ที่บ้านคุณยาย จำนวน 50 ข้อ ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
31	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
32	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
33	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
34	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
35	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
36	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
37	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
38	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
39	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
40	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
41	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
42	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
43	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
44	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
45	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
46	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
47	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
48	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
49	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
50	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 17 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงฉ่อย ประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่อง วรรณกรรมเพลงฉ่อย ที่บ้านคุณยายของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

ข้อที่ /รายการประเมิน	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. ทักษะการร้องเพลงฉ่อย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. น้ำเสียง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. การใช้ภาษาทำรำประกอบเนื้อร้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. ความสามารถในการแสดงออก	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. การมีปฏิภาณไหวพริบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การเข้าวงแสดงเพลงฉ่อย	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตาราง 18 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้
เพลงพื้นบ้านประกอบการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อย
ที่บ้านคุณยายของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	ความหมาย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
26	+1	+1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ภาคผนวก ก

ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r)

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ก่อน-หลังการใช้หลักสูตร

วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ตาราง 19 ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ข้อ	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1	0.62	0.58	16	0.59	0.39
2	0.61	0.61	17	0.47	0.51
3	0.58	0.42	18	0.62	0.57
4	0.58	0.55	19	0.50	0.39
5	0.56	0.52	20	0.56	0.69
6	0.59	0.39	21	0.74	0.33
7	0.45	0.48	22	0.61	0.60
8	0.55	0.73	23	0.59	0.39
9	0.59	0.27	24	0.64	0.42
10	0.61	0.60	25	0.61	0.42
11	0.62	0.57	26	0.61	0.36
12	0.61	0.60	27	0.56	0.27
13	0.58	0.42	28	0.61	0.54
14	0.59	0.57	29	0.50	0.39
15	0.56	0.51	30	0.69	0.42

จากตาราง 19 พบว่า ค่าความยาก (p) มีค่าระหว่าง 0.45 ถึง 0.74 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 0.27 ถึง 0.73

วิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อหาค่าความแปรปรวน ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวรรณกรรมเพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 20 วิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อหาค่าความแปรปรวนของคะแนนทดสอบ

X	f	X ²	fX	fX ²
30	6	900	180	5400
27	10	729	270	7290
24	6	576	144	3456
21	9	441	189	3969
20	1	400	20	400
18	1	324	18	324
16	1	256	16	256
14	3	196	42	588
13	6	169	78	1014
11	5	121	55	605
10	7	100	70	700
9	3	81	27	243
8	3	64	24	192
7	1	49	7	49
5	4	25	20	100
$\bar{X} = 17.58$	N = 66	$\sum X^2 = 4431$	$\sum fX = 1160$	$\sum fX^2 = 24586$

การคำนวณหาค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

$$\text{สูตร } S^2 = \frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N(N-1)}$$

เมื่อ S^2 แทนค่าความแปรปรวนของแบบทดสอบ

N แทนจำนวนนักเรียนที่เข้าสอบ = 66

$\sum fx$ แทนผลรวมของคะแนนที่ได้ = 1160

$\sum fx^2$ แทนผลรวมของคะแนนที่ได้ยกกำลังสอง = 24586

$$\text{แทนค่า } S^2 = \frac{66(24586) - (1160)^2}{66(66-1)}$$

$$S^2 = \frac{275888}{4290}$$

$$S^2 = 64.31$$

ตาราง 21 การหาสัดส่วนของผู้ตอบถูกในแต่ละข้อ (p) และหาสัดส่วนของผู้ตอบผิดในแต่ละข้อ (q)

ข้อ	P_H	P_L	$P_H + P_L$	p	q	pq	หมายเหตุ
1	30	11	41	0.62	0.38	0.24	
2	30	10	40	0.61	0.39	0.24	
3	26	12	38	0.58	0.42	0.24	
4	28	10	38	0.58	0.42	0.24	
5	27	10	37	0.56	0.44	0.25	
6	26	13	39	0.59	0.41	0.24	
7	23	7	30	0.45	0.55	0.25	
8	30	6	36	0.55	0.45	0.25	
9	24	15	39	0.59	0.41	0.24	
10	30	10	40	0.61	0.39	0.24	
11	30	11	41	0.62	0.38	0.24	
12	30	10	40	0.61	0.39	0.24	
13	26	12	38	0.58	0.42	0.24	
14	29	10	39	0.59	0.41	0.24	
15	27	10	37	0.56	0.44	0.25	
16	26	13	39	0.59	0.41	0.24	
17	24	7	31	0.47	0.53	0.25	
18	30	11	41	0.62	0.38	0.24	
19	23	1	33	0.50	0.50	0.25	
20	30	7	37	0.56	0.44	0.25	
21	30	19	49	0.74	0.26	0.19	
22	30	10	40	0.61	0.39	0.24	
23	26	13	39	0.59	0.41	0.24	
24	28	14	42	0.64	0.36	0.23	

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อ	P_H	P_L	$P_H + P_L$	p	q	pq	หมายเหตุ
25	27	13	40	0.61	0.39	0.24	
26	26	14	40	0.61	0.39	0.24	
27	23	14	37	0.56	0.44	0.25	
28	29	11	40	0.61	0.39	0.24	
29	23	10	33	0.50	0.50	0.25	
30	30	16	46	0.69	0.31	0.21	
ผลรวมของpq						7.18	

การคำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่องวรรณกรรมเพลงฉ่อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

$$r_{tt} = \frac{k}{(k-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเที่ยงของแบบทดสอบ
		k	แทน จำนวนข้อสอบทั้งหมด
		p	แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
		q	แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ (1 - p)
		s^2	แทน ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad r_{tt} &= \frac{30}{(30-1)} \left\{ 1 - \frac{7.18}{64.31} \right\} \\ &= \frac{30}{29} \left\{ \frac{64.31 - 7.18}{64.31} \right\} \\ &= \frac{30}{29} \left\{ \frac{57.13}{64.31} \right\} \\ &= 0.914 \end{aligned}$$

สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลัง
ใช้หลักสูตร โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Samples ดังนี้

สูตร

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n\sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad df = n - 1$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

เมื่อ $\sum D$ แทน ผลรวมผลต่างระหว่างการสอบหลังเรียนและก่อนเรียน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\sum D^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของผลต่างของคะแนนการสอบ
หลังเรียนและก่อนเรียน

$$n = 50$$

$$\sum D = 637$$

$$\sum D^2 = 8349$$

$$df = 50 - 1$$

$$t = \frac{637}{\sqrt{\frac{50(8349) - (637)^2}{50 - 1}}}$$

$$= \frac{637}{15.44}$$

$$= 41.25$$

ภาคผนวก ก

คะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงน้อย
ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการ
เรียนรู้เพลงพื้นบ้าน

ตาราง 22 คะแนนการประเมินพฤติกรรมการทักษะการร้องเพลงน้อยของนักเรียน เรื่องวรรณกรรม
เพลงน้อยที่บ้านคุณยาย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็น
รายบุคคล

คนที่	ทักษะการร้องเพลงน้อย						คะแนน เต็ม (30)	\bar{X} (5)	S.D.	แปลความหมาย	
	ทักษะการร้อง น้ำเสียง	การใช้ภาษาท่า ประกอบเนื้อเพลง	การแสดง ออก	ปฏิภาณไหวพริบ	การเข้าวงแสดง	ผ่านระดับ				ไม่ ผ่าน	
											5
1	3	4	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
2	4	3	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
3	4	4	5	4	5	4	26	4.33	.52	ดีมาก	-
4	3	4	4	4	4	3	22	3.67	.52	ดีมาก	-
5	4	4	3	4	4	4	23	3.83	.41	ดีมาก	-
6	4	3	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
7	4	4	4	4	5	5	26	4.33	.52	ดีมาก	-
8	3	3	4	4	4	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
9	3	4	4	4	4	4	23	3.83	.42	ดีมาก	-
10	4	4	4	3	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
11	5	4	4	5	5	4	27	4.50	.55	ดีมาก	-
12	5	4	4	5	4	5	27	4.50	.55	ดีมาก	-
13	5	4	5	5	4	5	28	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
14	4	3	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
15	5	5	4	5	4	5	28	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
16	5	5	4	4	5	5	22	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
17	3	3	4	4	4	4	27	3.67	.52	ดีมาก	-
18	5	5	4	4	4	5	26	4.50	.55	ดีมาก	-
19	4	4	5	5	4	4	22	4.33	.52	ดีมาก	-
20	3	3	4	4	4	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
21	3	4	4	4	3	4	27	3.67	.52	ดีมาก	-
22	3	4	3	4	4	4	28	3.67	.52	ดีมาก	-

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	ทักษะการร้องเพลงฉ่อย						คะแนน เต็ม (30)	\bar{X} (5)	S.D.	แปลความหมาย	
	ทักษะการร้อง	น้ำเสียง	การใช้ภาษาทำท่า ประกอบเนื้อเพลง	การแสดง ออก	ปฏิภาณไหวพริบ	การเข้าวงแสดง				ผ่านระดับ	ไม่ ผ่าน
23	4	4	5	4	5	5	27	4.50	.55	ดีมาก	-
24	5	5	4	5	4	5	28	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
25	4	3	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
26	4	3	4	3	3	5	22	3.67	.82	ดีมาก	-
27	3	3	4	3	4	5	22	3.67	.82	ดีมาก	-
28	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
29	5	5	5	4	4	5	28	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
30	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
31	4	5	4	5	5	5	28	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
32	5	5	4	5	4	5	28	4.67	.52	ดีมากที่สุด	-
33	4	3	4	4	4	4	23	3.83	.41	ดีมาก	-
34	4	4	4	4	4	4	24	4.00	.00	ดีมาก	-
35	4	4	5	4	4	5	26	4.33	.52	ดีมาก	-
36	4	4	4	3	3	5	23	3.83	.75	ดีมาก	-
37	5	4	5	4	4	5	27	4.50	.55	ดีมาก	-
38	4	4	5	4	3	4	24	4.00	.63	ดีมาก	-
39	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
40	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
41	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
42	4	4	5	4	4	5	26	4.33	.52	ดีมาก	-
43	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
44	3	4	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
45	3	4	4	4	3	4	22	3.67	.52	ดีมาก	-
46	4	4	4	4	3	4	23	3.83	.41	ดีมาก	-
47	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-

ตาราง 22 (ต่อ)

คนที่	ทักษะการร้องเพลงฉ่อย						คะแนน เต็ม (30)	\bar{X} (5)	S.D.	แปลความหมาย	
	ทักษะการร้อง	น้ำเสียง	การใช้ภาษาทำ ประกอบเนื้อเพลง	การแสดง ออก	ปฏิภาณไหวพริบ	การเข้าวงแสดง				ผ่านระดับ	ไม่ ผ่าน
	5	5	5	5	5	5					
48	5	5	5	5	5	5	30	5.00	.00	ดีมากที่สุด	-
49	5	5	5	5	4	5	29	4.83	.41	ดีมากที่สุด	-
50	4	4	5	4	4	4	25	4.17	.41	ดีมาก	-

จากตาราง 22 พบว่า คะแนนประเมินพฤติกรรมทักษะการร้องเพลงของนักเรียนรายบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก จำนวน 34 คน รองลงมาอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 16 คน และผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

ตาราง 23 แสดงผลคะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน

ข้อที่ ความ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	X	X ²
1	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4	4	3	5	4	4	4	4	3	3	4	3	4	3	4	3	4	100	10000
2	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	4	5	5	113	12769
3	4	5	4	5	4	5	3	5	4	4	5	5	5	5	4	5	4	4	5	3	5	4	5	4	5	5	116	13456
4	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5	125	15625
5	5	5	4	4	4	5	3	4	3	5	3	5	4	5	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	4	4	112	12544
6	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	5	5	4	5	5	5	123	15129
7	4	4	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	5	120	14400
8	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	3	5	4	3	4	4	5	4	5	121	14641
9	5	4	4	5	4	4	5	5	4	5	4	5	5	5	5	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	5	116	13456
10	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	4	5	4	5	5	4	126	15876
11	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	5	4	4	5	5	4	3	3	4	4	4	3	4	4	4	5	112	12544
12	4	4	4	5	3	5	4	4	3	5	5	5	4	4	5	5	3	4	4	4	4	4	5	4	5	5	110	12100
13	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	5	4	4	4	4	4	5	3	5	4	4	5	4	4	4	111	12321
14	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	4	4	3	3	5	4	4	3	4	5	4	107	11449
15	4	5	5	5	4	5	4	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	4	4	5	5	5	4	5	5	5	121	14641
16	5	5	5	5	5	5	4	4	4	4	5	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	115	13225
17	4	4	3	4	3	4	4	4	4	4	5	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	103	10609
18	4	5	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5	4	4	5	5	4	4	5	4	4	4	5	4	4	5	115	13225
19	4	4	3	4	4	5	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	102	10404

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อที่ ปัญหา	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	X	X ²
20	5	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	114	12996
21	4	4	3	4	4	5	4	5	4	5	4	4	4	5	4	4	5	4	4	5	4	4	4	5	4	5	113	12769
22	4	4	3	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	108	11664
23	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	5	108	11664
24	5	5	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	4	4	4	5	5	4	4	5	117	13689
25	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	4	5	5	5	4	4	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	123	15129
26	4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	5	5	4	4	5	112	12544
27	4	4	4	4	4	4	5	4	4	4	5	4	5	4	5	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4	4	112	12544
28	5	4	4	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	4	4	4	4	4	4	111	12321
29	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	4	114	12996
30	4	4	4	4	5	5	5	4	4	5	5	5	4	4	4	4	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5	119	14161
$\sum X_i$	132	133	128	136	127	140	127	132	128	135	136	134	132	135	138	132	128	123	126	131	126	129	127	135	128	139	3419	390891
$\sum X_i^2$	588	597	660	624	649	660	647	588	568	615	626	610	588	615	642	588	556	615	642	581	556	661	649	616	654	661	$\sum X_i$	$(\sum X_i^2)$
S_i^2	0.25	0.25	0.48	0.26	0.39	0.23	0.32	0.25	0.41	0.26	0.33	0.40	0.25	0.25	0.25	0.25	0.34	0.37	0.44	0.31	0.34	0.22	0.39	0.26	0.27	0.24	8.00	

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน ในการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) จากแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน แบบประเมินมี 26 ข้อ ได้ผลดังนี้

1. หาคความแปรปรวนของคะแนนรวม (S_r^2)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } S_r^2 &= \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \\ &= \frac{30(390891) - (3419)^2}{30(30-1)} \\ &= \frac{11726730 - 11689561}{870} \\ &= 42.72 \end{aligned}$$

2. หาคความแปรปรวนของแต่ละข้อ เช่น ข้อที่ 1

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } S_i^2 &= \frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)} \\ &= \frac{30(588) - (132)^2}{30(30-1)} \\ &= \frac{17640 - 17424}{870} \\ &= 0.25 \end{aligned}$$

3. รวมความแปรปรวนของทุกข้อเข้าด้วยกัน

$$\begin{aligned}\sum S_i^2 &= 0.25+0.25+0.48+0.26+0.39+0.23+0.32+0.25+0.41+0.26 \\ &\quad +0.33+0.40+0.25+0.26+0.25+0.25+0.34+0.37+0.44+0.31 \\ &\quad +0.34+0.22+0.39+0.26+0.27+0.24 \\ &= 8.00\end{aligned}$$

4. หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

$$\text{จากสูตร} \quad \alpha = \frac{K}{(K-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

$$\text{แทนค่า} \quad = \frac{26}{(26-1)} \left\{ 1 - \frac{8.00}{42.72} \right\}$$

$$= \frac{26}{(25)} \left\{ \frac{34.72}{42.72} \right\}$$

$$= 0.845$$

ดังนั้น ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เพลงพื้นบ้าน เท่ากับ 0.845

ภาคผนวก ฐ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และผู้ให้ข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม
นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม และเป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผศ.ศรินทิพย์ ภู่อาลี	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ดร.เนติ เฉลยวาเรศ	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. นายอารมณ วัชรบัณฑิต	หัวหน้าศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
4. นายสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ จังหวัดสุพรรณบุรี
5. นางสุนันทา สุนทรประเสริฐ	ครูเชี่ยวชาญโรงเรียนสุพรรณภูมิ จังหวัดสุพรรณบุรี

รายชื่อผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์

1. นายเทอดศักดิ์ สถาปิตานนท์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนา
หลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
2. นายเชษฐ ฝิวลออ	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. นายอดิศักดิ์ สามงามแสน	ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี เขต 1
4. นางฉันทนา เนติเมธี	ครูชำนาญการพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย
5. นางรุ่งนภา แก้วสุวรรณ	ครูชำนาญการพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย
6. นางสุภาพร ศรีคำไทย	ครูชำนาญการพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย
7. นางนารีรัตน์ หลีนุกูล	ครูชำนาญการพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย
8. นางสาวสุรินทร์ ภู่อาลี	ครูชำนาญการพิเศษ ผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

รายชื่อผู้สนทนากลุ่ม

1. นายสมศักดิ์ เจริญพานิชเสรี	ผู้อำนวยการโรงเรียนสุพรรณภูมิ จังหวัดสุพรรณบุรี
2. นายไพฑูรย์ สุขสุคนธ์	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
3. นายประยูร โอสีร์กุล	วัฒนธรรมจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้นำชุมชน
4. นางเกสียว เสร็จกิจ	ปราชญ์ชาวบ้านเพลงฉ่อย
5. นายวีรชาติ สมบูรณ์วิทย์	ตัวแทนผู้ปกครองโรงเรียนสุพรรณภูมิ
6. นายมนัส นพศิริกุล	กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. นางสุนันทา สุนทรประเสริฐ	ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
8. นางจรรยา วงษ์สุวรรณ	ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

รายชื่อนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามและเป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร

1. เด็กชายชนพันธ์ แสงเรือง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
2. เด็กชายพงศกร แซ่ตั้ง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
3. เด็กชายธนัดต์ ฤกษ์วรชัย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
4. เด็กชายเวชนวัติน ดราทอง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
5. เด็กชายแสนชาญ ศาลยาชีวิน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
6. เด็กชายวรุต จำปาเงิน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
7. เด็กชายนราวิชญ์ แปลงประวัตติ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
8. เด็กชายนนทกร จันทรสุวรรณ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
9. เด็กชายปลาบปลื้ม ตั้งไทยขวัญ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
10. เด็กชายธนโชติ แซ่ไคว่	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
11. เด็กชายณพงษ์กร พันธุ์เณร	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
12. เด็กชายธนกร สิงขรวัักษ์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
13. เด็กชายภูมิเทพ ศรีผุดผ่อง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
14. เด็กชายยศกร อ้นสุวรรณ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
15. เด็กชายนราธิป จิตตสุโก	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
16. เด็กชายฉัตรมงคล แนบเนียน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
17. เด็กชายภากร สุริยวงษ์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
18. เด็กชายนุกูลกฤช มงคลหล้า	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1

รายชื่อนักเรียนที่ตอบแบบสอบถามและเป็นกลุ่มทดลองใช้หลักสูตร

19.	เด็กชายศักดิ์อนันต์ วงศ์ศรีเผือก	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
20.	เด็กชายธัชธรรม วิเชียรศรี	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
21.	เด็กชายปรมพล เสียงแจ้ว	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
22.	เด็กชายอนุวัฒน์ โค้วสมจิน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
23.	เด็กชายฉัตรเฉลิม วงษ์ไพรัตน์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
24.	เด็กชายปวีศ ฉ่ำมาก	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
25.	เด็กชายพีรตน์ย์ กลิ่นหอม	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
26.	เด็กชายณัฐชนนท์ สรสิงห์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
27.	เด็กชายศุภสิน จาตุพรธรรม	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
28.	เด็กหญิงพิมพ์วิภา คิ้วเที่ยง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
29.	เด็กหญิงขวัญดา สุพรรณคง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
30.	เด็กหญิงณัฐนิชา โพธิ์เผื่อน้อย	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
31.	เด็กหญิงวรัญญา สันธณพิพัฒน์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
32.	เด็กหญิงพฤกษชาติ ประทุมพันธ์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
33.	เด็กหญิงภาคฤดี ว่องกิตติพงษ์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
34.	เด็กหญิงปิ่นมณี กุ่มงาม	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
35.	เด็กหญิงพรพิมล รุ่งทอง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
36.	เด็กหญิงชุตติกาญจน์ ศรีวิไลเจริญ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
37.	เด็กหญิงอัญชัชฐา พินศิริ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
38.	เด็กหญิงบวรลักษณ์ การุณสกุลเกิด	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
39.	เด็กหญิงสุภัทสรา แก้วเจริญสีทอง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
40.	เด็กหญิงฟ้าใส ใจเบิกบาน	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
41.	เด็กหญิงรียา สุวภิญโญภาส	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
42.	เด็กหญิงกาญจนาภา คงสามสี	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
43.	เด็กหญิงพิจิตรา ช้าวเข้มทอง	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
44.	เด็กหญิงสุทธิดา ฉิมกุล	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
45.	เด็กหญิงเสาวลักษณ์ กำมอญ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
46.	เด็กหญิงสุภาภรณ์ แสงสวัสดิ์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
47.	เด็กหญิงวราภรณ์ จันทน์เทศ	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
48.	เด็กหญิงอมรรัตน์ อยู่ยี่น	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
49.	เด็กหญิงสิริณี ดันตยานนท์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1
50.	เด็กหญิงจารุวรรณ กระจ่างพันธุ์	นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการพัฒนาหลักสูตร และผลงานนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สัมภาษณ์ นางฉันทนา เนติเมธี
(ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสุพรรณภูมิ)

สัมภาษณ์นางสาวสุรินทร์ ภูแก้ว
(ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ โรงเรียนวัดวังกุ่ม)

สัมภาษณ์นายอดิศักดิ์ สามงามแสน
(ผู้บริหารโรงเรียนวัดวังกุ่ม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1)

สัมภาษณ์นายเชษฐ ฝิวล่อ
(ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1)

สัมภาษณ์นายเทอดศักดิ์ สถาปัตตานนท์
(ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 1)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 ทำแบบสอบถาม

การสนทนากลุ่ม (Focus group)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1เรียนรู้จากหนังสือพูดได้(E-book)

แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์(ปราชญ์ชาวบ้าน)มาให้ความรู้เกี่ยวกับ
ประวัติความเป็นมาของเพลงฉ่อย

แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ สาธิตท่ารำของเพลงฉ่อย

แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ สาธิตทำรำของเพลงฉ่อย

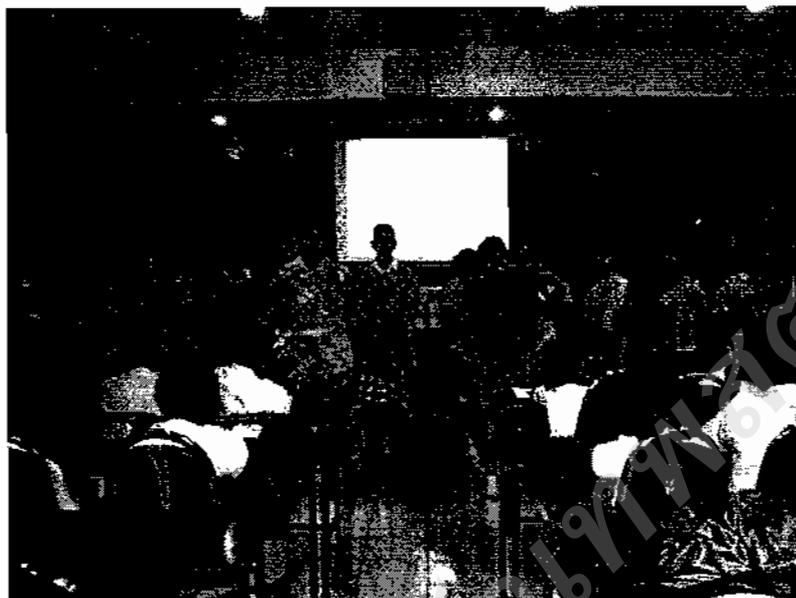
การแสดงเพลงฉ่อย(บทไหว้ครู)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงเพลงน้อย(บทไหว้ครู)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงเพลงน้อย(บทเกริ่น)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงเพลงฉ่อย(บทร้องทั่วไป)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

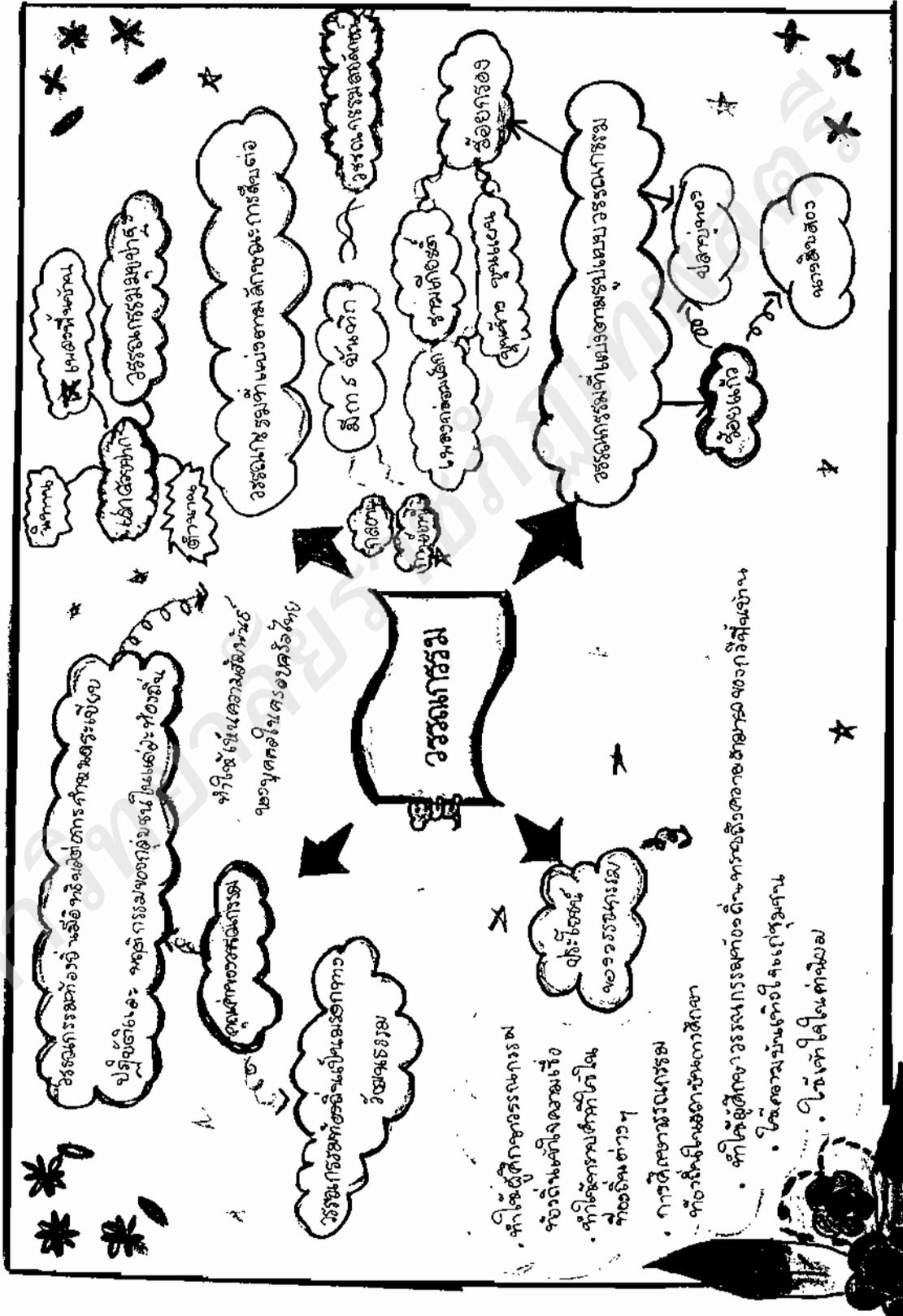
การแสดงเพลงฉ่อย(บทร้องทั่วไป)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงเพลงฉ่อย(บทเกริ่น)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

การแสดงเพลงฉ่อย(บททวยพร)ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- หน้าที่ของผู้ศึกษาวรรณกรรมคือการทำความเข้าใจกับความคิด อารมณ์ และความรู้สึกที่ซ่อนอยู่ใน
- วิชาศึกษาวรรณกรรมเกี่ยวข้องกับศิลปะทุกแขนง
- วิชาศึกษาวรรณกรรมศึกษาถึงคุณค่าของ

ศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้าน

1. ผู้ร้อง
2. ลูกทุ่ง
3. ครูเพลง
4. ครูตีกลอง
5. กลองมโหระทึก
6. ฮอโต
7. กลองหนัง

ตัวอย่างเพลงพื้นบ้าน

1. เพลงของลูกทุ่ง
2. เพลงเกี่ยวข้าว
3. เพลงขี้ตัง
4. เพลงฉ่อย

เพลงพื้นบ้าน

ที่มาของเพลงพื้นบ้าน

เพลงพื้นบ้านมีมาตั้งแต่อาณาจักรสุโขทัย ตามหลักฐานในคำขวัญ ที่ว่าสุโขทัยลือลือลือ เพลงพื้นบ้านเป็นวัฒนธรรมของชนชั้นสูง

ประเภทของเพลงพื้นบ้าน มี 7 ประเภท

1. เพลงกล่อมเด็ก
2. เพลงปลุกขวัญ
3. เพลงเด็กวิ่งไล่ผี
4. เพลงประกอบละคร
5. เพลงโต้ตอบ
6. เพลงขับขาน
7. เพลงประกอบพิธีกรรม

ลักษณะของเพลงพื้นบ้าน

1. เป็นเพลงที่ไม่มีการใช้เครื่องดนตรี
2. เป็นเพลงที่เน้นท่วงทำนองที่เรียบง่าย
3. เป็นเพลงที่ถ่ายทอดเรื่องราวชีวิตประจำวัน
4. เป็นการประพันธ์คำพูดที่สั้น ๆ เป็นร้อยกรอง
5. เป็นเพลงที่แสดงอารมณ์ความรู้สึก

กาตหนักษ์เพลงน้อย

บทเกอิห

(ชาม) โฉง โง โง จะ โฉงโง้ย

บถมีสิประหมทากนถ่มทุกทาน

ฉีกทังศุบตาจประย่นใหญ่

เพลงน้อยในากนที่ฉ่นนำมาอ้อง

ตาจมีท่วงทำนองที่แปลกไป

พวททานั้นชยทากจะมาฉนรักนษ์

ฉ่นจึงได้มศษักศรเหิมไ้

ตาจยังไมพทางและเศนศุ

ไปทจางช่วยชมทนุชย่าทนัโกล

(ลุกตุ) ฉ่ฉ่า ฉ่ฉ่า ฉ่า ฉะ ฉ่า ฉ่า ทนลยแม่

(ทกลิง) ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง ฉิ่ง

ฉกทจันททผู้ที่มีมาทุกทาน

ฉ่มเพลงน้อยพินบ้านของทราสาวไทย

แม่เป็นเพลงเก่าแก่แต่ก็เจ้าที

พ่แม่ฉองพ่ฉิ่งฉิ่งได้

ทานของเหิมฉ่ายแต่ก็ไมฉ่ฉิ่ง

ฉิ่งฉิ่งทาทนจะพิ่งฉิ่งก็ฉลใจ

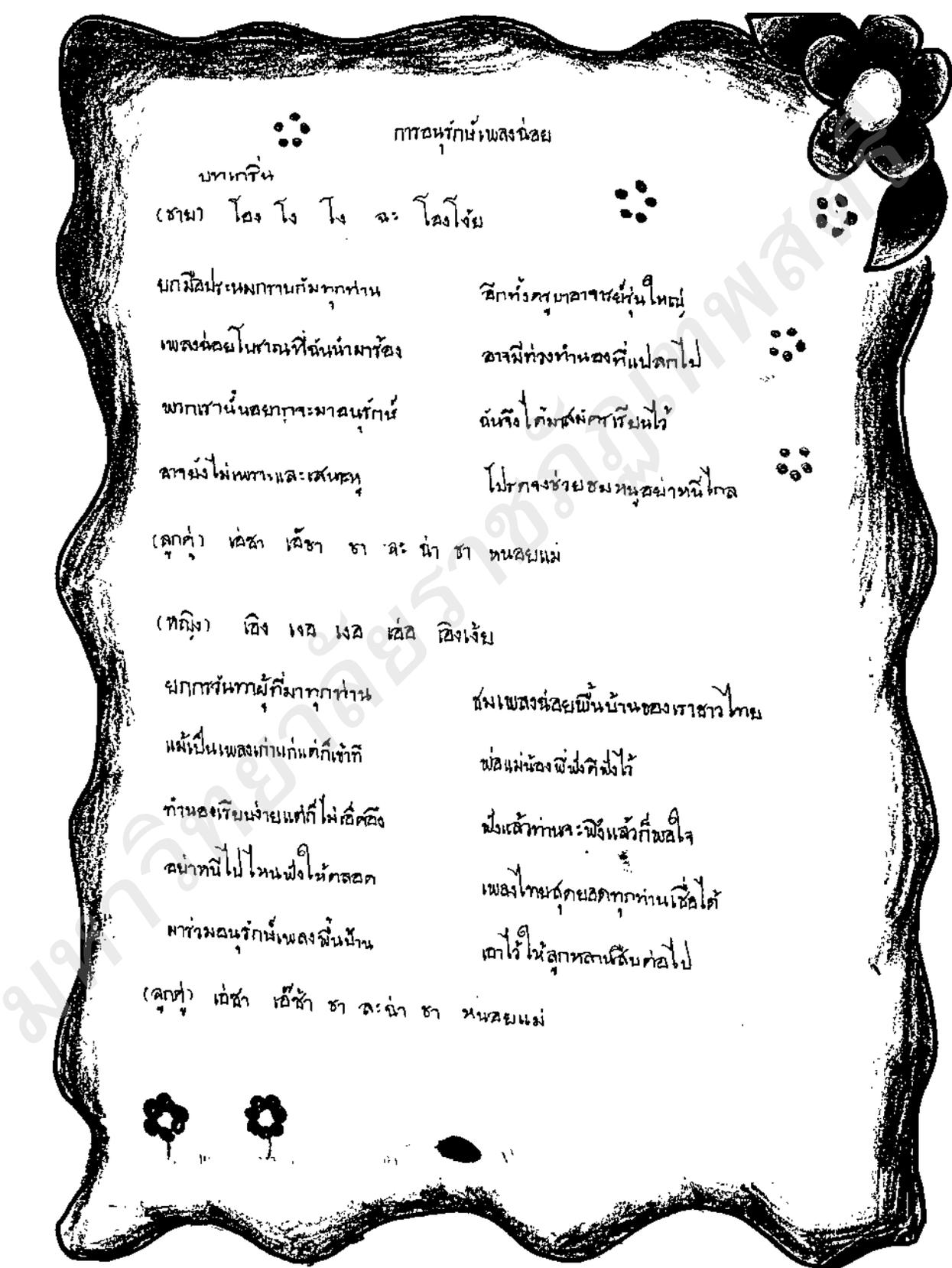
ฉย่าทนัไปไหนพ่องไมทศด

เพลงไทยศุคยศดทุกทานฉิ่งได้

ทาทวฉนรักนษ์เพลงพินบ้าน

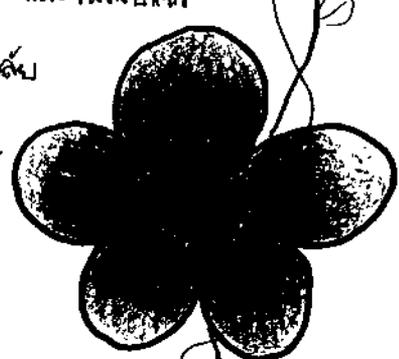
ตาจไ้ให้ลุกทลนฉิ่งทอไป

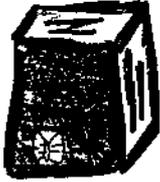
(ลุกตุ) ฉ่ฉ่า ฉ่ฉ่า ฉ่า ฉะ ฉ่า ฉ่า ทนลยแม่

ความรำลึกที่แม่ชัญจิต ศรีประจันต์ มา

รู้สึกดีใจ ตั้งแต่ คุณครู คมคาย บอกว่าแม่ชัญจิต ศรีประจันต์ มาตั้งแต่ ต้นศกฯ จนถึงจันทรทั์ที่ แม่ชัญจิต มาจริง ๆ รู้สึกดีใจเช่น
 อย่าง บอกไม่ถูก บอกทำพิธี บวงสรวง ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 เสร็จ เพื่อนกลุ่มหนึ่ง และ ตำนัน มาขอที่หน้าห้องประชุมใหญ่ อาคาร ๑
 ตำนันเองก็มานั่งรออยู่พักใหญ่ก็ ไต่เข้าไปนั่ง ตำนันไต่ที่นั่งข้างหน้าสุด
 เพราะ ถ้านั่งข้างหลังจันจะมองเห็นแม่ชัญจิตไม่เห็น พอแม่ชัญจิตเข้าห้อง
 แม่ชัญจิต ตักน้ำใส่โถเพราะกับน้ำเปลี่ยนใน ห้องประชุม แม่ชัญจิต
 ไต่เล่าประวัติ เพลงพื้นบ้านให้ฟัง และได้เก็บน้ำเสียน้ำในราง
 ให้ฉันและเพื่อน ๆ ในห้องประชุมฟังด้วย และได้เล่าประวัติความเป็น
 มาของ เพลงฉ่อย เพลงพวงมาลัย เพลงเกี้ยวซำ และ เพลงอีแซว
 โดมสังเขป และได้ร้องเพลงฉ่อย เพลงพวงมาลัย
 เพลงเกี้ยวซำ และ เพลงอีแซวด้วย ตักของของ
 พระคุณ แม่ชัญจิต ที่ระลึก มาฝากฉันพวกเรานี้

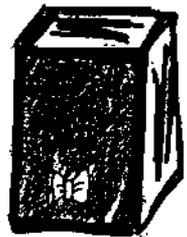

ความรู้ลึกที่มีต่อ

แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

ฉันมีคตมรู้ลึกดีใจและภูมิใจที่มีแม่ขวัญจิต ศรีประจันต์
 มาให้คตมรู้ ทั้ง ๗ ตอนสั้นๆ มาเรื่องเพลงพื้นบ้านของจังหวัด
 สุพรรณบุรี และสอนทำห้อง ของเพลงพื้น
 บ้านและบอกคตมรู้ถึงเพลงพื้นบ้านพื้นบ้าน
 บอกคตมรู้ของจังหวัดสุพรรณบุรี ได้สอนทำ
 วัฒนธรรมของจังหวัดสุพรรณบุรี ให้รู้ลึกเพลงพื้นบ้านของจังหวัด
 สุพรรณบุรีดี

ด.ญ. อภรณ์ @ฟงเฟม ๒๐/๑๑ ๒๐๑๙ ๒๐๑๙ ๒๐๑๙ ๒๐๑๙

ความประทับใจ

แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์

แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ ใส่อินเทอร์เน็ต อายุ ๖๖ ปี ได้มา วิจารณ์ สุพรรณภูมิ

แม่ขวัญจิต ท่านใจดี เป็นกันเอง ท่านบอกเล่าประสบการณ์ของท่านตั้งแต่เริ่มวงการเพลงพื้นบ้าน

ประวัติของวงเครื่องสาย วงเครื่องสายปี่พาทย์ วงมโหรี วงมโหรีวงมโหรี และ ท่าน

ก็วิจารณ์ เป็นกันเอง ได้เกรงใจ ฉันชอบเพลงพื้นบ้าน เพลงมโหรี เพลงมโหรีวงมโหรี

ซึ่งเพลงพื้นบ้านเก่า ๆ ท่านวิจารณ์ได้เป็นอย่างดี ท่านอธิบายทุกท่วงทำนองที่เราเข้าใจว่า

ท่านเป็นคนที่มีพรสวรรค์ ฉันชอบ เพลงมโหรีที่ได้แม่ขวัญจิต ศรีประจันต์ เป็นแม่แบบวงเครื่องสายต่อไป

ประวัติผู้ทำวิทยานิพนธ์

ชื่อ - สกุล	นางคมคาย เกรอด
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2499
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	200/23 หมู่ที่ 3 ตำบลสนามชัย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุพรรณบุรี 72000
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสุพรรณภูมิ ตำบลท่าพี่เลี้ยง อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี 72000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2525 ครุศาสตรบัณฑิต (คป.) วิชาเอกประถมศึกษา วิทยาลัยครูกาญจนบุรี พ.ศ. 2552 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี